

مؤسسه آموزشی فرهنگی

دفترچه شماره ۱

آزمون سراسری خارج از کشور سال ۹۰

درس‌های عمومی

مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
زبان و ادبیات فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
زبان عربی	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
فرهنگ و معارف اسلامی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه

تعداد کل سؤالات: ۱۰۰
مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

زبان و ادبیات فارسی

وقت پیشنهادی: ۱۸ دقیقه

- ۱- معانی واژه‌های کدام گزینه به ترتیب «نکته‌ی باریک - مجروح - شروع کننده - خطا - مهیب» است؟
 (۱) اوراد - آزرده - آغاز - مذموم - زشت
 (۲) لطیفه - افکار - بادی - زلت - پتیاره
 (۳) ضمیر - مریض - بسمل کردن - مذلت - هُرا
 (۴) لطیفه - زخمی - اقبال - لغزش - موخش
- ۲- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست آمده است؟
 عِقْد (بستن) - طوع (فرمان بردن) - قیه (جیغ) - فشار (سخن نافذ) - گره‌گوری (کور و کچل) - مُطاع (فرمان‌پذیر) - لمحّه (مدّتی اندک) - لابه (تضرّع) - مخنقه (قلاده) - چارق (روسری)
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
- ۳- در کدام گزینه معنی کلّیه‌ی واژه‌ها صحیح است؟
 (۱) زایل (ناپدید) - عریضه (نامه‌ی شکایت) - معمر (سالخورده) - هریوه (هراتی)
 (۲) کران (انتها) - بیگاه (زود) - نماز بردن (تعظیم کردن) - ازار (چرمی)
 (۳) مقامر (قماربازان) - غو (خروش) - قمه (قداره) - ناورد (میدان مبارزه)
 (۴) فند (حیله‌گر) - دخمه (انبار) - اورند (تخت شاهی) - آوند (معلق)
- ۴- در متن «سه تن آرزوی چیزی برند و نیابند: مفسدی که ثواب مصلحان چشم دارد و بخیلی که سنای اصحاب مروت توقع کند و آن که به دردی دایم و علّتی هایل مبتلا باشد و به هیچ تأویل خلاص نیابد.» چند غلط املائی وجود دارد؟
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
- ۵- در متن زیر چند غلط املائی دیده می‌شود؟
 «زاغ این سخن بشنود و بی‌واسطه‌ی صغیر و مشیر در محضر حاضران زبان بگشود و گفت: روباه به بازوی صولت، پیل مست را فرو افکند و از میان اقران جنس خویش به انواع معاصر شهرتی هر چه شایع تر دارد.»
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
- ۶- همه‌ی عبارت‌ها، به استثنای نادرست است.
 (۱) اُدیسه کتاب حماسی هومر است و از این کتاب می‌توان مجموعه‌ی آداب و اخلاق رومیان قدیم را دریافت.
 (۲) کتاب «تهران مخوف» جلد دوم از کتاب «یادگار شب» نخستین رمان اجتماعی درباره‌ی وضع زنان است.
 (۳) کتاب «مجمع دیوانگان» نخستین آرمان شهر ادبیات معاصر، نوشته‌ی صنعتی‌زاده‌ی کرمانی است.
 (۴) رساله‌ی دلگشا، اخلاق الاشراف و موش و گربه از آثار عبید زاکانی طنزپرداز قرن هفتم است.
- ۷- آثار کدام گزینه به ترتیب از مؤلفان زیر می‌باشد؟
 «علی مؤدّتی - غلامحسین ساعدی - مجد خوافی - چارلز دیکنز»
 (۱) آن‌جا که حق پیروز است - گاو - لطایف الطوایف - کارگران دریا
 (۲) در انتظار شاعر - جام جهان‌نما - حماسه‌ی کویر - دو شهر
 (۳) ارتباط ایرانی - گور و گهواره - روضه‌ی خلد - آرزوهای بزرگ
 (۴) مسئولیت شیعه بودن - ترس و لرز - گنجشک و جبرئیل - تاریخ یک جنایت
- ۸- «تاللو»ی ویلیام شکسپیر، ترجمه‌ی است و «گفتار در روش به کار بردن خرد» اثر ترجمه‌ی از نمونه‌های خوب و بی‌نقص ترجمه در عصر خود می‌باشد.
 (۱) محمدعلی فروغی - ولتر - ناصرالملک
 (۲) ناصرالملک - ولتر - محمدعلی فروغی
 (۳) ذکاءالملک فروغی - دکارت - ناصرالملک
 (۴) ناصرالملک - دکارت - ذکاءالملک فروغی
- ۹- در بیت زیر کدام آرایه‌های ادبی یافت می‌شود؟
 «بوسه‌ای گر نرُبوده‌ست ز یاقوت لبش»
 (۱) تشبیه - استعاره - مراعات نظیر - حسن تعلیل
 (۲) تشبیه - استعاره - تشبیه - حسن تعلیل
 (۳) نغمه‌ی حروف - تشبیه - جناس - اسلوب معادله
 (۴) تشبیه - تشبیه - تشبیه - اسلوب معادله - تلمیح
- ۱۰- در همه‌ی ابیات، به استثنای بیت «اسلوب معادله» وجود دارد.
 (۱) گل در این گلشن کجا دارد سر پروای ما
 (۲) دل گمان دارد که پوشیده‌ست راز عشق را
 (۳) دخل بی‌جا ندهد غیر خجالت اثری
 (۴) زیور آیینی دل روشنی باشد، نه عکس

۱۱- اگر ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «ایهام - استعاره - اسلوب معادله - تناقض» از بالا به پایین مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- (الف) ره عشق را به سر آید، ندارد راه بیرون شد
(ب) نیک بد کردی شکستن عهد یار مهربان
(ج) آرزو دارم ز لعلش تا به لب جام مدام
(د) از شکسته کشتی ما تا گهی یاد آورد
- (۱) الف - ج - د - ب (۲) الف - ج - ب - د (۳) ج - د - الف - ب (۴) ج - د - ب - الف

۱۲- در متن زیر چند «ترکیب وصفی» وجود دارد؟

«این شاعر، برجسته‌ترین چهره‌ی ادبی قرن نوزدهم فرانسه است. برخی داستان‌های وی به زبان فارسی ترجمه شده است. تا سال‌های آخر عمر مورد احترام و ستایش عام بود.»

- (۱) پنج (۲) هفت (۳) شش (۴) هشت

۱۳- در متن «یک روز که خسرو زنگ قرآن، در شهنواز شوری به پا کرده بود، مدیر مدرسه که در ایوان دراز از بر کلاس‌ها رد می‌شد، آواز خسرو را شنید. وارد کلاس شد و به میرزا عباس عتاب کرد که این تلاوت قرآن نیست. آواز خوانی است!» مسند چندمین جمله، به لحاظ ساختاری

«مشتق - مرکب» است؟ و چند واج دارد؟

- (۱) اول - نه (۲) چهارم - پنج (۳) ششم - هفت (۴) هفتم - نه

۱۴- تعداد «تکواژها»ی گزاره‌ی کدام جمله بیش تر است؟

(۱) همه، در چشمان نافذ و گیرای انس دقیق شده بودند.

(۲) انس بن حارث، دستی به موهای پرپشت و سفید صورتش کشید.

(۳) او برای کامیاب شدن از عشق خویش از قلب سیاهی گذر کرد.

(۴) کلمات آسمانی قرآن با صدای گرم خواننده همه جا طنین می‌افکند.

۱۵- متن «دمدمه‌های اردیبهشت، اصفهان چون شاهزاده‌ی افسون شده‌ی افسانه است که طلسمش را شکسته‌اند و آرام آرام از خواب بیدار می‌شود. شکوفه‌های به و بادام رؤیاهای پرپر شده‌ی اویند و بید مجنون، معشوقه‌ای است که زلف‌های خود را بر او افشاند است.» چند جمله

است؟ اجزای اصلی تشکیل‌دهنده‌ی هر جمله به ترتیب کدام است؟

(۱) پنج / سه جزئی گذرا به مسند - سه جزئی گذرا به مفعول - سه جزئی گذرا به مسند - سه جزئی گذرا به مفعول

(۲) پنج / سه جزئی گذرا به مسند - سه جزئی گذرا به مفعول - سه جزئی گذرا به مفعول - سه جزئی گذرا به مفعول و متمم

(۳) شش / سه جزئی گذرا به متمم - سه جزئی گذرا به مفعول - سه جزئی گذرا به متمم - سه جزئی گذرا به مسند - سه جزئی گذرا به متمم

چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

(۴) شش / سه جزئی گذرا به مسند - سه جزئی گذرا به مفعول - سه جزئی گذرا به مسند - سه جزئی گذرا به مسند - سه جزئی گذرا به مسند

سه جزئی گذرا به مفعول

۱۶- در میان واژه‌های مشتق زیر، چند واژه بیش از یک «وند» دارند؟

«دانشمند - ناشکری - قالیچه - هم‌عقیده - ستایشگر - هنرستانی - بی‌کار - نسنجیده - همراهی - خواندنی - خانوادگی»

- (۱) چهار (۲) شش (۳) پنج (۴) هفت

۱۷- مفهوم بیت زیر با کدام بیت تناسب دارد؟

«من آنم که در پای خوکان نریزم»

(۱) لطف ز لفظ تو زاید چنان که در ز صدف

(۲) شهریارا مفشان گوهر طبع علوی

(۳) هر کس شناخت قدر مرا، قیمتم شکست

(۴) پیش این جوهریانی که در این بازارند

۱۸- مفاهیم «عشق واقعی - تقابل عشق و عقل - حرمان و ناامیدی - عدم تعلق و وابستگی» به ترتیب از کدام بیت‌ها استنباط می‌شود؟

(الف) از جام عافیت می‌نابی نخورده‌ام

(ب) پروانه نیستم که به یک شعله جان دهم

(ج) ای سرو پای‌بسته به آزادگی مناز

(د) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را

- (۱) الف - ج - د - ب (۲) ج - ب - د - الف (۳) د - الف - ج - ب (۴) ب - د - الف - ج

۱۹- مفهوم بیت زیر با همه‌ی ابیات به جز بیت متناسب است.

«زی تیر نگه کرد و پر خویش بر او دید»

(۱) بیگانه دزد را به کمین می‌توان گرفت

(۲) چو با جانم غم تو آشنا شد

(۳) من از بیگانگان هرگز نالم

(۴) سخن رفتشان یک‌به‌یک هم‌زبان

گفتا ز که نالیم که از ماست که بر ماست»

نتوان رهید ز آفت دزدی که آشناست

مکن بیگانگی و آشنا باش

که با من هرچه کرد آن آشنا کرد

که از ماست بر ما بد آسمان

۲۰- مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات متفاوت است؟

- (۱) امروز که دستگاه داری و توان
- (۲) پیش از تو از آن دگری بود جهان
- (۳) دریاب کنون که نعمت هست به دست
- (۴) دولت آن است که بی خون دل آید به کنار

۲۱- با توجه به ابیات:

بیخی که بر سعادت آرد بنشان
بعد از تو از آن دگری باشد هان
کاین دولت و ملک می رود دست به دست
ورنه با سعی و عمل کار جهان این همه نیست

«زواره یکی نیزه زد بر برش»
«فرامرز کردش پیاده تباه»
به خاک اندر آمد همان که سرش»
ز خون لعل شد خاک آوردگاه»

ضمیرهای «ش» به ترتیب اشاره به چه کسانی است؟

- (۱) مهرنوش و بهمن
- (۲) نوش آذر و بهمن

- (۳) نوش آذر و مهرنوش
- (۴) مهرنوش و نوش آذر

۲۲- مفهوم دو بیت زیر با کدام بیت متناسب نیست؟

«چشم بداندیش که برکنده باد»
«ور هنری داری و هفتاد عیب»

عیب نماید هنرش در نظر»
دوست نبیند مگر آن یک هنر»

- (۱) ای خوب تر از لیلی بیم است که چون مجنون
- (۲) ندانست که عاشق کور باشد
- (۳) نیست از عاشق کسی دیوانه تر
- (۴) ملاتم چه کنی ای رقیب در عشقش

عشق تو بگرداند در کوه و بیابانم
کجا بختش همیشه شور باشد
عقل از سودای او کور است و کر
بین به دیده‌ی مجنون جمال لیلی را

۲۳- بیت زیر با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟

«زشت باید دید و انگارید خوب»

زهر باید خورد و انگارید قند»

- (۱) هر متاعی را در این بازار نرخی بسته‌اند
- (۲) زخم خونینم اگر به نشود به باشد
- (۳) چشم او صائب مرا از عقل و دین بیگانه کرد
- (۴) تلخ کنی دهان من قند به دیگران دهی

قند اگر بسیار شد، ما نرخ شکر نشکنیم
خنک آن زخم که هر لحظه مرا مرهم از اوست
دوستی با می پرستان زهر قاتل بوده است
نم ندهی به کشت من آب به این و آن دهی

۲۴- مفهوم بیت زیر با همی ابیات، به جز بیت متناسب است.

«ناز پرورد تنغم نبرد راه به دوست»

عاشقی شیوه‌ی رندان بلاکش باشد»
عشق کاریست که موقوف هدایت باشد
تبارک الله از این ره که نیست پایانش
و آخر بسوخت جانم در کسب این فضایل
تا نگوئی که چو عمرم به سر آمد رستم

- (۱) زاهد از راه به رندی نبرد معذور است
- (۲) تو خفته‌ای و نشد عشق را کرانه پدید
- (۳) تحصیل عشق و رندی آسان نمود اول
- (۴) در ره عشق از آن سوی فنا صد خطر است

۲۵- مفهوم کلی همی ابیات، به استثنای بیت همراه با «هشدار و تحذیر» است.

که گر کار بندی پشیمان شوی
تا دل خویش نیازارد و در هم نشود
گفت مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست
که قطره قطره‌ی باران چو با هم آمد جوست

- (۱) ز صاحب غرض تا سخن نشنوی
- (۲) گر هنرمند از اوباش جفایی بیند
- (۳) گفت تا داروغه را گوئیم در مسجد بخواب
- (۴) حقیر تا نشماری تو آب چشم فقیر

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

زبان عربی

■ عین الأصحّ و الأدقّ في الأجوبة للترجمة أو التعريب أو المفهوم (۳۳-۲۶):

۲۶- «أفضل ما ينتفع به الصديق عند الشدة هو أن لا يترك في صعوبات الدهر وحده!»:

(۱) برای یک دوست بهترین چیز این است که در تلخی‌های زمانه تنها باقی گذارده نشود!

(۲) از بهترین چیزها که دوست را می‌توان با آن بهره‌مند کرد، این است که در تلخی زمانه تنها نماند!

(۳) بهترین چیزی که برای دوست در گرفتاری سودمند است، فقط همین است که در سختی روزگار تنها نماند!

(۴) بهترین چیزی که دوست هنگام سختی از آن بهره‌مند می‌شود این است که در سختی‌های روزگار تنها رها نشود!

۲۷- «أحسن كلامك ليصاحبك الناس راغبين فيك؛ لأنّ من تحلّى بهذه الخصلة، كثر معاشروها!»:

- ۱) به نیکی سخن بگو تا مردم با کمال میل رفیق تو شوند، از آن جا که هر کس مزین به این خصلت شود، یارانش زیاد می گردند!
 - ۲) سخن خود را نیکو کن تا مردم با میل با تو مصاحبت کنند، زیرا هر کس به این خصلت آراسته شود، معاشران او زیاد می گردند!
 - ۳) نیکو سخن بگو تا مردم به تو متمایل شده رفیق تو گردند، چه هر کس خود را به این صفت بیاراید، بر معاشرین خود می افزاید!
 - ۴) سخن زیبا به زبان آور تا مردم از تو روی نگردانند، چون هر کس از این خصلت بهره مند شود، یارانش را زیاد می کند!
- ۲۸- «عندما كنّا نسافر قبل شهرين في مناطق بلادنا الشماليّة، تذكّرنا جدّتنا الحنون الّتي كانت ترافقنا قبل سنوات في كلّ سفر!»:

- ۱) آن گاه که دو ماه پیش در قسمت شمالی کشور بودیم، به یاد مادر بزرگ مهربانمان افتادیم که سال های قبل در هر سفری ما را همراهی می کرد!
- ۲) هنگامی که دو ماه قبل در حال سفر در نواحی شمالی کشور بودیم، مادر بزرگ مهربانمان به یاد ما آمد که سال های قبل در هر سفری با هم رفیق بودیم!
- ۳) وقتی دو ماه پیش به مناطق شمالی کشورمان مسافرت می کردیم، مادر بزرگ مهربانمان را به خاطر آوردیم که سال ها قبل در هر سفری ما را همراهی می کرد!
- ۴) در زمانی پیش از دو ماه، مشغول مسافرت در نواحی شمالی کشور بودیم، به یاد مهربانی های مادر بزرگمان افتادیم که در تمام سفرهای سال های قبل چگونه ما را مهربان کرده بود!

۲۹- «حينما نقشَل في أمر من أمور حياتك، عليك أن لا تفكّر في نفسك أنّك مسكين إن بحثت عن الماء واجهت الأرض الهامدة!»:

- ۱) زمانی که در کارهای مهم زندگی شکست می خوری، نباید با خود چنین بیندیشی که من بیچاره ای هستم که هرگاه جستجوی آب کنم، به خشکی می رسم!
 - ۲) وقتی در زندگی به اموری برمی خوری که نتیجه ی آن شکست تو است، گمان مکن که تو درمانده و در پی آب هستی ولی به زمین بی آب و علف دست یافته ای!
 - ۳) چون در کارهای زندگی دچار مشکل می شوی، با خود میندیش که چون بیچاره ای هستی که هرگاه آب طلب کند، به زمین خشک و بی آب و علف می رسد!
 - ۴) هنگامی که در امری از امور زندگی شکست می خوری، نباید با خود فکر کنی که درمانده ای هستی که اگر در جستجوی آب باشی، با زمین بی آب و علف مواجه می شوی!
- ۳۰- عین الصّحیح:
- ۱) ذلک المسکین الّذي کان قد وقف وسط الشارع، ما کان يلتفت إلى مرور السيّارات أبداً؛ آن بیچاره که وسط خیابان ایستاده بود، اصلاً به عبور ماشین ها توجه نمی کرد،
 - ۲) لم یکن له مهمّاً أين وقف، و في كلّ لحظة یمكن أن يتصادم بسيارة؛ برایش مهم نیست که کجا بایستد و در هر لحظه ممکن است با ماشین تصادف کند،
 - ۳) لأنّه کان یبحث عن محفظة نقوده الّتي کان قد فقدها؛ زیرا او تمام هدفش این بود که در جستجوی کیف پولش باشد که آن را گم کرده بود،
 - ۴) و إنّما کان یفکّر في أن یحصل بأيّ طریق ممکن علی ما جعله في تلك المحفظة؛ و فقط در فکر این بود که به طریقی بر آن چه در آن کیف بود دسترسی بیابد!

۳۱- «لن یقترب أحد من الأعداء من رسول الله و الرمیضاء لها عرق ینبض!»: عین المناسِب في المفهوم:

- | | |
|---|---|
| ۱) به نرمی چو حاصل نگردد مراد | درشتی ز نرمی در آن حال به! |
| ۲) همّت بلند دار که مردان روزگار | از همّت بلند به جایی رسیده اند! |
| ۳) یار آن بود که مال و تن و جان فدا کند | تا در سبیل دوست به پایان برد وفا! |
| ۴) زیر شمشیر غمش رقص کنان باید رفت | کان که شد کشته ی او، نیک سرانجام افتاد! |

۳۲- «تمام آن چه تا به حال از زندگی فهمیده ام این است که هیچ چیز نمی دانم!»: عین الصّحیح:

- ۱) کلّ ما قد فهمته من الحیاة حتّى الآن، هو أنّني لا أدري شيئاً!
- ۲) ما فهمته کلّه من العیش إلى الآن، هو هذا أنّني لا أعلم شيئاً!
- ۳) جمیع ما أنا علمت من حیاتی إلى هذه اللحظة فقط أنّني لست أدري أمراً!
- ۴) کلّما أخذت أفهمه من عیشتی حتّى عمري هذا، أدري أنّني لا علم لي أبداً!

۳۳- عین الخطأ:

- (۱) هرگز غذا را بدون داشتن اشتها مخور، لا تأكل طعاماً دون وجود إشتهاء،
 - (۲) و اگر احساس کردی به غذا اشتها داری، خود را گرسنه نگه ندار، و إن شعرت بأنك تشتهي إلى الطعام، لا تُبق نفسك جائعاً،
 - (۳) و قبل از سیر شدن و پر شدن معده دست از خوردن بردار، و اعتزل الأكل قبل أن تشبع و تملأ معدتك،
 - (۴) حتی اگر اشتهایی باقی بماند، بعد از ساعتی از بین خواهد رفت! حتی لو بقي إشتهاء فإنه سيزول بعد ساعة!
- اقرأ النصّ التّالي بدقّة ثمّ أجب عن الأسئلة (۴۲-۳۴) بما يناسب النصّ:

هناك أعداد كبيرة من الحيوانات تعيش في القطب الشمالي الذي هو أبرد مكان في العالم بعد القطب الجنوبي. القطب الشمالي يتشكّل من مياه واسعة الأطراف، حولها منطقة يابسة. و بما أن في مائه ملح فهذا الملح يساعد على ذوب بعض الجليد (الماء المنجمد عند البرودة). لكن القطب الجنوبي منطقة يابسة جافّة، و بسبب قلة درجة الحرارة لا توجد هناك محاصيل زراعية، فلذلك معظم الأطعمة من لحوم حيوانية. و أمّا في القسم الشمالي فلا ترتفع الشمس فوق الأفق خلال فصل الشتاء، بينما لا تغيب طول أشهر الصيف عنه! فهذا الضوء عامل مساعد لنموّ النباتات - و إن كانت قليلة - إضافة إلى كمّية الأوكسجين التي تزداد في الماء البارد!

۳۴- أهمّ فرق بين القطبين الشمالي و الجنوبي هو:

- (۱) ذوب الجليد في القطب الشمالي و عدم ذوبه في الجنوبي!
- (۲) كثرة برودة الهواء في القطب الشمالي بخلاف الجنوبي!
- (۳) القطب الجنوبي أرض جافّة، بخلاف أخته!
- (۴) انخفاض درجة الحرارة في الجنوب!

۳۵- ما هو سبب كثرة البرودة في الجنوب؟:

- (۱) وجود الجليد!
- (۲) غياب الشمس!
- (۳) طول فصل الشتاء!
- (۴) كونه يابساً!

۳۶- عین الصحيح:

(۱) لا يذوب الجليد كلّ طول السنة!

(۲) في القطب الشمالي لا نجد أرضاً جافّة!

(۳) يقدر بعض الحيوانات أن يعيش في المناطق الباردة، بخلاف النباتات!

(۴) من عوامل نموّ النباتات في القطب الشمالي فقدان الضوء و الأوكسجين!

۳۷- على حسب النصّ:

(۱) أبرد منطقة في العالم هو القطب الشمالي.

(۳) الملح الموجود في الماء يسبّب تغيير درجة الهواء.

■ عین الصحيح في التشكيل (۳۸ و ۳۹):

۳۸- «لكن القطب الجنوبي منطقة يابسة جافّة، و بسبب قلة درجة الحرارة لا توجد هناك محاصيل زراعية!»:

- (۱) القطب - الجنوبي - منطقة - يابسة
- (۲) الجنوبي - جافّة - قلة - درجة
- (۳) يابسة - درجة - محاصيل - زراعية
- (۴) درجة - الحرارة - محاصيل - زراعية

۳۹- «لا ترتفع الشمس فوق الأفق خلال فصل الشتاء، بينما لا تغيب طول أشهر الصيف!»:

- (۱) الأفق - فصل - تغيب - الصيف
- (۲) خلال - الشتاء - تغيب - أشهر
- (۳) ترتفع - الشمس - فوق - الأفق
- (۴) الشمس - فوق - الأفق - الشتاء

■ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي (۴۲-۴۰):

۴۰- «يتشكّل»:

(۱) مضارع - مزيد ثلاثي بزيادة حرفين من باب تفعيل - معرب / فعل و فاعله ضمير مستتر، و الجملة فعلية و خبر و مرفوع محلاً

(۲) للغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعل - صحيح - لازم / فعل مرفوع، و فاعله ضمير «هو» المستتر، و الجملة فعلية

(۳) مزيد ثلاثي بزيادة حرفين من باب تفعيل - صحيح - لازم - مبني للمعلوم - معرب / فعل مرفوع و فاعله «مياه»

(۴) فعل مضارع - صحيح و مضاعف - متعدّد - مبني للمعلوم / خبر و مرفوع محلاً، و الجملة فعلية

۴۱- «تغيب»:

(۱) مضارع - للغائبة - معتل و أجوف - متعدّد - معرب / فعل مرفوع، و فاعله ضمير «أنت» المستتر

(۲) مجرد ثلاثي - معتل و ناقص - متعدّد - مبني للمعلوم - معرب / فعل و فاعله ضمير «هي» المستتر

(۳) فعل مضارع - مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد من باب تفعيل - متعدّد / الجملة فعلية و حالية و منصوب محلاً

(۴) للغائبة - مجرد ثلاثي - معتل و أجوف - مبني للمعلوم / فعل مرفوع، و فاعله ضمير «هي» المستتر و الجملة فعلية

۴۲- «أُبرد»:

- (۱) اسم تفضیل - نكرة - معرب - منصرف / خبر مفرد للمبتدأ «هو» و الجملة اسمیة
 - (۲) اسم - مفرد مذکر - مشتق و اسم تفضیل (مصدره: برودة) - معرب / خبر مفرد و مرفوع
 - (۳) مشتق و اسم تفضیل - نكرة - معرب - ممنوع من الصرف / مبتدأ مؤخر و مرفوع، و الجملة اسمیة
 - (۴) مفرد مذکر - مشتق و صفة مشبّهة - معرّف بالإضافة - معرب - ممنوع من الصرف / خبر و مرفوع
- عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۵۰-۴۳):

۴۳- عین الخطأ:

- (۱) إحدى طرق وصولكم إلى الجنة،
 - (۲) والداكم و الخدمة الصادرة إليها،
 - (۳) فروحوا إليهما و قبلوا يديهما،
 - (۴) و بينوا لهما شدة محبتكم و حاجتكم إليهما!
- ۴۴- عین المجرور بالواو:
- (۱) و الله إنني لن أنسى المساكين و المحتاجين أبداً!
 - (۲) أشرقت الشمس في وسط السماء و هي تحرق كل شيء!
 - (۳) طلبت أمراً شاقاً من صديقي و هو قبله بفرح!
 - (۴) و الله كرّمنا بالتوفيق في العبادة و خلوص الطاعة!
- ۴۵- عین المبني للمجهول:
- (۱) تُقام كل سنة حفلة في الجامعة!
 - (۲) يرسل الله الأنبياء رحمةً منه للعالمين!
 - (۳) تحبّ أمي أن أكون عندها دائماً!
 - (۴) يري العدو نفسه قوياً و قادراً على كل عمل!
- ۴۶- عین المفعول فيه:
- (۱) كان الليل على وشك الانتهاء و أنا لم أنتهِ من واجباتي الدراسية!
 - (۲) عزمت أن أسافر إلى بيت جدتي لأزورها. بعد أن أدّيت امتحاني في يوم الخميس!
 - (۳) كنت أمر بمكتبة قد اشتريت منها كتاباً في السنة الماضية فدخلت فيها لأسأل عن كتاب آخر!
 - (۴) قد وصل اليوم الموعد و الطلبة مستعدّون للسباق، فهم أعدّوا أنفسهم للحصول على الجائزة!

- ۴۷- عین الجملة الوصفية:
- (۱) كنت أبحث عن كتاب يناسب نمّنه قدره،
 - (۲) و فتّشت عنه في مكتبات عديدة لكن ما حصلت عليه،
 - (۳) فراجعت الكتب التي كانت بين يدي في البيت،
 - (۴) و رأيت أن أؤمن الكتب هو الذي يُقرأ و يُعمل به!
- ۴۸- عین الصحيح:
- (۱) كان ساكنو ذلك البيت سبعة أفراد،
 - (۲) تواصل البنّان الثانية دروسهما في الجامعة،
 - (۳) و يعمل الابن الثلاث في مختبر يختبر المحاصيل المختلفة،
 - (۴) و الأمّ تُولّف كتباً في أربعة مجالات، منها: الهندسة!
- ۴۹- عین المستثنى ليس مفرغاً:
- (۱) لم يبق في الخندق إلّا من كان مجروحاً شديداً!
 - (۲) هل يرفع درجة أبناء البشر في العالم إلّا العمل الصالح!
 - (۳) ما حفظ كلّ ما قاله المعلّم من الدرس إلّا صديقي!
 - (۴) ليس عندي في هذه اللحظة ما يكون لي مفيداً إلّا السكينة!
- ۵۰- عین المنادى مضافاً:
- (۱) اللهمّ: كلّ مصاعب الدنيا هيّنة لي مادمت معي!
 - (۲) يا غنياً يُنقّ أمواله على الفقراء؛ لا تمنّ عليهم إنفاقك!
 - (۳) يا ذا الحاجة؛ ويلّ لك! هل تطلب حاجتك من غير الله!
 - (۴) أيّها السماء؛ أمطري على الأرض حتّى تصبح مخضرة!

وقت پیشنهادی: ۱۷ دقیقه

فرهنگ و معارف اسلامی

۵۱- از دقت در دو آیهی شریفهی «و تری الجبال تحسبها جامدة و هی تمرّ مرّاً السحاب» و «رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلاً» به ترتیب به موضوع

و پی می بریم.

- (۱) استواری نظام آفرینش - نبودن خلل و شکاف در عالم وجود
- (۲) استواری نظام آفرینش - حکیمانه بودن و هدفداری خلقت
- (۳) حکیمانه بودن و هدفداری خلقت - استواری نظام آفرینش
- (۴) حکیمانه بودن و هدفداری خلقت - نبودن خلل و شکاف در عالم وجود

۵۲- لفظ «اختیاری» منزلت انسان از دقت در کدام قسمت از آیهی شریفه‌ی «و لقد کَرَّمنا بنی آدم و حملناهم فی البرّ و البحر و رزقناهم من الطّیبات و فضّلناهم علی کثیر ممّن خلقنا تفضیلاً» مفهوم می‌گردد؟

- (۱) «لقد کَرَّمنا بنی آدم» (۲) «حملناهم فی البرّ و البحر» (۳) «رزقناهم من الطّیبات» (۴) «فضّلناهم علی کثیر ممّن خلقنا»

۵۳- از دقت در آیهی شریفه‌ی «انما سلطانه علی الذّین یتولّونه و الذّین هم به مُشْرکون» به پی می‌بریم.

- (۱) حصر راه سلطه‌ی شیطان بر هوادارانش و بر مشرکان

- (۲) تولی که یکی از فروع دین است، با شرک‌ورزی موافقت ندارد.

- (۳) قبول ولایت شیطان به از دست دادن ولایت خدا می‌انجامد.

- (۴) قبول ولایت الله، ایجاب می‌کند که با عوامل شرک‌آفرین در ستیز باشیم.

۵۴- با توجه به آیهی شریفه‌ی «قل هل ننبئکم بالآخسرین اعمالاً» زبان کارترین مردم کسانی‌اند که و آیهی شریفه‌ی فرجام غفلت از مرگ و زندگی برتر را ترسیم می‌کند.

- (۱) «الذّین ضلّ سعیمهم فی الحیاة الدّنیاء...» - «الذّین اتّخذوا دینهم لهواً و لعباً و غرّتهم الحیاة الدّنیاء»

- (۲) «و الذّین هم عن آیاتنا غافلون...» - «الذّین اتّخذوا دینهم لهواً و لعباً و غرّتهم الحیاة الدّنیاء»

- (۳) «الذّین ضلّ سعیمهم فی الحیاة الدّنیاء...» - «یعلمون ظاهراً من الحیاة الدّنیاء و هم عن الآخرة هم غافلون»

- (۴) «و الذّین هم عن آیاتنا غافلون...» - «یعلمون ظاهراً من الحیاة الدّنیاء و هم عن الآخرة هم غافلون»

۵۵- از آیات شریفه‌ی «انهم کانوا قبل ذلک مترفین»، «و کانوا یصرون علی الحنث العظیم» و «و کانوا یقولون اءذا متنا و کنا تراباً...» کدام مفهوم مستفاد می‌گردد؟

- (۱) اصرار در بدکاری و فساد و تجاوزکاری و گناه‌کاری، سبب انکار معاد می‌شود.

- (۲) اصرار در بدکاری و فساد و تجاوزکاری و گناه‌کاری، سبب انکار توحید می‌شود.

- (۳) سرگرم کامرانی و نازپروردگی بودن و اصرار در انجام دادن گناه سبب انکار توحید می‌شود.

- (۴) سرگرم کامرانی و نازپروردگی بودن و اصرار در انجام دادن گناه سبب انکار معاد می‌شود.

۵۶- دریافت تمام و کمال پاداش که از دقت در آیهی شریفه‌ی مفهوم می‌گردد، بدان جهت محقق است که:

- (۱) «و وُفّیت کلّ نفس ما عملت» - «و هو اعلم بما یفعلون» (۲) «فمن یعمل مثقال ذرّة خیراً یره» - «و هو اعلم بما یفعلون»

- (۳) «و وُفّیت کلّ نفس ما عملت» - «علمت نفس ما أحضرت» (۴) «فمن یعمل مثقال ذرّة خیراً یره» - «علمت نفس ما أحضرت»

۵۷- رسول خدا ﷺ فرمود: اگر از خدا چیزی می‌خواهید را طلب کنید که بهشت است، صحبت مستمر بهشتیان با خدای خود است.

- (۱) رضوان - بالاترین درجه‌ی - «سبحانک اللّهم» (۲) فردوس - بالاترین درجه‌ی - «سبحانک اللّهم»

- (۳) فردوس - برترین مقام بهشت - «سبحان الله و الحمد لله» (۴) رضوان - برترین مقام بهشت - «سبحان الله و الحمد لله»

۵۸- مفهوم «تبری» از بت‌پرستان و معبودان‌شان، به ترتیب از دقت در کدام آیه، دریافت می‌شود؟ تنها راه برطرف شدن خشم و دشمنی‌های ریشه‌دار برای الگوگیرندگان از حضرت ابراهیم علیهِ السلام، است.

- (۱) «انا براء منکم و ممّا تعبدون من دون الله کفرنا بکم» - اعتصام به حبیل الله

- (۲) «انا براء منکم و ممّا تعبدون من دون الله کفرنا بکم» - ایمان به خدای واحد

- (۳) «لا تجد قوماً یؤمنون بالله و الیوم الآخر یوادّون من حادّ الله» - اعتصام به حبیل الله

- (۴) «لا تجد قوماً یؤمنون بالله و الیوم الآخر یوادّون من حادّ الله» - ایمان به خدای واحد

۵۹- مورد لعن پیامبران قرار گرفتن قوم بنی اسرائیل به بیان امام صادق علیهِ السلام، معلول و بوده است.

- (۱) انس ورزیدن با گناه‌کاران - همگانی بودن گناه در بین آنان

- (۲) انس ورزیدن با گناه‌کاران - صحّه گذاشتن بر زشت‌کاری‌های آنان

- (۳) شرکت داشتن در کارهای زشت مُفسدان - صحّه گذاشتن بر زشت‌کاری‌های آنان

- (۴) شرکت داشتن در کارهای زشت مُفسدان - همگانی بودن گناه در بین آنان

۶۰- با دقت در آیهی شریفه‌ی «انا انزلنا علیک الکتاب بالنّاس بالحقّ فمن اهتدی فلنفسه و من ضلّ فانما یضلّ علیها...» کدام مفهوم مستفاد نمی‌گردد؟

- (۱) هر کس با استفاده از عقل و اختیار خود، پیرو کتاب الهی باشد، از گمراهی نجات پیدا می‌کند.

- (۲) چون خداوند، ابزار تفکر و تعقل به انسان داده، هدایت وی را با فرستادن کتاب انجام داده است.

- (۳) انسان مختار مسئول هدایت یا ضلالت خود است و خداوند با ارسال پیامبر ﷺ او را وکیل هدایت مردم قرار داد.

- (۴) چون هر کس مسئول هدایت یا ضلالت خود است، خداوند به پیامبر می‌فرماید که رسالت تو در حد تبلیغ است.

۶۱- از تدبیر در آیهی شریفه‌ی «و ما ارسلنا من رسول الا بلسان قومه لیبین لهم ...» کدام مفهوم مستفاد می‌گردد؟

(۱) همه‌ی پیامبران رساننده‌ی پیام خدای واحد بوده‌اند.

(۲) رشد عقلی دادن به انسان‌های هر زمان، زمینه ساز هدایت آنان است.

(۳) میزان درک و فهم انسان‌های هر زمان، تأثیرگذار در سطح تعلیمات انبیاء می‌باشد.

(۴) مأموریت نهاده شده بر دوش انبیاء در هر زمان، رشد عقلی دادن به انسان می‌باشد.

۶۲- بهره‌مندی انسان از هدایت معنوی که ولایت معنوی است به درجه‌ی و بستگی دارد.

(۱) نتیجه‌ی - معرفت - تقوا - اخلاص

(۲) علت - معرفت - تقوا - اخلاص

(۳) علت - ایمان - اخلاص - عمل

(۴) نتیجه‌ی - ایمان - اخلاص - عمل

۶۳- پیامبر گرامی اسلام ﷺ، هدایت همیشگی امت اسلامی را در گرو به تقلید اعلام فرمود که هم‌چون لازم و ملزوم یکدیگرند و قرآن همیشگی، ایجاب می‌کند همیشگی را.

(۱) تمسک همیشگی - پیامبر ﷺ و عصمت - تمسک

(۲) مودت خالصانه - قرآن و پیامبر ﷺ - عصمت

(۳) مودت خالصانه - پیامبر ﷺ و عصمت - تمسک

(۴) تمسک همیشگی - قرآن و پیامبر ﷺ - عصمت

۶۴- «فراهم شدن شرایط مناسب برای جاعلان حدیث»، «بروز مسائل جدید در زمینه‌های مختلف» و «تفسیر و تبیین آیات قرآن و معارف اسلامی» به‌ترتیب، بازتاب کدام‌یک از مسائل و مشکلات امت اسلامی، پس از رحلت پیامبر گرامی اسلام ﷺ بود؟

(۱) تحریف در اندیشه‌های اسلامی - پیدایش مسائل جدید با گسترش دنیای اسلام - ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر ﷺ

(۲) تحریف در اندیشه‌های اسلامی - ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر ﷺ - پیدایش مسائل جدید با گسترش دنیای اسلام

(۳) ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر ﷺ - پیدایش مسائل جدید با گسترش دنیای اسلام - تحریف در اندیشه‌های اسلامی

(۴) ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر ﷺ - تحریف در اندیشه‌های اسلامی - پیدایش مسائل جدید با گسترش دنیای اسلام

۶۵- بخش اصلی رهبری امام مربوط به قلمرو است و حضرت حجت (عج) در نامه‌ای به شیخ مفید می‌فرماید و علت اصلی غیبت ایشان هستند.

(۱) ولایت معنوی - ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ‌چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نمی‌ماند - خود مردم

(۲) مرجعیت علمی - ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ‌چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نمی‌ماند - ستمگران

(۳) مرجعیت علمی - بهره بردن از من در عصر غیبتم، مانند بهره بردن از آفتاب است هنگامی که پشت ابرها باشد - خود مردم

(۴) ولایت معنوی - بهره بردن از من در عصر غیبتم، مانند بهره بردن از آفتاب است هنگامی که پشت ابرها باشد - ستمگران

۶۶- کدام آیه‌ی شریفه از جامعه‌ی اسلامی می‌خواهد که گروهی وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند؟

(۱) «هو الذی ارسل رسوله بالهدی و دین الحق لیظهره علی الدین کله ...»

(۲) «و اما الحوادث الواقعة فارجعوا فیها الی رواة حدیثنا فانهم حجتی علیکم ...»

(۳) «فاما من کان من الفقهاء صائناً لنفسه حافظاً لدینه مخالفاً لهواه ...»

(۴) «و ما کان المؤمنون لینفروا کافة فلو لا نفر من کل فرقة منهم طائفة ...»

۶۷- بزرگ‌ترین حقی که خدا واجب کرده است، حقوق متقابل است که آن را سبب قرار داده است.

(۱) مردم و رهبر - دوستی و الفت آنان و ارجمندی دینشان

(۲) والدین و فرزندان - دوستی و الفت آنان و ارجمندی دینشان

(۳) والدین و فرزندان - مهربانی و خشنودی آنان و نیکوکاری بینشان

(۴) مردم و رهبر - مهربانی و خشنودی آنان و نیکوکاری بینشان

۶۸- نفقه‌ی زن بر مرد واجب است و اعتماد به نفس فوق‌العاده و مضاعف شدن توجه به زندگی از سوی زن، در گرو همسر است.

(۱) در هر صورت - ابراز محبت درونی

(۲) در صورت نیاز زن و مطالبه‌ی او - ابراز محبت درونی

(۳) در هر صورت - تعاون و همکاری خالصانه

(۴) در صورت نیاز زن و مطالبه‌ی او - تعاون و همکاری خالصانه

۶۹- «نیاز ذاتی پدیده‌ها در موجود شدن و بقا» و «آسان بودن خلقت و تجدید آن بر خداوند»، به‌ترتیب از دقت در آیه‌ی و مفهوم می‌گردد.

(۱) «ان یشأ یدهبکم و یأت بخلق جدید و ما ذلک علی الله بعزیز» - «الله نور السماوات و الأرض مثل نوره کمشکاة فیها مصباح»

(۲) «ان یشأ یدهبکم و یأت بخلق جدید و ما ذلک علی الله بعزیز» - «یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید»

(۳) «یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید» - «الله نور السماوات و الأرض مثل نوره کمشکاة فیها مصباح»

(۴) «یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید» - «ان یشأ یدهبکم و یأت بخلق جدید و ما ذلک علی الله بعزیز»

۷۰- حاکمیت نظام سلطه، آن‌گاه بی‌رأع و مانع بر منصفی ظهور خودنمایی می‌کند که انسان به شرک گرفتار آید و پیام آیه‌ی شریفه‌ی به فراموشی سپرده شود.

(۱) نظری در بعد فردی - «ان الله ربی و ربکم فاعبدوه»

(۲) عملی در بعد اجتماعی - «ان الله ربی و ربکم فاعبدوه»

(۳) عملی در بعد اجتماعی - «یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله»

(۴) نظری در بعد فردی - «یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله»

۷۱- مؤثرترین راه تقویت عبودیت و اخلاص، است که خطاب را به دنبال دارد.

۱) یاد معاد و روز حساب- «الم اعهد اليكم يا بني آدم ان لاتعبدوا الشيطان»

۲) اهتمام به عمل صالح- «الم اعهد اليكم يا بني آدم ان لاتعبدوا الشيطان»

۳) اهتمام به عمل صالح- «يا ايها النفس المطمئنة ارجعي الى ربك راضية مرضية»

۴) یاد معاد و روز حساب- «يا ايها النفس المطمئنة ارجعي الى ربك راضية مرضية»

۷۲- عدم نگرهبانی خداوند بر انسان، آن گاه به وقوع می پیوندد که و آیهی شریفهی حاکی از این حقیقت است.

۱) رهنمودهای الهی به هدایت انسان نینجامد- «و ما توفيقی الا بالله عليه توكلت و اليه اُنِيب»

۲) توفیق الهی نصیب انسان نگردد- «و ما توفيقی الا بالله عليه توكلت و اليه اُنِيب»

۳) رهنمودهای الهی به هدایت انسان نینجامد- «قد جاءكم بصائر من ربكم فمن أبصر فلنفسه و من عمى فعليها»

۴) توفیق الهی نصیب انسان نگردد- «قد جاءكم بصائر من ربكم فمن أبصر فلنفسه و من عمى فعليها»

۷۳- از دقت در آیهی شریفهی «الله اَلَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفَلَكَ فِيهِ بامرِه و لتبتغوا من فضله و لعلكم تشكرون» مفهوم می گردد که است و ویژگی اختیار انسان الهی است.

۱) ارادهی انسان، در طول ارادهی خداوند- مقضی به قضای

۲) ارادهی انسان، در طول ارادهی خداوند- مقدر به تقدیر

۳) ارادهی خداوند، متعلق به تکوین و تشریع- مقدر به تقدیر

۴) ارادهی خداوند، متعلق به تکوین و تشریع- مقضی به قضای

۷۴- رسول خدا ﷺ با گفتار و رفتار خویش انقلابی عظیم دربارهی پدید آورد و این سخن الهی را ابلاغ کرد:

۱) یکسانی منزلت زن و مرد- «يا ايها الناس انا خلقناكم من ذكر و انثى و جعلناكم شعوبا ...»

۲) تساوی حقوق زن و مرد- «يا ايها الناس انا خلقناكم من ذكر و انثى و جعلناكم شعوبا ...»

۳) یکسانی منزلت زن و مرد- «من عمل صالحاً من ذكر او انثى و هو مؤمن فلنحيينه حياة طيبة ...»

۴) تساوی حقوق زن و مرد- «من عمل صالحاً من ذكر او انثى و هو مؤمن فلنحيينه حياة طيبة ...»

۷۵- از ویژگی های مهم هنر اسلامی، بود و به برکت هنر کل محیط ظاهری زندگی اسلامی، تجلی گاه شد.

۱) همراهی و همسویی با عناصر طبیعت- خوشنویسی- کلام خداوند

۲) حضور آن در متن زندگی مسلمانان- خوشنویسی- کلام خداوند

۳) حضور آن در متن زندگی مسلمانان- معماری- پیام های متعالی

۴) همراهی و همسویی با عناصر طبیعت- معماری- پیام های متعالی

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

زبان انگلیسی

76- He says that the books by this writer are very interesting.

1) writes

2) wrote

3) written

4) are written

77- Some people like cream and sugar in their coffee, others like it black.

1) when

2) whereas

3) whether

4) because

78- It is cold day today that we can't go on a picnic.

1) so

2) too

2) a very

4) such a

79- A: "Where's Philip?"

B: "I really don't know. He to the park."

1) might go

2) should go

3) might have gone

4) should have gone

80- We have complete in his ability to handle the situation.

1) confidence

2) apprentice

3) difference

4) audience

81- Can you turn the TV? You may wake the children

1) down- up

2) out- on

3) on- up

4) up- on

82- A lot of people are to go to the dentists. I don't know why.

1) confused

2) frightened

3) surprised

4) suffered

83- She was forced to have with the secret police.

1) explorations

2) predictions

3) destinations

4) connections

84- How can she on such a small salary?

1) survive

2) estimate

3) hire

4) devote

85- At the moment the only reports that are exact are from the IRIB.

- 1) efficiently 2) successfully 3) reasonably 4) immediately

■ Cloze Test

The word "ambulant" means "walking" and comes from the Latin ambulare meaning to walk. The first ambulances were indeed "walking" hospitals, which followed armies around in order to give ...86... aid to those wounded in battle. The French ...87... ambulance wagons towards the end of the 18th century. During the Crimean War, wagons ...88... by men or horses took the wounded to hospital, ...89... there were no ...90... organized ambulance teams. Other countries also adopted this method for dealing with injuries in war.

- 86- 1) previous 2) anxious 3) flexible 4) speedy
87- 1) forwarded 2) located 3) introduced 4) researched
88- 1) enhanced 2) drawn 3) launched 4) stuck
89- 1) because 2) although 3) so that 4) whether
90- 1) interchangeably 2) silently 3) fortunately 4) properly

■ Reading Comprehension

■ Passage I:

An amazing symbolic communication system exists among honey bees. In studies of bees begun in the early 1900s, the Austrian scientist Karl von Frisch determined many of the details of their means of communication. In a classic paper published in 1923, von Frisch described how after a field bee discovers a new source of food, such as a field in bloom, she fills her honey sac with nectar (the sweet liquid that bees collect from flowers), returns to the nest or hive, and performs a vigorous but highly standardized dance. If the new source of food is within about 90 m (about 259 ft) of the nest or hive, the bee performs a circular dance, first moving about 2 cm (about .75 in) or more, and then circling in the opposite directions. Many of the bees in the nest or hive closely follow the dancer, copying her movements. During all this, the other workers try to determine the smell of the flowers from which the dancer collected the nectar. Having learned that food is not far from the nest or hive, and what it smells like, the other bees leave the nest or hive and fly in widening circles until they find the source.

91- What does the passage mainly discuss?

- 1) How honey bees collect their food 2) Who first discovered the language of bees
3) Why flowers are important in honey bees' life 4) How bees let other bees know where food is

92- The first thing a honey bee does when she discovers a new source of food is

- 1) returning to the nest 2) filling her sac with nectar
3) performing a kind of dance 4) guiding the other bees to that food source

93- What a honey bee gets from a flower to fill her sac is

- 1) nectar 2) bloom 3) field 4) honey

94- It can be understood from the passage that half a centimeter is about

- 1) .19 in 2) .35 in 3) .75 in 4) .92 in

95- The word "which" in line 9 refers to

- 1) workers 2) smell 3) flowers 4) movements

96- The passage generally

- 1) mentions the reasons behind an event
2) describes some stages in a process
3) attempts to correct our mistake about communication among bees
4) describes a scientist's work which caused man to make many more discoveries about animals' movements

■ **Passage II:**

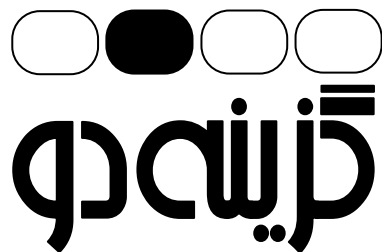
Amounts of sleep vary greatly with age and even between individuals. Newborns sleep the most- a newborn baby sleeps between 17 and 18 hours a day, spending nearly half of that time in REM sleep (periods of eye movement during sleep). Both REM and NREM (nonrapid eye movement) sleep decrease with age, and by age five, children sleep between 10 and 12 hours a day, spending about 20 percent of that time in REM sleep.

The average young adult seems to need about 8 hours of sleep per night to function well enough during waking hours. Some people, however, sleep just 6 or 7 hours a night, while others need more than 9 hours to feel rested. Old people spend less time in deep NREM sleep, and their sleep is more easily interrupted.

REM sleep amounts also vary across different animals, depending on the size of the animal and its level of development at birth. The size of an animal seems to affect the type of sleep it experiences- small animals generally spend more time in REM sleep. Animals, such as opossums and humans, that are born in a condition in which they are unable to look after themselves or to do anything to help themselves, generally have more REM sleep as newborns than animals that can hunt, eat, keep warm, and defend themselves soon after birth, for instance horses. Even as animals age into adulthood, those born relatively immature continue to spend more time in REM sleep than animals that are mature at birth.

- 97- How much time does a newly born baby spend in REM sleep?
- 1) Half a day
 - 2) About 6 hours
 - 3) About 8.5 hours
 - 4) Between 17 and 18 hours
- 98- According to the passage, the number of sleeping hours college students probably require
- 1) is exactly 8 hours
 - 2) is 8 hours or more
 - 3) varies between 6 to 9 hours
 - 4) depends on the tasks they perform
- 99- The passage states that those who are likely to wake up more often during their sleep are
- 1) children aged 5
 - 2) adults
 - 3) newborns
 - 4) old people
- 100- What does paragraph 3 mainly discuss?
- 1) Factors influencing REM sleep in animals
 - 2) Comparison of sleep in humans and animals
 - 3) Effect of an animal's size on its sleep patterns
 - 4) Relationship between animals' and humans' level of development at birth and the amount of REM sleep

مؤسسه آموزشی فرهنگی



مؤسسه آموزشی فرهنگی

دفترچه شماره ۲۵

آزمون سراسری خارج از کشور سال ۹۰

درس‌های اختصاصی

مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
ریاضیات	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵ دقیقه
اقتصاد	۱۵	۱۲۱	۱۳۵	۱۰ دقیقه
ادبیات اختصاصی	۳۰	۱۳۶	۱۶۵	۳۰ دقیقه
عربی اختصاصی	۲۰	۱۶۶	۱۸۵	۲۰ دقیقه
تاریخ	۱۵	۱۸۶	۲۰۰	۲۵ دقیقه
جغرافیا	۱۵	۲۰۱	۲۱۵	
علوم اجتماعی	۲۰	۲۱۶	۲۳۵	۱۵ دقیقه
فلسفه و منطق	۲۵	۲۳۶	۲۶۰	۲۵ دقیقه
روان‌شناسی	۲۰	۲۶۱	۲۸۰	۱۵ دقیقه

تعداد کل سؤالات: ۱۸۰
مدت پاسخ‌گویی: ۱۶۵ دقیقه

ریاضیات

وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

۱۰۱- حاصل عدد $\left(\frac{4}{9}\right)^3 \left(\frac{27}{8}\right)^2 \left(\frac{15}{4}\right)^2 \left(\frac{2}{5}\right)^4$ کدام است؟

- (۱) $0/36$ (۲) $0/45$ (۳) $0/54$ (۴) $0/63$

۱۰۲- در تقسیم $(4x^3 + 8x^2 - 11x) \div (2x - 1)$ ، مقدار چند جمله‌ای خارج قسمت به ازای $x = \frac{1}{4}$ کدام است؟

- (۱) -3 (۲) -1 (۳) صفر (۴) 1

۱۰۳- در تجزیه عبارت $x^2 - 6x - 4$ ، کدام عامل ضرب وجود ندارد؟

- (۱) $x - 8$ (۲) $x - 4$ (۳) $x + 2$ (۴) $x + 4$

۱۰۴- خلاصه شده عبارت $(\frac{x^2 + 9}{x + 1} - 5)(\frac{x + 6}{x - 4} - x)$ کدام است؟

- (۱) $x^2 + 3x - 45$ (۲) $x^2 - 3x + 4$ (۳) $x^2 + 5x + 6$ (۴) $x^2 - 7x + 6$

۱۰۵- حاصل عبارت $\frac{1 + \cos \theta}{\sin^3 \theta} - \frac{1}{\sin \theta (1 - \cos \theta)}$ کدام است؟

- (۱) صفر (۲) 1 (۳) $\sin \theta$ (۴) $\cos \theta$

۱۰۶- میزان آلودگی هوا، کدام نوع متغیر است؟

- (۱) کمی - گسسته (۲) کمی - پیوسته (۳) کیفی - ترتیبی (۴) کیفی - اسمی

۱۰۷- داده‌های آماری در ۸ طبقه دسته‌بندی شده‌اند. بازه دسته‌ی چهارم به صورت $[26, 29]$ می‌باشد. اگر این داده‌ها در ۶ طبقه دسته‌بندی شوند مرکز دسته پنجم کدام است؟

- (۱) 34 (۲) $34/5$ (۳) 35 (۴) $35/5$

۱۰۸- در داده‌های آماری $1, 3, 12, 12, 11, 9, 8, 6, 4, 3$ و ۳ داده‌های کم‌تر از چارک اول و بیش‌تر از چارک سوم را حذف کنید. ضریب تغییرات باقی‌مانده‌ی داده‌ها تقریباً کدام است؟

- (۱) $0/15$ (۲) $0/17$ (۳) $0/21$ (۴) $0/25$

۱۰۹- اگر $f(x) = x + \frac{2}{x}$ باشد، مقدار $f(1 + \sqrt{2}) + f(1 - \sqrt{2})$ کدام است؟

- (۱) -2 (۲) -1 (۳) 1 (۴) 2

۱۱۰- عرض از مبدأ خطی که از نقطه‌ی $(2, -3)$ موازی خط گذرنده بر دو نقطه $(1, 4)$ و $(-1, 5)$ رسم شود، کدام است؟

- (۱) -4 (۲) -2 (۳) 3 (۴) 4

۱۱۱- در معادله‌ی درجه دوم $2x^2 + ax + 4 = 0$ به ازای یک مقدار a مجموع دو ریشه‌ی حقیقی معادله $\frac{9}{4}$ است. ریشه‌ی بزرگ‌تر کدام است؟

- (۱) $-\frac{3}{2}$ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{3}{2}$

۱۱۲- خط $x = 1$ محور تقارن سهمی به معادله‌ی $y = -2x^2 + bx + c$ است. این سهمی محور y ها را در نقطه‌ای به عرض ۳ قطع می‌کند. عرض رأس سهمی کدام است؟

- (۱) $3/5$ (۲) 4 (۳) $4/5$ (۴) 5

۱۱۳- از یک قطعه مقوا، ارقام ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ و ۱۰ بریده شده است. با جایگشت هر سه رقم دلخواه از آنان، چند عدد سه رقمی می‌توان ساخت؟

- (۱) 28 (۲) 30 (۳) 32 (۴) 34

۱۱۴- کدام عدد کلیت حکم «به ازای هر عدد زوج n ، عدد $2^n + 1$ بر ۵ بخش پذیر است» را نقض می‌کند؟

- (۱) 6 (۲) 10 (۳) 12 (۴) 14

۱۱۵- در یک دنباله هندسی، هر جمله $\frac{2}{3}$ جمله‌ی قبلی آن است. اگر مجموع پنج جمله‌ی اول آن $\frac{211}{27}$ باشد، جمله‌ی اول کدام است؟

- (۱) 1 (۲) 2 (۳) 3 (۴) 4

۱۱۶- در دنباله‌ی فیبوناچی، دومین عدد بخش پذیر بر ۱۳، کدام است؟

- (۱) 364 (۲) 377 (۳) 390 (۴) 403

۱۱۷- اگر $\log 2 = 0.3010$ و $\log 3 = 0.4771$ باشد، $\log \sqrt[3]{12}$ کدام است؟

- (۱) 0.3597 (۲) 0.3613 (۳) 0.3623 (۴) 0.3657

۱۱۸- کربن یک استخوان فسیل شده ۳۵ درصد مقدار معمولی C^{14} دارد. زمان نیم عمر 5700 سال و عدد $\frac{20}{y}$ معادل $2\sqrt{2}$ فرض شود، قدمت این

استخوان کدام است؟

- (۱) 7850 (۲) 7950 (۳) 8450 (۴) 8550

۱۱۹- در تکرار ۵۰ بار آزمایش، تخمین احتمال یک پیشامد 0.58 است. در تکرار ۸۰ بار دیگر این آزمایش، تخمین احتمال این پیشامد 0.45 محاسبه شده است. کلاً در این دو آزمایش فراوانی نسبی این پیشامد کدام است؟

- (۱) 0.50 (۲) 0.51 (۳) 0.52 (۴) 0.53

۱۲۰- پنج کارت سریال الف، با شماره‌های ۱ تا ۵ و چهار کارت سریال ب، با شماره‌های ۱ تا ۴ به‌طور یکسان موجوداند، به تصادف یک کارت از هر سریال خارج می‌کنیم. با کدام احتمال، لااقل شماره یکی از این دو کارت زوج است؟

- (۱) 0.6 (۲) 0.7 (۳) 0.75 (۴) 0.8

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۲۱- در یک جامعه‌ی فرضی در مدت یک سال، کالاهای زیر تولید شده است. با توجه به ارزش کالاهای مذکور و سایر داده‌ها:

A	ارزش ماشین آلات	۳/۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
B	ارزش پوشاک	۸۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال
C	ارزش مواد غذایی	۱۸۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
D	خدمات ارائه شده	$\frac{1}{9}$ ارزش پوشاک
E	هزینه‌ی استهلاک	$\frac{1}{18}$ ارزش ماشین آلات

الف) تولید خالص داخلی

ب) تولید ناخالص داخلی، در این کشور، به‌ترتیب (از راست به چپ) چند میلیون ریال است؟

(۱) $3/870 - 3/670$

(۲) $3/870 - 3/760$

(۳) $3/780 - 3/670$

(۴) $3/780 - 3/760$

۱۲۲- با توجه به نمودار روبه‌رو که تصویری ساده از اقتصاد یک جامعه را نشان می‌دهد:

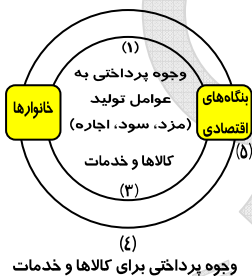
الف) عناوین کدام دو مسیر نادرست است؟

ب) عدد ۵ مربوط به چیست؟

ج) محاسبه‌ی تولید کل جامعه به روش هزینه‌ای مربوط به کدام مسیر است؟

د) دو عضو این نمودار کدام است؟

هـ) کدام یک از اعضاء، هم مصرف‌کننده و هم مالک عوامل تولیدند؟



(۱) الف ۱ و ۲ ب) کالاهای واسطه‌ای

(ج) مسیر ۴

(۲) الف ۱ و ۲ ب) کالاهای سرمایه‌ای

(ج) مسیر ۲

(۳) الف ۳ و ۴ ب) کالاهای واسطه‌ای

(ج) مسیر ۴

(۴) الف ۳ و ۴ ب) کالاهای سرمایه‌ای

(ج) مسیر ۲

۱۲۳- با توجه به جدول «تقاضا، عرضه، قیمت» روبه‌رو، به‌دلیل ارزان بودن کالا، تقاضا برای آن زیاد است، در حالی که تولیدکنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار، انگیزه‌ی کافی ندارند. در این صورت، در کدام «سطح قیمت» و کدام «ردیف‌های جدول»، بازار با «کمبود عرضه» روبه‌رو است؟

ردیف	قیمت (به ریال)	مقدار تقاضا (به کیلو)	مقدار عرضه (به کیلو)
۱	۱۰۰	۱۲۰۰	۰
۲	۱۵۰	۱۰۰۰	۲۰۰
۳	۲۰۰	۸۰۰	۴۰۰
۴	۲۵۰	۶۰۰	۸۰۰
۵	۳۰۰	۴۰۰	۱۰۰۰
۷	۴۰۰	۰	۱۲۰۰

(۱) در سطح قیمت بالاتر از ۲۵۰ ریال - ردیف‌های ۱ و ۲ و ۳

(۲) در سطح قیمت پایین‌تر از ۲۵۰ ریال - ردیف‌های ۱ و ۲ و ۳

(۳) در سطح قیمت پایین‌تر از ۲۵۰ ریال - ردیف‌های ۵ و ۶ و ۷

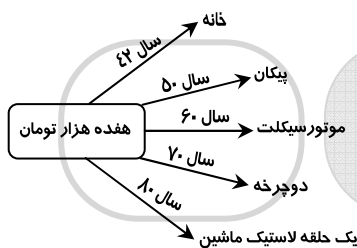
(۴) در سطح قیمت بالاتر از ۲۵۰ ریال - ردیف‌های ۵ و ۶ و ۷

۱۲۴- ظرفیت تولید برق نیروگاهی در یک کشور، ۳۸۴۰ مگاوات و جمعیت کل این کشور ۸۰ میلیون نفر و هر خانوار شامل ۸ نفر است. بر فرض این که ۳۲٪ از خانوارهای این کشور، هر کدام ۳ عدد لامپ «۱۰۰ وات» از مجموع روشنایی مورد مصرف خود بکاهند، مقدار قابل توجهی از ظرفیت کارکرد نیروگاه صرفه جویی می شود. چنانچه این مقدار انرژی صرفه جویی شده، انرژی یک جامعه با $\frac{1}{4}$ جمعیت این کشور و با خانوارهای ۴ نفری را تأمین نماید، در این صورت:

- (الف) مقدار انرژی برق صرفه جویی شده برای این نیروگاه چند مگاوات است؟
 (ب) جمعیت جدید استفاده کننده از انرژی برق صرفه جویی شده چند میلیون نفر است؟
 (ج) چند میلیون خانوار جدید از این مقدار انرژی برق جدید بهره مند می شوند؟
 (د) این مقدار صرفه جویی چه نسبتی از تولید برق نیروگاه مذکور است؟

(الف) ۱) ۶۹۰ (ب) ۲۰ (ج) ۶ (د) $\frac{1}{3}$	(الف) ۲) ۶۹۰ (ب) ۲۲ (ج) ۶ (د) $\frac{1}{3}$
(الف) ۳) ۶۹۰ (ب) ۲۲ (ج) ۵ (د) $\frac{1}{4}$	(الف) ۴) ۹۶۰ (ب) ۲۰ (ج) ۵ (د) $\frac{1}{4}$

۱۲۵- با توجه به نمودار تصویری روبه رو در رابطه با «قدرت خرید پول»:



- (الف) چرا گفته می شود خرید پول دستخوش تغییر است؟
 (ب) پول در مقابل چه چیزی ارزش خود را حفظ نکرده است؟
 (ج) قدرت خرید پول جامعه وابسته به چیست؟
 (د) قدرت خرید پول با چه چیزی یک رابطه ی غیرمستقیم دارد؟
 (هـ) یکی از دلایل مهم کاهش قدرت خرید پول در جامعه چیست؟
 (و) [علت] کاهش قدرت خرید پول در جامعه کدام است؟

(الف) ۱) چون یک واحد پول نتوانسته در طول زمان ارزش خود را حفظ کند	(ب) سطح عمومی قیمت ها
(ج) سطح عمومی قیمت ها	(هـ) حجم زیاد پول نسبت به تولید جامعه
(الف) ۲) چون یک واحد پول نتوانسته در طول زمان ارزش خود را حفظ کند	(ب) سطح عمومی قیمت ها
(ج) سطح عمومی قیمت ها	(هـ) نابرابری عرض و تقاضای کل در جامعه
(الف) ۳) چون ارزش پول متناسب با رونق و شکوفایی اقتصادی افزایش هماهنگ نداشته است	(ب) سطح عمومی قیمت ها
(ج) نقدینگی	(هـ) نابرابری عرضه و تقاضای کل در جامعه
(الف) ۴) چون ارزش پول متناسب با رونق و شکوفایی اقتصادی افزایش هماهنگ نداشته است	(ب) سطح عمومی قیمت ها
(ج) نقدینگی	(هـ) حجم زیاد پول نسبت به تولید جامعه

۱۲۶- افراد یا مؤسسات خصوصی، با خرید این اوراق، ضمن دریافت سود علی الحساب در فواصل زمانی مشخص شده، اصل طلب خود را در زمان سررسید دریافت می کنند.

(الف) نام این اوراق چیست؟

- (ب) طول مدت زمان بازپرداخت آن ها چقدر است؟
 (ج) عنوان اقتصادی این اسناد کدام است؟

(الف) ۱) اسناد خزانه - سه ماه - اعتباری کوتاه مدت	(الف) ۲) سفته - بیش از یک سال - اعتباری دیداری
(الف) ۳) اوراق سهام - کم تر از یک سال - اعتباری میان مدت	(الف) ۴) اوراق مشارکت - اغلب بیش از یک سال - اعتباری بلند مدت

۱۲۷- یکی از شروط بانک ها برای تنزیل اوراق بهادار کدام است؟

- (الف) به زمان سررسید سند بیش از ۶۰ روز نمانده باشد.
 (ب) بدهی باید به دلیل انجام امور بازرگانی به وجود آمده باشد.

۱۲۸- از دیدگاه اقتصاددانان، راهی برای گسترش و نیز حرکتی در جهت تسریع روند آن در جامعه است؛ زیرا نوع گسترده ی آن می تواند مانعی بر سر راه پیشرفت همه جانبه ی جوامع باشد.

(الف) ۱) ایجاد اشتغال و رفع بیکاری - ظرفیت های تولیدی	(الف) ۲) ارتقای سطح زندگی کلیه ی اقشار جامعه - رشد اقتصادی
(الف) ۳) رفع فقر و حمایت از اقشار کم درآمد - توسعه ی اقتصادی	(الف) ۴) جلوگیری از افزایش قیمت ها و مهار تورم - پیشرفت اقتصادی

۱۲۹- طبق دستورالعمل بانک مرکزی «.....» اوراق بهاداری است که یا مجوز بانک مرکزی برای تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح‌های سودآور «.....» به استثنای «.....» در چارچوب عقد «.....» توسط سازمان مجری انتشار می‌یابد.

- (۱) اوراق مشارکت - تولیدی و خدماتی - امور بازرگانی - مشارکت مدنی
 (۲) اسناد اعتباری - انجام امور بازرگانی - امور خدماتی - مضاربه یا قرض الحسنه
 (۳) اوراق قرضه - تشکیل سرمایه و به کارگیری آن - امور بازرگانی - معاملات سلف
 (۴) اوراق سهام - رفع مشکلات یا گسترش فعالیت‌های اقتصادی - امور خدماتی - مشارکت حقوقی
 ۱۳۰- جدول زیر، مبین «شاخص‌های توسعه» در سه کشور مختلف است. با توجه به اطلاعات جدول:

(الف) در کدام کشور شاخص «رشد» با شاخص «توسعه» هماهنگ است؟ و در کدام کشور این هماهنگی وجود ندارد؟
 (ب) نرخ مرگ و میر نوزادان در «چین» و امید به زندگی در «موزامبیک» و درآمد سرانه در «ژاپن» (به ترتیب از راست به چپ) کدام است؟

کشور	شاخص	نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر هزار تولد)	امید به زندگی (به سال)	نرخ بی‌سوادی بزرگسالان (به درصد)	درآمد سالانه (به دلار)
چین		۲/۸	۷۳	۵	۱۹۰۰
موزامبیک		۱۰۹/۹	؟	۵۲/۲	۳۰۲
ژاپن		۲/۸	۸۲	کم‌تر از ۱	؟

- (۱) الف - چین - موزامبیک (ب) ۲۶-۴۴-۳۹۴۱۰ (۲) الف - موزامبیک - چین
 (۳) الف - ژاپن - چین (ب) ۲۶-۴۴-۳۹۴۱۰ (۴) الف - موزامبیک - ژاپن

۱۳۱- اطلاعات جدول زیر، بیانگر وضعیت توزیع درآمد در کشور A مربوط به سال ۱۹۸۸ میلادی براساس «شاخص دهک‌ها» است. چنانچه تفاوت سهام «دهک اول و سوم» ۳ درصد، تفاوت سهام «دهک پنجم و هفتم» ۲/۵ درصد، تفاوت سهام «دهک نهم و پنجم» ۷ درصد و تفاوت سهام «دهک دهم و اول» ۲۱ درصد باشد، در این صورت، سهم «دهک اول»، «دهک پنجم»، «دهک نهم» و «دهک دهم» چند درصد است؟

جدول وضعیت توزیع درآمد در کشور A مربوط به سال ۱۹۸۸ میلادی	
سهم دهک اول	؟
سهم دهک دوم	۵ درصد
سهم دهک سوم	۶ درصد
سهم دهک چهارم	۷ درصد
سهم دهک پنجم	؟
سهم دهک ششم	۹ درصد
سهم دهک هفتم	۱۰/۵ درصد
سهم دهک هشتم	۱۲/۵ درصد
سهم دهک نهم	؟
سهم دهک دهم	؟
۱۰۰ درصد جمعیت کشور A	۱۰۰ درصد درآمد ملی کشور A

- (۱) سه - هشت - پانزده - بیست و چهار
 (۲) سه - هشت - چهارده و نیم - بیست و چهار و نیم
 (۳) دو - نیم - هشت و نیم - پانزده - بیست و چهار
 (۴) دو و نیم - هشت و نیم - چهارده و نیم - بیست و چهار و نیم
 ۱۳۲- جدول مالیاتی زیر مفروض است. مطابق این جدول، مالیات قابل پرداخت تولیدکننده‌ای که در ماه ۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال درآمد دارد، «.....» میلیون ریال، دریافتی خالص او «.....» میلیون ریال و نام نرخ مالیاتی مورد محاسبه «.....» است.

A	درآمدهای تا: یکصد میلیون ریال	معاف از مالیات
B	درآمدهای تا: سیصد میلیون ریال	با نرخ ۳۰ درصد نسبت به مازاد: یکصد میلیون ریال
C	درآمدهای تا: ششصد میلیون ریال	با نرخ ۴۵ درصد نسبت به مازاد: سیصد میلیون ریال
D	درآمدهای تا: نهصد میلیون ریال	با نرخ ۶۰ درصد نسبت به مازاد: ششصد میلیون ریال

- (۱) ۳۵۷-۵۵۲- تصاعدی کلی
 (۲) ۲۵۷-۵۲۵- تصاعدی طبقه‌ای
 (۳) ۳۷۵-۵۵۲- تصاعدی کلی
 (۴) ۳۷۵-۵۲۵- تصاعدی طبقه‌ای

- ۱۳۳- یک دستگاه کالای سرمایه‌ای به بهای ۵۰۰ میلیارد ریال خریداری گردیده است. اگر عمر مفید این دستگاه ۲۵ سال باشد، در این صورت:
- (الف) هر سال چه مقدار باید به عنوان هزینه استهلاکی کنار گذاشته شود؟
- (ب) چنانچه در آخرین سال، عمر مفید این کالای سرمایه‌ای ۱۵٪ افزایش بها داشته باشد، هزینه استهلاک آن سال چه میزان خواهد بود؟
- (ج) بهای جدید این کالا کدام است؟ (ارقام به میلیارد ریال است)

(الف) ۲۰ (ب) ۲۵ (ج) ۵۶۰/۵ (۲) (الف) ۲۳/۵ (ب) ۲۵ (ج) ۵۶۰/۵
(۳) (الف) ۲۰ (ب) ۲۳ (ج) ۵۷۵ (۴) (الف) ۲۳/۵ (ب) ۲۳ (ج) ۵۷۵

نام کشور	تولید غالب
؟	نیشکر
غنا	کاکائو
؟	فرش
مصر	پنبه
؟	محصولات دامی
نیجریه	نفت
؟	قهوه
ایران	پسته

۱۳۴- کدام کشورها به ترتیب، تولیدکننده غالب محصولات «نیشکر، فرش، محصولات دامی و قهوه» می‌باشند؟

- (۱) ایران-کوبا-آرژانتین-برزیل
(۲) کوبا-ایران-آرژانتین-برزیل
(۳) کوبا-ایران-برزیل-آرژانتین
(۴) ایران-کوبا-برزیل-آرژانتین

- ۱۳۵- سازمان کنفرانس اسلامی با چه ایده‌ای تشکیل شد و از چه طریقی اهداف اقتصادی خود را در بین کشورهای مسلمان دنبال می‌کند؟
- (۱) گسترش همکاری‌های اقتصادی میان کشورهای اسلامی و برطرف کردن موانع تجاری میان آن‌ها-آژانس‌ها و نهادهای فرعی اقتصادی خود
- (۲) گرد هم آوردن دولت‌های اسلامی و ایجاد نوعی اتحاد میان کشورهای اسلامی-سازمان‌ها و نهادهای اقتصادی بین‌المللی
- (۳) گسترش همکاری‌های اقتصادی میان کشورهای اسلامی و برطرف کردن موانع تجاری میان آن‌ها-سازمان‌ها و نهادهای اقتصادی بین‌المللی
- (۴) گرد هم آوردن دولت‌های اسلامی و ایجاد نوعی اتحاد میان کشورهای اسلامی-آژانس‌ها و نهادهای فرعی اقتصادی خود

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

ادبیات اختصاصی

- ۱۳۶- نمونه‌ی آشکار تعصب‌های مذهبی و سیاسی عصر خیام را در کدام اثر می‌توان دید؟
- (۱) آواز پر جبرئیل (۲) قابوس‌نامه (۳) دانشنامه‌ی علایی (۴) سیاست‌نامه‌ی خواجه نظام‌الملک
- ۱۳۷- بنیان‌گذار مکتب سمبولیسم (نمادگرایی) که بود و عنوان دیوان اشعارش که دنیای شعر را تکان داد، چه بود؟
- (۱) پل والری، گورستان‌های دریایی (۲) ژان آر‌تور رمبو، اشراق (۳) شارل بودلر، گل‌های بدی (۴) مالارمه، بعد از ظهر یک فون
- ۱۳۸- بزرگ‌ترین شاعر دراماتیک فرانسه کیست و یکی از تراژدی‌های چهارگانه‌ی او که از قسمتی از تورات الهام گرفته شده است، چه نام دارد؟
- (۱) راسین-اِستِر (۲) مولیر-خسیس (۳) راسین-اسکندر کبیر (۴) پی‌یر کورنی-سورنا سردار اشکانی
- ۱۳۹- همه‌ی عبارت‌ها، به استثنای از نظر تاریخی صحیح است.
- (۱) ایرانیان در دوره‌ی پادشاهی هخامنشیان علامت‌های میخی بابل را اقتباس کردند.
(۲) الفبا برای اولین بار در میان فنیقی‌ها (حدود سه هزار سال قبل از میلاد) رواج یافت.
(۳) خط اوستایی که اصل آن از خطوط سامی گرفته شده، به اواخر عهد ساسانی باز می‌گردد.
(۴) خط پهلوی شاید به دلیل دشواری‌هایی که داشت، بعد از اسلام به تدریج جای خود را به خط عربی داد.
- ۱۴۰- کدام عبارت در مورد بهار و اندیشه‌ی او صدق نمی‌کند؟
- (۱) بهار، شاعر عشق و غزل است و در این زمینه توفیق فراوانی کسب کرده است.
(۲) از اشعار مثنوی او بیش‌تر رایحه‌ی تقلید از نظامی، سنایی و جامی به مشام می‌رسد.
(۳) بهار، واپسین شاعر قصیده‌پرداز موفق است که توانست قالب فراموش شده‌ی قصیده را زنده کند.
(۴) در حبسیات، لحن و آهنگ پر سوز و گداز مسعود سعد با صلابت و استحکام زبانی ناصر خسرو قرین شده است.
- ۱۴۱- کدام عبارت از نظر تاریخ ادبی نادرست است؟
- (۱) عبید زاکانی برای پرداختن هزلیات خود به سعدی و سوزنی نظر داشته است.
(۲) وصال شیرازی مثنوی ناتمام «ناظر و منظور» اثر وحشی بافقی، شاعر قرن دهم را به اتمام رساند.
(۳) فخرالدین عراقی عشاق‌نامه (ده‌نامه) را بر وزن حدیقه‌ی سنایی سروده است.
(۴) مجموعه‌ی غزلیاتی از محتشم کاشانی باقی مانده است که جلالیه نام دارد و زمینه‌ی اصلی آن عشق است.

۱۴۲- یکی از آثار مذکور در مقابل نام کدام نویسنده، از آن او نیست؟

- (۱) کافکا: مسخ - قصر - آمریکا
(۲) آلبر کامو: حکومت نظامی - محاکمه - بیگانه
(۳) جیمز جویس: دوبلینی‌ها - یولیسز - بیداری فین‌گان‌ها
(۴) هرمان هسه: گرتروید - سیذارتا - بازی با مهره‌های شیشه‌ای
- ۱۴۳- پدیدآورندگان «کابوس‌های بیروت، شب تابستان، پیامبر، شراره‌ها و خاکسترها، الشی گم شده» به ترتیب خالق آثار نیز هستند.

- (۱) بیروت ۷۵- فاجعه‌ی رمضان - اشک و لبخند - در بند کردن رنگین‌کمان - العبرات
(۲) غم‌نامه‌ای برای یاسمن‌ها - سرباز سیاه - پایان دنیا - ملکه‌ی زنوبیا - النظرات
(۳) آوارگان عرب - حادثه‌ی شرف - دوشیزه‌ی قریش - شب تابستان - عروس فرعانه
(۴) غم‌نامه‌ای برای یاسمن‌ها - خانه‌ای از گوشت - المواکب - قضایای شعر معاصر - حکایت جدی
- ۱۴۴- اگر ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «یهام، اغراق، اسلوب معادله، تناقض، مجاز» از بالا به پایین مرتب کنیم، کدام گزینه صحیح است؟

- (الف) مگیر از دهن خلق حرف را زنه‌ار
(ب) غم عشق آمد و غم‌های دگر پاک ببرد
(ج) ظرافت بین که چون عکسی که در آینه‌ای افتد
(د) چو وحشی مرغ از قید قفس جست
(هـ) مرا گر تو بگذاری ای نفس طامع
- (۱) ج - د - الف - هـ - ب (۲) ج - ب - هـ - د - الف
(۳) د - ج - ب - هـ - الف (۴) د - الف - ب - ج - هـ
- ۱۴۵- اگر ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «یهام، لفّ و نشر، حسن تعلیل، استعاره‌ی مصرّحه، تلمیح» از بالا به پایین مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟
- (الف) به امیدی ز چمن دسته‌ی سنبل برخاست
(ب) خورشید عارض او چون ذره برده تابم
(ج) بره‌انده مرا عشق هم از دین و هم از کفر
(د) تو خود فرشته‌ای نه از این گل سرشته‌ای
(هـ) در اشک من به چشم حقارت نظر مکن
- (۱) د - ج - هـ - الف - ب (۲) د - ج - الف - هـ - ب
(۳) ب - الف - ج - هـ - د (۴) ب - ج - الف - هـ - د
- ۱۴۶- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

- که آهوی ختن آید به سیر چشم سیاهش
بالاتر سرکش او چون سایه برده پستم
آسوده ز آیین مسلمان و یهودم
گر خلق از آب و خاک، تو از مشک و عنبری
کاین لعل را به خون جگر پروریده‌ام
- (الف) به امید ز چمن دسته‌ی سنبل برخاست
(ب) خورشید عارض او چون ذره برده تابم
(ج) بره‌انده مرا عشق هم از دین و هم از کفر
(د) تو خود فرشته‌ای نه از این گل سرشته‌ای
(هـ) در اشک من به چشم حقارت نظر مکن
- (۱) د - ج - هـ - الف - ب (۲) د - ج - الف - هـ - ب
(۳) ب - الف - ج - هـ - د (۴) ب - ج - الف - هـ - د
- ۱۴۷- شاعر در کدام بیت، از دو آرایه‌ی «اغراق و حسن تعلیل» در بیان خیال خویش، سود جسته است؟
- (الف) نگاه داشت غزالی دل مرا به نگاهش
(ب) تشبیه مرّجّح - کنایه
(ج) تشبیه مرّجّح - جناس
(د) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - اسلوب معادله
(هـ) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - تشبیه مفرد - جناس تام
- (۱) هر که به نیکی عمل آغاز کرد
(۲) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی
(۳) خصمی زشت به آینه چه نقصان دارد؟
(۴) گرم شو از مهر و ز کین سرد باش
- (۱) تشبیه مرّجّح - کنایه
(۲) تشبیه مرّجّح - جناس
(۳) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - اسلوب معادله
(۴) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - تشبیه مفرد - جناس تام

- ۱۴۸- آرایه‌ی مقابل همه‌ی ابیات، به استثنای بیت درست است.
- (۱) چو عاجز گشت از این خاک جگر تاب
(۲) غسل در اشک زدم کاهل طریقت گویند
(۳) هر قطره‌ای در این ره صد بحر آتشین است
(۴) فرو رفت و بر رفت روز نبرد
- (الف) تشبیه مرّجّح - کنایه
(ب) تشبیه مرّجّح - جناس
(ج) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - اسلوب معادله
(د) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - تشبیه مفرد - جناس تام
- (۱) هر که به نیکی عمل آغاز کرد
(۲) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی
(۳) خصمی زشت به آینه چه نقصان دارد؟
(۴) گرم شو از مهر و ز کین سرد باش
- (۱) تشبیه مرّجّح - کنایه
(۲) تشبیه مرّجّح - جناس
(۳) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - اسلوب معادله
(۴) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - تشبیه مفرد - جناس تام

- ۱۴۹- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟
- (۱) ناقه‌ی جسم ولی را بنده باش
(۲) آن‌که از کبرش دلت لرزان بود
(۳) میوه‌ات باید که شیرین تر شود
(۴) شکر یزدان را که چون او شد پدید
- (الف) تشبیه مرّجّح - کنایه
(ب) تشبیه مرّجّح - جناس
(ج) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - اسلوب معادله
(د) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - تشبیه مفرد - جناس تام
- (۱) هر که به نیکی عمل آغاز کرد
(۲) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی
(۳) خصمی زشت به آینه چه نقصان دارد؟
(۴) گرم شو از مهر و ز کین سرد باش
- (۱) تشبیه مرّجّح - کنایه
(۲) تشبیه مرّجّح - جناس
(۳) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - اسلوب معادله
(۴) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - تشبیه مفرد - جناس تام

- ۱۵۰- در کدام بیت، قافیه نادرست است؟
- (۱) آن‌که انکار حقایق می‌کند
(۲) از فراق این خاک‌ها شوره شود
(۳) چون تو می‌بینی که نیکی می‌کنی
(۴) گفت حق خود او جدا شد از بهی
- (الف) تشبیه مرّجّح - کنایه
(ب) تشبیه مرّجّح - جناس
(ج) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - اسلوب معادله
(د) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - تشبیه مفرد - جناس تام
- (۱) هر که به نیکی عمل آغاز کرد
(۲) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی
(۳) خصمی زشت به آینه چه نقصان دارد؟
(۴) گرم شو از مهر و ز کین سرد باش
- (۱) تشبیه مرّجّح - کنایه
(۲) تشبیه مرّجّح - جناس
(۳) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - اسلوب معادله
(۴) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - تشبیه مفرد - جناس تام

- تا شوی با روح صالح خواجه تاش
چون شوی چون پیش تو گریان شود
چون رسن تابان نه واپس تر رود
در خیالش جان خیال خود بدید
- (الف) تشبیه مرّجّح - کنایه
(ب) تشبیه مرّجّح - جناس
(ج) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - اسلوب معادله
(د) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - تشبیه مفرد - جناس تام
- (۱) هر که به نیکی عمل آغاز کرد
(۲) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی
(۳) خصمی زشت به آینه چه نقصان دارد؟
(۴) گرم شو از مهر و ز کین سرد باش
- (۱) تشبیه مرّجّح - کنایه
(۲) تشبیه مرّجّح - جناس
(۳) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - اسلوب معادله
(۴) تشبیه مرّجّح - تشبیه مفرد - تشبیه مفرد - جناس تام

۱۵۱- همه‌ی ابیات، به‌جز بیت در یک گروه وزنی قرار می‌گیرند.

- (۱) هموار کرد خواهی گیتی را؟
- (۲) در کوی نیک‌نامی ما را گذر ندادند
- (۳) لب و دندانت را حقوق نمک
- (۴) راز درون پرده ز رندان مست پرس

۱۵۲- بیت زیر در چه وزنی سروده شده و نام وزن آن چیست؟

- «گردون به شیشه‌ی تَهی‌ام سنگ کین زند
- (۱) مستفعلن فعلاتن مستفعلن فعل (رجز مَثَمَن مخبون محذوف)
- (۲) مفعولن فاعلاتن مفعولن مفاعِلن (مضارع مَثَمَن اُخرب مکفوف)
- (۳) مفعول فاعلاتن مفاعِلن فاعِلن (مضارع مَثَمَن اُخرب مکفوف محذوف)
- (۴) مستفعلن مفاعِلن مستفعلن فعل (هزج مَثَمَن اُخرب مکفوف محذوف)

۱۵۳- بیت با ابیات حدیقه‌الحقیقه هم‌وزن است.

- (۱) چشم دل باز کن که جان بینی
- (۲) دانه پنهان کن به کَلّی دام شو
- (۳) ز دست دیده و دل هر دو فریاد
- (۴) بت خود را بشکن خوار و ذیل

۱۵۴- در کدام بیت هر دو اختیار وزنی (فاعلاتن به‌جای فعلاتن) و (ابدال) و اختیار زبانی (تغییر مصوّت بلند به کوتاه و کوتاه به بلند) وجود دارد؟

- (۱) زاری آغاز کند او که همه خرد و بزرگ
- (۲) روزی از معرفت و فقه بسوزد ما را
- (۳) چو از او داد بخواهیم از این بیدادی
- (۴) برهندی همه از ظلمت این نفس لثیم

۱۵۵- وزن بیت زیر با کدام بیت یکسان است؟

- «خیال روی تو را می‌برم به خانه‌ی خویش
- (۱) شعری به تابناکی و نظمی به روشنی
- (۲) نیایدم گله از خوی این و آن کردن
- (۳) گر فلک نشناخت قدر ما رهی عیبش مکن
- (۴) برون نمی‌رود از خاطر م خیال وصال

۱۵۶- نام وزن عروضی بیت زیر چیست؟

- «زبان خامه ندارد سر بیان فراق
- (۱) رجز مَثَمَن مطوی مخبون
- (۲) مضارع مَثَمَن اُخرب مکفوف
- (۳) منسرح مَثَمَن مطوی منحور
- (۴) مجتث مَثَمَن مخبون محذوف

۱۵۷- انتساب کدام نظریه به صاحب آن نظریه درست ذکر نشده است؟

- (۱) هدف یک اثر ادبی این است که به آدمی عشق به تقوا و وحشت از نابکاری را القا کند. (دیدرو)
- (۲) هنر جهان پسند همواره ملاک ثابت و معتبری با خویشتن دارد و آن ملاک، معرفت دینی و روحانی است. (تولستوی)
- (۳) شعر، تنها عبارت از الهام نیست، بلکه بیشتر نوعی حرفه و صنعت است که شاعر باید در آن ابزار کار خود را به درستی به‌کار بیندازد. (ریچاردز)
- (۴) ما مدافع استقلال هنریم، برای ما هنر وسیله نیست بلکه هدف است، هر هنرمندی که به فکر چیز دیگری به‌جز زیبایی باشد در نظر ما هنرمند نیست. (تئوفیل گوتیه)

۱۵۸- کدام بیت مربوط به بخش حماسی شاهنامه است؟

- (۱) نخستین یکی گوهر آمد به چنگ
- (۲) چو داراب پیش آمد و حمله برد
- (۳) به‌جز مغز مردم مده‌شان خورش
- (۴) چو بیژن به بیشه برفاکنند چشم

۱۵۹- با توجه به ویژگی‌های سبکی ادبی در عصرهای مختلف کدام مورد نادرست است؟

- (۱) توجه به معنی و مضمون و رها کردن زبان و اظهار نامرادی و یأس (ویژگی زبانی سبک هندی)
- (۲) فاصله گرفتن تغزل از تمایلات نفسانی و در نتیجه آسمانی شدن عشق (ویژگی فکری سبک عراقی)
- (۳) استفاده از تمثیلات و استشهاد به آیات و احادیث و اشعار عرب (ویژگی ادبی دوره‌ی غزنوی و سلجوقی)
- (۴) قبول لغات مهجور عربی، کاربرد اصطلاحات علمی و فنی و روی‌کرد به تکلف و تصنع (ویژگی ادبی سبک عراقی)

۱۶۰- بیت زیر با کدام بیت تناسب معنایی دارد؟

«اگر ژاله هر قطره‌ای دُر شدی

چو خرمهره بازار از او پر شدی»
قطره تا می می تواند شد چرا گوهر شود؟
هر کسی شعر شناسند ولیکن سوی عقل
لعل دشوار به دست آید از آن است عزیز
هر زمان خر مهره را با دُر برابر می کنند

- (۱) تاک را سیراب کن ای ابر نیسان زینهار
 - (۲) دُر به خرمهره کجا مانند و دریا به غدیر
 - (۳) آبگینه همه جا هست از آن قدرش نیست
 - (۴) آه از دست صرافان گوهر ناشناس
- ۱۶۱- محتوای کدام دو بیت با یکدیگر تناقض دارند؟

نه به دعوی ست بل به برهان است
چون دلیلت باید از وی رو متاب
وگرچه سرایت بود برکنار؟
چو ببند که درویش خون می خورد
از عبث جمله بخت بجزر است
که در این دیو خانه زندانی است
تا نگردد پیاده از تن خویش
ره نیابد به مرتبه‌ی انسان

- (۱) عاشقی کار شیرمردان است
آفتاب آمد دلیل آفتاب
- (۲) پسندی که شهری بسوزد به نار
توانگر خود آن لقمه چون می خورد؟
- (۳) مر تو را تخت و ملک منتظر است
بلعجب روح، روح انسانی است
- (۴) جان نپرد به سوی معدن خویش
تا نیاید ز حس برون حیوان

۱۶۲- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر تناسب ندارد؟

بسه امید عفو خداوندگار
نکته‌ی سر بسته چه دانی؟ خموش
آینه کی بر هم خورد از زشتی تمثال‌ها؟
کآنچه گناه او بود من بکشم غرامتش

- (۱) گناه آید از بنده‌ی خاکسار
- (۲) لطف خدا بیش تر از جرم ماست
- (۳) پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما
- (۴) کاش که در قیامتش بار دگر ببینی

۱۶۳- همه‌ی ابیات، به استثنای بیت مفهومی واحد دارند.

گرش زر نباشد چه نقصان و سیم
فریدون به ملک عجم نیم سیر
همت‌ی دارم اگر هیچ ندارم باری
نهادش توانگر بود هم چنان

- (۱) کمال است در نفس مردم کریم
- (۲) گدا را کند یک درم سیم سیر
- (۳) نیست از همت خود با دو جهانم کاری
- (۴) وگر در نیابد کرم پیشه نان

۱۶۴- بیت زیر با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟

ز آن که زنگار از رخمش ممتاز نیست»
آینه غماز نبود چون بود؟
نمی گیرد غبار زنگ هرگز تیغ چوبین را
بیش تر زین چه حکایت بکند غمازم؟
چه سازم؟ آینه گم گشت در غبار، افسوس

«آینه‌ت دانی چرا غماز نیست»

- (۱) عشق خواهد کاین سخن بیرون بود
- (۲) کدورت بیش تر آن را که جوهر بیش تر دارد
- (۳) من خراباتی‌ام و عاشق و دیوانه و مست
- (۴) میان گرد کدورت پدید نیست دلم

۱۶۵- مفهوم بیت زیر با همه‌ی ابیات، به جز بیت یکسان است.

که همی مُرد و خوش همی خندید»
پیش معشوق چون شکر می‌رند
هزار جان مقدس به شکر آن بنهند
کآن که عاشق شد از او حکم سلامت برخاست
چو جمله سوخته شد شادباش و خوش می‌خند

«عاشقی را یکی فسرده بدید

- (۱) عاشقانی که با خبر می‌رند
- (۲) که جان عاشق چو تیغ عشق بر باید
- (۳) عشق ورزیدم و عقلم به ملامت برخاست
- (۴) در آمد آتش عشق و بسوخت هر چه جز اوست

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی اختصاصی

■ عین الأصَحّ و الأدقّ فی الجواب للترجمة أو التعریب أو المفهوم (۱۷۱-۱۶۶):

۱۶۶- «إِنَّ مَنْ هَدَاهُ اللَّهُ لَا يَضِلُّ، وَ مَنْ كَفَاهُ رَبُّهُ لَنْ يَفْتَقِرَ!»:

- (۱) آن کس را که خدا هدایت کند هیچ گاه گمراه نمی‌شود و آن که خدا برایش کافی باشد نیازمند نمی‌گردد!
- (۲) بی‌شک خداوند کسی را که هدایت کرده گمراه نمی‌کند و آن که خدا او را کافی باشد نیازمند نخواهد کرد!
- (۳) بی‌شک کسی که خدایش هدایت‌گر باشد گمراهی ندارد و آن که پروردگار برایش کفایت کند نیازمند نمی‌شود!
- (۴) قطعاً کسی که خدا هدایتش کند گمراه نمی‌شود و هر کس پروردگارش او را کفایت کند نیازمند نخواهد شد!

۱۶۷- «إِذَا لَمْ تَعْطَ مَا تَبْغِيهِ بِالسَّعْيِ الْوَافِرِ، فَلَا تُغَيِّرْ مَسِيرَ سَعِيكَ إِلَى مَا لَيْسَ بِصَالِحٍ»

- (۱) وقتی با تلاش بسیار آنچه را می‌خواهی به تو داده نشد، مسیر سعی خود را به سمت آنچه صحیح نیست تغییر مده!
- (۲) در صورتی که با سعی فراوان چیزی را که خواسته بودی به تو داده نشود، راه صحیح را در حرکت خود منحرف مکن!
- (۳) زمانی که با سعی فراوان چیزی را که می‌خواهی نگرفتی، نباید مسیر تلاش خود را منحرف کنی!
- (۴) اگر با سعی و تلاش زیاد هیچ چیز به دست نیاوردی، نباید مسیر تلاش خود را منحرف کنی!

۱۶۸- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (۱) ذات یوم سألنا أستاذة الأدب: ما رأيك حول الشعر؟، روزی استاد ادبیات از ما پرسید: نظر تان راجع به شعر چیست؟،
- (۲) أجابت صديقتي: في رأيي هو خير وسيلة لإظهار ما يجري علينا في الحياة: دوستم پاسخ داد: به نظر من آن بهترین وسیله است برای بیان آنچه در زندگی بر ما می‌گذرد،
- (۳) بعد ذلك أنا قلت: في نظرتي هو أجمل شيء يَصَوِّرُ كلَّ ما في ضمائرنا: سپس من گفتم: از نظر من شعر دلنشین‌ترین چیزی است که همه‌ی عواطف ما را به تصویر می‌کشاند،
- (۴) حينئذ صدقت الأستاذة رأينا و قالت: مرحباً بكن على كلامك الرائع! در این هنگام استاد، نظر ما را تصدیق کرد و گفت: آفرین بر شما به خاطر سخن زیباتان!

۱۶۹- «ما تُقَدِّمُ من وقاية يُوقِرُ لك العلاج». عَيْنُ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ فِي الْمَفْهُومِ:

- (۱) نکرده کار را مبر به کار!
 - (۲) پیشگیری بهتر از درمان است!
 - (۳) دور کن زنبور را، ناخورده نیش!
 - (۴) علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد!
- ۱۷۰- «در ستایش انسان بدان‌چه در او نیست هیچ نفعی نیست، پس نباید کسی را چنین مدحی کنیم!»:

- (۱) لا خير في مدح الإنسان بما ليس فيه، فعلينا أن لا نمدح أحداً هذا المدح!
- (۲) ليس أي نفع في مدح إنسان بما لا يوجد فيه، فيجب ألا نمدح الشخص مدحاً مثل هذا!
- (۳) ليس خير في أن الإنسان يمدح بما ليس في الشخص، فعلينا ألا نمدح شخص مثل هذا!
- (۴) لا نفع في أن يمدح الإنسان أحداً بما ليس فيه، فمن اللازم علينا أن لا نمدح الأحد بهذا المدح!

۱۷۱- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (۱) شخص مؤمن به سبب کمی گناهانش مرگ را زشت نمی‌بیند! لا يرى المؤمن الموتَ مكروهاً بسبب قلة ذنوبه!
- (۲) هیچ چیز در دنیا نیست که انسان از آن زود سیر نشود! لا شيء في الدنيا إلا أن الإنسان يشبع منه عاجلاً!
- (۳) از کسانی مباش که در عمل کوتاهی می‌کنند و در سؤال کردن زیاده‌روی! لا تكن ممن يقصروا في العمل ولا يسألون إلا كثيراً!
- (۴) خردمند از راهنمای خود پیروی می‌کند همان‌طور که زنبور تابع فرمانده خود است! إنَّ العاقل يتبع رائده كما أن النحل تابع لقائده!

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّشْكِيلِ (۱۷۲ و ۱۷۳):

۱۷۲- «من منا لم يشاهد من صغره مقدار الجهد الذي تبذله الأم لتوفر الراحة لنا!»:

- (۱) الأم - لتوفّر - الراحة - لنا
- (۲) من - منا - صغره - تبذل
- (۳) يشاهد - مقدار - تبذل - الأم
- (۴) منا - يشاهد - مقدار - الجهد

۱۷۳- «لا النافية للجنس يشترط في عملها أن يكون كل من اسمها وخبرها نكرة ولا يقدم الخبر على الاسم!»:

- (۱) كل - نكرة - يُقدّم - الاسم
- (۲) يُشترط - يكون - كل - الخبر
- (۳) للجنس - كل - نكرة - يُقدّم
- (۴) النافية - يُشترط - عمل - كل

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۱۷۴ و ۱۷۵):

۱۷۴- «هل عرفتم أمة ظهرت حسناء في رداؤها وهي جاهلة!»:

- (۱) حسناء: مفرد مؤنث - مشتق و صفة مشبّهة (مصدره: حسن) - نكرة - معرب - ممدود / حال مفردة و منصوب
- (۲) أمة: اسم - مفرد مؤنث - جامد - معرّف بالإضافة - معرب - صحيح الآخر - منصرف / مفعول به و منصوب
- (۳) هي: ضمير منفصل مرفوع - للغائبة - معرفة - مبني / مبتدأ و مرفوع محلاً، و الجملة اسمية و معطوف و مجرور محلاً بالتبعية
- (۴) ظهرت: ماض - للغائبة - مجرد ثلاثي - متعدّد - مبني للمعلوم - مبني / فعل و فاعله ضمير «هي» المستتر، و الجملة فعلية و حال و منصوب محلاً

۱۷۵- «أخبرني زميلي بأن خمسة من المقاتلين أُستشهدوا في ساحة الحرب!»:

(۱) المقاتلين: جمع سالم للمذكر- مشتق و اسم فاعل (مصدره: قتل)- معرف بأل- معرب- منصرف / مجرور بالياء بحرف الجر- من المقاتلين: جار و مجرور، و خبر «أن»

(۲) أخبر: فعل ماضٍ- للغائب- مزيد ثلاثي من باب إفعال- صحيح- متعدّد- مبني للمعلوم / فعل و فاعله ضمير «هو» المستتر و الجملة فعلية، و النون بعده: نون الإعراب

(۳) استشهدوا: للغائبين- مزيد ثلاثي من باب إستفعال- مبني للمجهول / فعل و نائب فاعله ضمير الواو البارز، و الجملة فعلية و خبر «أن» و مرفوع محلاً

(۴) خمسة: اسم- مفرد- معرف بالإضافة- معرب- صحيح الآخر- منصرف / اسم «أن» و مرفوع، و الجملة اسمية

■ عيّن المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۸۵ - ۱۷۶):

۱۷۶- عيّن المنسوب:

- (۱) رغب في القيام بهذا الأمر فإنّه علمي!
(۲) أحببت الغنيّ الذي لا يبالي بما يفنى في الدنيا!
(۳) هذا الساعي ليس الراضي عن عملي!
(۴) أطلب من العليّ القدير أن يُلين قلب هذا الشقي!

۱۷۷- عيّن ضمير الفصل:

- (۱) لا تقصّر هذه المعلّمة في تعليم تلميذاتها ممّا تعرفها هي!
(۲) هو شاعر ملتزم و أنت لست جديراً بأن تكون مثله في المحافل!
(۳) الثورة الإسلاميّة هي التي ستنتصر بفضل اتّحاد الجماهير في كلّ العالم!
(۴) على الإنسان أن يخشى هو ربّه و يتّبع أوامره حتّى يغفره في الدنيا و الآخرة!

۱۷۸- عيّن ما ليس فيه من أفعال المقاربة:

- (۱) أخذ الطفل يتكلّم مع الآخرين!
(۲) جعلتُ أمّي طعاماً لي سأكله مع صديقي!
(۳) جعل أبي يحكم بيني و بين أخي!
(۴) أخذتُ أختي الحنون تُساعدني في فهم الدروس!
۱۷۹- عيّن الخطأ عن تمييز «كم»:

- (۱) كم رسالة أرسلت إلى زميلك في هذا الشهر؟
(۲) أتعلم كم مدّة مضت و أنت لم تذهب لزيارة الأقرباء؟
(۳) تظنّ كم موظّفة سيُنقلن إلى مدينة أخرى؟
(۴) كم حفل يُقام كلّ سنة في بلدكم بهذه المناسبة؟
۱۸۰- عيّن ما ليس فيه أسلوب التحذير:

- (۱) نفسك و ذكر كلام لا يرفع شأنك!
(۲) إيّاك و الكذب في جميع لحظات حياتك!
(۳) أخاك أخاك، عليك بمساعدته في كلّ الأحوال!
(۴) الكذب الكذب، فإنّه أكثر العيوب ضرراً للإنسان!

۱۸۱- عيّن الصحيح في أسلوب الجزم:

- (۱) مدّ يد الإحسان ترى حسن العقابة!
(۲) أحسنوا إلى البؤساء تكرموا!
(۳) من يسترّ عيب الآخرين الله يخبّئه!
(۴) إن تتقنوا عملكم إنكم تريحون!
۱۸۲- عيّن الصحيح في أسلوب الاستثناء:

- (۱) لم يناموا إلّا الكادحين!
(۲) لم يُدعَ إلى الجلسة غير المؤلّفون!
(۳) فاز المشاركون غير هؤلاء!
(۴) ما جاء الضيوف إلّا المعلمون!

۱۸۳- عيّن كلمة «مؤمن» مبنيّة على الضمّ:

- (۱) أحترم المؤمن الذي يذكّرني دائماً بطاعة الله و نعمه!
(۲) مؤمن؛ لا تغفل عن ذكر الله فإنّه أنيس أوقات الوحشة!
(۳) أيّها المؤمن؛ ما أكثر اجتهادك للوصول إلى رضي الرحمن!
(۴) أفضل الناس مؤمن يضحّي براحته و أمواله و نفسه في طريق الحقّ!

۱۸۴- عيّن ما ليس فيه أسلوب الحصر:

- (۱) الصدق أتبع و الكذب أجتنب!
(۲) بالعلم نتقدّم نحو الغايات السامية!
(۳) يخشى الله من عباده العلماء!
(۴) اجتنابنا الأخطاء يقربنا إلى الأهداف!

۱۸۵- عيّن ما ليس فيه من الصناعات البلاغيّة:

- (۱) إن تأملت في المسألة الصعبة، تصبح سهلة لك!
(۲) ناجيت ربّي ساعة، فقلت: لا تفضحني يوم تقوم الساعة!
(۳) على المرء المسلم المؤمن أن يترك النواهي ابتغاء مرضاة الله!
(۴) يا من لا ينقطع نزول قطرات سخائه، بل يدوم و يضاعف...!

تاریخ

وقت پیشنهادی: ۱۲ دقیقه

- ۱۸۶- در کدام ناحیهی سرزمین هند، قدیمی ترین جلوه های هنر و معماری را می توان مشاهده کرد؟
 (۱) خرابه های شهر باستانی هاراپا (۲) در اطراف بنای معروف تاج محل
 (۳) در کاخ های به جامانده از پادشاهان آشوکا (۴) در غارهایی که مراسم مذهبی آیین بودا اجرا می شده است
- ۱۸۷- کدام یک از تمدن های باستانی یونان که به سایر جزایر این سرزمین انتقال یافته، مربوط به دوره ی قبل از آریایی ها می باشد؟
 (۱) رودس (۲) اسپارت (۳) کرت (۴) مقدونیه
- ۱۸۸- اصلی ترین مادهی صلحنامه ی حدیبیه چه بود؟
 (۱) جلوگیری از به خطر افتادن اقتدار مسلمانان و امنیت جامعه ی اسلامی
 (۲) از میان رفتن آخرین سنگرهای فتنه و توطئه در داخل شبه جزیره ی عربستان
 (۳) توافق بر ده سال متارکه ی جنگ میان مکه و مدینه و هم پیمانان آن ها
 (۴) نشان دادن توان حکومت نوپای اسلامی در مخاطب قرار دادن مهم ترین قدرت های جهان آن روز
- ۱۸۹- مأمون برای مقابله با بحران های جدید که به واسطه ی نزدیک شدن به ایرانیان در صحنه ی سیاست به وجود آمده بود، دست به چه اقدامی زد؟
 (۱) پیشنهاد ولایتعهدی به امام رضا (ع) (۲) کاهش نظارت بر شمال آفریقا
 (۳) کشتن افراد خاندان برمکیان (۴) قتل فضل بن سهل
- ۱۹۰- کدام مورد، از نتایج کنار گذاشتن تابعیت خان بزرگ مغول به وسیله ی غازان خان نمی باشد؟
 (۱) کامل شدن استقلال حکومت ایلخانی (۲) زمینه برای انقراض حکومت ایلخانی فراهم گردید.
 (۳) پایان دادن به شورش های داخلی و خودسری سرداران (۴) با وضع قوانین، به مالیات ها تا حدودی سر و سامان داده شد.
- ۱۹۱- کدام مورد، از نتایج پایان جنگ های سی ساله در اروپا و عهدنامه وستفالی می باشد؟
 (۱) شکست خاندان هابسبورگ (۲) برتری یافتن انگلستان در اروپا
 (۳) فروپاشی امپراتوری مقدس روم (۴) خارج شدن سرزمین وسیع آلزاس و لرن از فرانسه
- ۱۹۲- نخستین اقدام جانشینان شیخ صفی با تربیت جنگی هواداران خود کدام است؟
 (۱) رسمی کردن مذهب شیعه در ایران
 (۲) جنگ با غیر مسلمانان منطقه ی شروان
 (۳) تبدیل طریقت صفوی به نهضت سیاسی- مذهبی
 (۴) ایجاد شبکه ی ارتباطی میان اردبیل و هواداران طریقت صفوی در شهرها
- ۱۹۳- صاحب تصویر مقابل، در دوره ی کدام پادشاه قاجار به صدارت رسید؟
 (۱) فتحعلی شاه
 (۲) ناصرالدین شاه
 (۳) مظفرالدین شاه
 (۴) محمدشاه
- ۱۹۴- با تغییر سیاست انگلیس در مورد مشکلات اقتصادی آلمان، رضاشاه برای حفظ قدرت خویش به کدام اقدام دست زد؟
 (۱) خواستار استفاده از کارشناسان متفقین شد.
 (۲) مستشاران نظامی آلمان را از کشور اخراج نمود.
 (۳) با مقاومت در برابر انگلیس، هیتلر را از خویش خوشنود سازد.
 (۴) از دادن اجازه ی عبور به قوای بیگانه از خاک ایران به شوروی خودداری کرد.
- ۱۹۵- کدام روحانی مبارز و یار وفادار امام خمینی (ره) در اعتراض به سرمایه گذاری شرکت های آمریکایی در ایران، دستگیر و زندانی گردید؟
 (۱) شهید مفتاح (۲) شهید مطهری (۳) آیت الله غفاری (۴) آیت الله سعیدی
- ۱۹۶- امروزه مورخان برای بازسازی تاریخ و مطالعه ی رویدادهای تاریخی گذشته به کدام مورد توجه بیش تری دارند؟
 (۱) دریانوردی و تجارت دریایی اقوام در گذشته
 (۲) مطالعه ی سیر تاریخ استعمار در کشورهای مختلف جهان
 (۳) شناسایی موقعیت جغرافیایی سرزمین های دور و نزدیک (۴) مشاهده و بازرسی عرصه ی وقوع حوادث در گذشته های دور
- ۱۹۷- مهم ترین روش کار تخصصی در سکه شناسی در کاوش های باستان شناسی بعد از پیدا شدن سکه های قدیمی کدام است؟
 (۱) حمل سکه های به دست آمده به مراکز تحقیقاتی
 (۲) خواندن متن رو و پشت سکه ها و سال ضرب
 (۳) طبقه بندی براساس دوره ی ضرب و حاکم ضرب کننده (۴) شناسایی سکه های پیدا شده در یک مکان باستانی



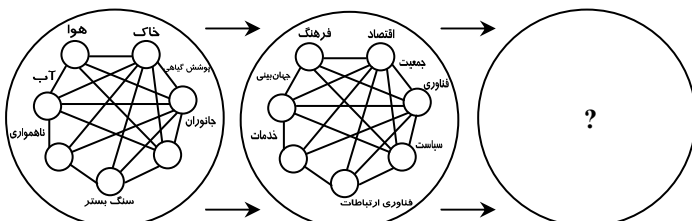
- ۱۹۸- کدام مورد، مستقیم‌ترین منابع و شواهد را از وقایع مختلف اقتصادی- اجتماعی و هنری در اختیار محققان تاریخ برای تفسیر دقیق قرار می‌دهد؟
 (۱) تابلوهای نقاشی (۲) حجاری‌های کهن (۳) فیلم‌های خبری (۴) عکس‌های تاریخی
- ۱۹۹- در کدام دوره از تاریخ ایران، در نگارش حسب‌حال‌ها به حقایق تاریخی و اخلاقی توجه بیش‌تری شده است؟
 (۱) عصر تیموریان (۲) عصر صفویان (۳) پس از انقلاب مشروطه (۴) نهضت ملی شدن نفت
- ۲۰۰- بخش عمده‌ای از اطلاعات مورخان از دوران باستان برگرفته از آثار به‌جا مانده‌ی می‌باشد.
 (۱) مورخان رومی (۲) خدای‌نامه‌ها (۳) لوحه‌های میان دو رود (۴) سنگ نبشته‌های عصر هخامنشی

جغرافیا

وقت پیشنهادی: ۱۳ دقیقه

- ۲۰۱- در کدام یک از منابع اطلاعاتی جغرافیدان، جنس سنگ‌ها به‌خوبی مشخص می‌شوند؟
 (۱) سیستم تصویر (۲) عکس‌های هوایی (۳) نقشه‌های تلفیقی (۴) تصاویر ماهواره‌ای
- ۲۰۲- جریان‌های آب سرد اقیانوسی از به سمت حرکت می‌کنند.
 (۱) قطب جنوب- استوا (۲) قطبین- منطقه‌ی معتدله (۳) قطب شمال- منطقه‌ی معتدله‌ی شمالی (۴) اقیانوس منجمد شمالی- عرض‌های پایین
- ۲۰۳- قسمت فوقانی جبهه‌ی زمین است.
 (۱) از مواد مذاب (۲) کاملاً خمیری (۳) جامد و سخت (۴) نیمه مایع و خمیری
- ۲۰۴- کدام مورد با گروه سنی ۶۵-۱۵ سال مطابقت می‌کند؟
 (۱) معمولاً تولیدکننده نیستند. (۲) بار اصلی اقتصاد را به دوش می‌کشند. (۳) تعداد زیاد جمعیت در این گروه سنی نشانه‌ی جوانی جمعیت یک کشور است. (۴) درصد زیادی از جمعیت کشورهای در حال توسعه در این گروه قرار دارند.
- ۲۰۵- کارشناسان توسعه در سازمان‌های بین‌المللی با توجه به کدام مورد، کشورها را از نظر توسعه‌یافتگی با همدیگر مقایسه می‌کنند؟
 (۱) عوامل اقتصادی مختلف (۲) قدرت خرید مردم کشورها (۳) میزان تولید ناخالص ملی (۴) آمارهای مربوط به کیفیت زندگی
- ۲۰۶- اصطلاح ساحل برای مساحت بین و در سواحل مرتفع به‌کار می‌رود.
 (۱) حداکثر مد- پرتگاه‌های ساحلی (۲) امواج فرسایش دریا- مرداب‌های ساحلی (۳) حداقل مد- بالاترین مرز پیشروی امواج طوفانی (۴) حداکثر ارتفاع ناهمواری‌های ساحلی- رسوبات ناحیه‌ی کم‌عمق
- ۲۰۷- به کدام علت، بر خان‌ها به مرور زمان و آهستگی به سمت جلو جابه‌جا می‌گردند؟
 (۱) بادهای غالب که از دو جهت عمود بر هم می‌وزند، برجستگی ماسه‌ای کناره‌های برخان دچار کشیدگی می‌شود. (۲) فرورفتگی‌های واقع بین برجستگی‌های تپه به مرور از ذرات ریز پر شده، سبب کشیدگی برخان به سمت جلو می‌شود. (۳) حرکت ماسه در دامنه‌ی کم‌شیب و طولانی رو به باد و ریختن آن در پای دامنه‌ی پرشیب پشت به باد، برخان را به سمت جلو می‌برد. (۴) پس از آن‌که سرعت باد کاهش می‌یابد، مواد همراه آن به آهستگی در روی زائده‌های هلالی شکل بر خان رسوب کرده، به جلو کشیده می‌شود.
- ۲۰۸- دسترسی گردشگران به قطب شمال را کدام عامل امکان‌پذیرتر ساخته است؟
 (۱) گسترش راه هوایی (۲) موقع نسبی قطب شمال (۳) تعداد زیاد ایستگاه‌های گردشگری (۴) جریان دریای گلف استریم و تأثیر آن در کشتیرانی
- ۲۰۹- در برنامه‌ریزی شهری، چگونگی توسعه‌ی فیزیکی شهر در رابطه با مورد بررسی قرار می‌گیرد.
 (۱) جمعیت- عملکرد شهر (۲) جمعیت- قیمت زمین (۳) منابع آب- قیمت زمین (۴) منابع آب- عملکرد شهر
- ۲۱۰- خصوصیت عمده‌ی «دامداری تجاری» چیست؟
 (۱) پرورش دام در نزدیکی مراکز عمده‌ی شهری (۲) تولید محصول و نگهداری دام در محدوده‌ی یک مزرعه (۳) دامداران به همراه باغداری تجاری، دام را جهت استفاده از گوشت آن‌ها پرواربندی می‌کنند. (۴) جابه‌جا شدن دائمی دام‌ها بین زمین‌های هموار و کوهستانی مناطق بیابانی و نیمه‌بیابانی انجام می‌پذیرد.

۲۱۱- شکل مقابل بیانگر چیست؟



- (۱) شاخه‌های جغرافیای عمومی
 (۲) ارتباط بنی علوم و فنون مختلف و جغرافیا
 (۳) چگونگی به‌وجود آمدن محیط جغرافیایی
 (۴) نقش فرهنگ و جهان‌بینی در ایجاد چشم‌انداز شهری

۲۱۲- دریاچه‌ای به طول ۱۰ کیلومتر، در روی نقشه ۲ سانتی‌متر نشان داده شده است. مقیاس ترسیمی آن کدام است؟



۲۱۳- در سیستم سنجنده‌ی غیرفعال، نوع پدیده چگونه مشخص می‌شود؟

- (۱) با تصویربرداری مایل از پدیده‌های سطح زمین، نوع پدیده و نحوه‌ی بهره‌برداری از آن‌ها را مشخص می‌کند.
 - (۲) سنجنده با ارسال انرژی به پدیده‌ها و دریافت بازتاب آن‌ها، داده‌ها را جمع‌آوری می‌نماید و پژوهشگران نوع آن را مشخص می‌کنند.
 - (۳) پس از دریافت امواج گوناگون توسط سنجنده، پژوهشگر از طریق مقایسه‌ی ویژگی‌های بازتاب طبیعی پدیده‌های مختلف، نوع آن را مشخص می‌کند.
 - (۴) هواپیما با پرواز در ارتفاع معین از سطح زمین به‌طور متوالی از همه‌ی پدیده‌های طبیعی و انسانی عکس افقی تهیه می‌کند و سپس در دستگاه تبدیل برجسته نموده، نوع آن مشخص می‌شود.
- ۲۱۴- کاربرد عمده‌ی مدل‌های فیزیکی در است.

- (۱) کاربری‌های زمین
 - (۲) بررسی رابطه‌ی انسان و محیط
 - (۳) نمایش رفتار پدیده‌های واقعی
 - (۴) نمایش دادن پدیده‌های طبیعی
- ۲۱۵- آمایش مرزها در اروپا با توجه به کدام مورد انجام می‌شود؟
- (۱) ساماندهی فضایی
 - (۲) توسعه‌ی پایدار
 - (۳) ذخایر منابع طبیعی
 - (۴) مقتضیات دفاع نظامی و غیرنظامی

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

علوم اجتماعی

۲۱۶- افرادی که در خانواده‌های متفاوتی زندگی می‌کنند، در مورد بعضی از وظایف و حقوق نقش‌ها با هم اختلاف دارند؛ زیرا:

- (۱) نقش‌ها با هم سازگار نشده‌اند- بین آموخته‌های فرد در خانواده با آموزش‌های کتب درسی در مورد نقش‌های خانواده تفاوت وجود دارد.
- (۲) در محیط‌های اجتماعی متفاوتی قرار می‌گیرند- ویژگی‌ها و توانایی‌های آن‌ها با نقش‌هایی که بر عهده‌ی آن‌ها گذاشته می‌شود، تناسب ندارد.
- (۳) نقش‌ها با هم سازگار نشده‌اند و نقش‌هایی که فرد بر عهده دارد، وظایف ناسازگاری را از او طلب می‌کند- از وظایف نقش‌ها اطلاع کافی ندارند.
- (۴) در محیط‌های اجتماعی متفاوتی قرار می‌گیرند- بین آموخته‌های فرد در خانواده با آموزش‌های کتب درسی در مورد نقش‌های خانواده تفاوت وجود دارد.

۲۱۷- کدام‌یک، از مشخصات ویژگی‌های با ارزش کمیاب نیست؟

- (۱) با زندگی فرد در جامعه و با حضور دیگران قابل حصول است- افراد برای دستیابی به آن‌ها با یکدیگر رقابت و گاه کشمکش می‌کنند.
- (۲) با زندگی فرد در جامعه و با حضور دیگران قابل حصول است- به اندازه‌ی نیستند که همه به هر مقدار که می‌خواهند از آن‌ها بهره‌مند شوند.
- (۳) افراد برای دستیابی به آن‌ها با یکدیگر رقابت و گاه کشمکش می‌کنند- به اندازه‌ی نیستند که همه به هر مقدار که می‌خواهند از آن‌ها بهره‌مند شوند.
- (۴) به اندازه‌ی نیستند که همه به هر مقدار که می‌خواهند از آن‌ها بهره‌مند شوند- بهره‌مندی فرد یا گروهی از افراد از این ویژگی‌ها با درجه‌ای از محرومیت دیگران از آن‌ها همراه نیست.

۲۱۸- دانش‌آموزانی که با هم به اردو می‌روند، قبل از آغاز فعالیت‌های جمعی از لحاظ نقش دانش‌آموزی و با آغاز فعالیت‌های جمعی

- (۱) از مزیت قدرت به‌طور یکسان برخوردارند- افرادی که مسئول هماهنگی کارها می‌شوند، نسبت به دیگران از قدرت بیش‌تری برخوردارند.
- (۲) مزیت قدرت به‌طور یکسان توزیع نمی‌شود- افرادی که مسئول هماهنگی کارها می‌شوند، نسبت به دیگران از احترام بیش‌تری برخوردار نمی‌شوند.
- (۳) تفاوتی در مزیت قدرت با یکدیگر ندارند- دانش‌آموزانی که مسئولیت جدیدی را می‌پذیرند، نسبت به سایرین از قدرت بیش‌تری برخوردار نمی‌شوند.
- (۴) از مزیت قدرت به‌طور یکسان برخوردار نیستند- کسانی که مسئول هماهنگی کارها می‌شوند، این مسئولیت مقدمه‌ی دستیابی به مزایای دیگر برای آن‌ها می‌شود.

۲۱۹- کدام‌یک، در خصوص نابرابری مزایای اجتماعی، جزء راه حل‌های پیشنهادی نیست؟

- (۱) تأمین حداقل شرایط زندگی و تعدیل بهره‌مندی‌هایی که لازمه‌ی ایفای نقش نیست.
- (۲) بهره‌مندی افراد از مزایا به یک اندازه یا بهره‌مندی از ثروت به اندازه‌ی نیاز و کار به اندازه‌ی توانایی.
- (۳) تمجید جامعه از دستیابی به حداکثر ثروت و قدرت و تلاش افراد برای دستیابی به ثروت و قدرت به‌عنوان یک اجبار اجتماعی.
- (۴) پذیرش تعدیل ثروت و تأمین حداقل شرایط زندگی و نگرستن به مزایا و بهره‌مندی از آن به‌عنوان وسیله نه هدف.

۲۲۰- تأسیس‌کنندگان تشکلهای مختلف زنان و هدف عمدهی تشکل خانهای کارگر است.

- (۱) در پی ارتقای جایگاه زنان در جامعه و افزایش سهم آنها از مزایای اجتماعی به‌ویژه احترام و قدرت هستند- حمایت از حقوق کارگران
- (۲) در پی ارتقای جایگاه زنان در جامعه هستند و حمایت از حقوق زنان را هدف عمدهی خود می‌دانند- ارتقای جایگاه کارگران
- (۳) به افزایش سهم آنها از مزایای اجتماعی به‌ویژه قدرت و ثروت می‌اندیشند و در صدد ارتقای جایگاه زنان در جامعه‌اند- حمایت از حقوق کارگران
- (۴) حمایت از حقوق زنان را هدف عمدهی خود می‌دانند و در پی افزایش سهم آنها از مزایای اجتماعی به‌ویژه ثروت و احترام هستند- ارتقای جایگاه کارگران

۲۲۱- در کدام‌یک از موارد زیر، برخورداری نابرابر از مزایا ناعادلانه است و در کدام‌یک ناعادلانه نیست؟ (به ترتیب)

- (۱) قدرت بیش‌تر پزشک نسبت به بیمار- مشخص شدن شکل تقسیم کار از قبل.
 - (۲) مشخص شدن شکل تقسیم کار از قبل- سیاستمداران و والدین از قدرت بیش‌تر بهره‌مند شوند.
 - (۳) برخورداری بیش‌تر دانشمندان و افراد مسن از احترام- افراد در نقش واحد از مزایای متفاوت برخورداری باشند.
 - (۴) بهره‌مندی بیش‌تر سیاستمداران و والدین از قدرت- ارزش‌های بهره‌مندی از مزایا از محیطی به محیط دیگر سرایت کند.
- ۲۲۲- عبارتهای نادرست در ارتباط با «نقش و هویت» و «هویت فردی و اجتماعی» به ترتیب کدام‌اند؟

- (۱) کسی که دین خود را تغییر می‌دهد، با این کار هویت خویش را تغییر داده است- اگر فرد نقش جدیدی را بپذیرد و عضو گروه تازه‌ای شود، هویتش را تغییر می‌کند.
- (۲) زمانی که فرد به عضویت گروه‌های دوستی درمی‌آید، در حال ساختن هویت خویش است- اگر بدانیم نقش ما در نظر دیگران مهم است، احساس غرور و سربلندی می‌کنیم.
- (۳) در دوره‌ی نوجوانی که دوره‌ی گذار از کودکی به بزرگسالی است، فرد با مسأله‌ی تغییر هویت مواجه نمی‌شود- ویژگی‌های فردی که هویت او را می‌سازند، در تعامل فرد با دیگران مورد تأیید قرار نمی‌گیرند.
- (۴) فردی که در حال شناخت و بازی نقش است، در حال تغییر دادن هویت و تصویر خود نیز هست- اگر گروهی که عضو آن هستیم، مورد استهزاء قرار گیرد، احساس می‌کنیم که خود مورد استهزاء قرار گرفته‌ایم.

۲۲۳- انقلاب اسلامی که منشأ تحولاتی عمده در ایران شده است، تأکید دارد بر:

- (۱) ارزش‌های ایرانی، تعریف «مایی» جدید برای ایرانی بودن.
 - (۲) ارزش‌های ایرانی و اسلامی، ادامه‌ی زندگی با تکیه بر میراث گذشته.
 - (۳) ارزش‌های اسلامی، نفی ویژگی‌هایی که از گذشته برای ایرانی حاصل شده بود.
 - (۴) ارزش‌های ایرانی و اسلامی، تلاش برای جبران ضعف‌هایی که در مقابل دیگران داریم.
- ۲۲۴- اگر در جامعه‌ای تمایز افراد از یک‌دیگر براساس امور انتسابی، طبیعی یا خدایی تلقی شود، این نوع تمایزها، ارزشی و مبنای برخورداری اما در جوامعی که اعتقاد به برابری انسان‌ها در بدو تولد و امکان کمال و ترقی برای همه باوری پذیرفته شده است یا در مرتبه‌ی دوم اهمیت قرار می‌گیرند.

- (۱) متفاوت می‌یابند- متفاوت از مزایا نمی‌شوند- امور اکتسابی ارزشی ندارند
- (۲) متفاوت می‌یابند- متفاوت از مزایا می‌شوند- امور انتسابی ارزشی ندارند
- (۳) مختلف نمی‌یابند- یکسان از مزایا نمی‌شوند- امور انتسابی فاقد ارزش‌اند
- (۴) مختلف نمی‌یابند- یکسان از مزایا می‌شوند- امور اکتسابی بی‌ارزش تلقی می‌شوند

۲۲۵- پیامدهای منفی تراکم ثروت در جوامع کمونیستی:

- (۱) شکل‌گیری روابط خصمانه بین بخش‌های مختلف جامعه ← افزایش شورش و بی‌ثباتی ← انقلاب
- (۲) فساد اداری ← شکل‌گیری روابط خصمانه بین بخش‌های مختلف جامعه ← در درازمدت عقب‌ماندگی جامعه نسبت به جوامع لیبرال
- (۳) از بین رفتن انگیزه‌ی افراد برای تولید بیش‌تر ← کاهش نوآوری، رشد صنعتی و تولید ← در درازمدت عقب‌ماندگی جامعه نسبت به جوامع لیبرال
- (۴) کاهش انگیزه‌ی افراد برای تولید بیش‌تر ← کاهش نوآوری، رشد صنعتی و تولید ← در کوتاه‌مدت عقب‌ماندگی جامعه نسبت به جوامع لیبرال

۲۲۶- کدام‌یک در حکومت‌هایی که بر مبنای عدم تراکم قدرت پایه‌ریزی شده است، دیده نمی‌شود؟

- (۱) عدم دخالت در اقتصاد یا حداقل دخالت- آزاد بودن افراد
- (۲) حداقل کنترل بر رفتار مردم- دخالت در رفتار مردم زمانی که حق افراد زیر پا گذاشته شود
- (۳) دخالت در رفتار مردم زمانی که حق افراد زیر پا گذاشته شود- عدم دخالت در اقتصاد یا حداقل دخالت
- (۴) هدایت همه‌ی وجوه رفتار مردم خود در جهت اهدافی که حزب تعیین می‌کند- دخالت در رفتار مردم زمانی که اختلالی در نظم اجتماعی به وجود می‌آید

۲۲۷- در ارتباط با تحرک اجتماعی، در جامعه‌ی ساسانی در نظام شاهی راه را برای ارتقاء به عالی‌ترین مقام سیاسی می‌بسته است. در رم قدیم و آمریکای سده‌های هجدهم و نوزدهم میلادی بردگان و حق ورود به بسیاری از مشاغل را نداشتند و در هند، نجس‌ها با طبقات بالاتر را ندارند.

(۱) انسداد وجود نداشته است - وراثت - مطلقاً از هرگونه حقوق قانونی محروم بودند - حق تحصیل و ازدواج

(۲) انسداد وجود داشته است - موقعیت اجتماعی - سخت‌ترین کارها را برعهده داشتند - حق تماس

(۳) انسداد وجود داشته است - وراثت - تقریباً از هرگونه حقوق قانونی محروم بودند - حق تماس

(۴) انسداد وجود نداشته است - شغل افراد - مطلقاً از هرگونه حقوق قانونی محروم بودند - حق تحصیل و برابری

۲۲۸- در مورد نظام اقتصادی واحد، کدام عبارت صحیح نمی‌باشد؟

(۱) نظام توزیع تقریباً واحدی در سراسر کشور به‌وجود می‌آید که از آن به بازار ملی یاد می‌شود.

(۲) دولت از طریق بانک مرکزی از پول واحد حمایت می‌کند و با شکل‌گیری نظام بانکی، فعالیت اقتصادی آسان می‌شود.

(۳) با شکل‌گیری نظام بانکی، فعالیت اقتصادی آسان می‌شود و بخش‌های تولیدی از طریق بانک مرکزی به هم پیوند می‌خورند.

(۴) با ایجاد و گسترش راه‌ها و برخورد با قدرت‌های محلی و باغیان، مبادله‌ی کالا بین مناطق مختلف کشور آسان می‌شود.

۲۲۹- کدام یک، به ترتیب در رابطه با شهرهای امپراتوری صحیح نیست و در ارتباط با شهرهای مستقل صحیح است؟

(۱) توسط مردم ساخته می‌شدند - به مالیات و عوارض که فئودال‌ها می‌گرفتند، وابسته بودند.

(۲) توسط حکومت‌ها ساخته می‌شدند - حمایت تلویحی فئودال‌های مجاور را به همراه داشتند.

(۳) به مالیات و عوارضی که فئودال‌ها می‌گرفتند، وابسته نبودند - از طریق تجارت بین واحدهای فئودالی و صنعت امرار معاش می‌کردند.

(۴) معیشت خود را عمدتاً از طریق مالیاتی که توسط حکومت امپراتوری اخذ می‌شد، می‌گذراندند - حمایت تلویحی فئودال‌های مجاور را به همراه داشتند.

۲۳۰- در منشور ملل متحد، مجموعه‌ای از مورد قبول تقریباً همه‌ی کشورها قرار گرفته و بر مبنای آن‌ها مجموعه‌ای از تدوین شده که کشورها
(۱) هنجارها و ارزش‌ها - قواعد عمل - مجبور به تبعیت از آن نیستند.

(۲) اهداف و آرمان‌ها - مقررات و قوانین - مجبور به تبعیت از آن‌ها هستند.

(۳) اهداف و آرمان‌ها - قواعد عمل - مجبور نیستند از آن‌ها تبعیت کنند.

(۴) مقررات و قوانین - اهداف و آرمان‌ها - مجبورند از آن‌ها تبعیت کنند.

۲۳۱- در زمینه‌ی فن‌آوری‌های ارتباطی با برد زیاد، کدام مورد صحیح نمی‌باشد؟

(۱) فضای مجازی، فضایی تعاملی است که حاصل جهانی سازی در بعد ارتباطی است و استعداد بالایی برای تشکیل گروه دارد.

(۲) فضای مجازی، استعداد بالایی برای تشکیل گروه دارد و افراد می‌توانند خود را با دیگران مقایسه کرده و شباهت‌ها و تفاوت‌های خود را بشناسند.

(۳) فضای مجازی، امکان‌های جدیدی را در اختیار اقتصاد قرار می‌دهد و افراد می‌توانند تشکیل «ها» دهند و تأیید دیگران را هم در این فضا بگیرند.

(۴) با فشرده شدن زمان و مکان، مکان خاصی برای تعامل شکل می‌گیرد و در این فضا، افراد می‌توانند خود را با دیگران مقایسه کرده و شباهت‌ها و تفاوت‌های خود را بشناسند.

۲۳۲- در گروه ۸، چه چیزی مشخص می‌شود، در چه زمینه‌ای تصمیم‌گیری می‌شود و در چه جهتی عمل می‌شود؟

(۱) راه‌های مقابله با بحران‌های ناگهانی و شوک‌ها - تأسیس سازمان‌های بین‌المللی جدید - حفظ وضع موجود و تداوم انحصارهای پنج‌گانه

(۲) راه‌های مقابله با بحران‌های ناگهانی و شوک‌ها - جلوگیری از تصویب هر تصمیمی که مخالف منافع آن‌ها باشد - حفظ وضع موجود و تداوم انحصارهای پنج‌گانه

(۳) جلوگیری از تصویب هر تصمیمی که مخالف منافع آن‌ها باشد - تأسیس سازمان‌های بین‌المللی جدید - حفظ ائتلاف کشورهای صنعتی و ثروتمند

(۴) محاصره‌ی اقتصادی کشوری که از مقررات پذیرفته شده‌ی گروه تخطی کند - حفظ شرایط کنونی - حفظ ائتلاف کشورهای صنعتی و ثروتمند

۲۳۳- در تقسیم کار جهانی، با پیدایی اقتصاد سرمایه‌داری یا صنعتی، کشورهای پیرامونی عهده‌دار تأمین شدند و کشورهای توسعه‌یافته نیز را برعهده گرفتند.

(۱) دو منبع ارزان و فراوان مواد خام و کارگر برای صدور به کشورهای توسعه‌یافته - انتقال صنعت و سرمایه به کشورهای توسعه‌نیافته

(۲) دو منبع ارزان و فراوان مواد خام و کارگر برای صدور به کشورهای توسعه‌یافته - تولید فرآورده‌های گران‌قیمت برای صدور به کشورهای توسعه‌نیافته

(۳) محصولات و فرآورده‌های صنعتی به قیمت ارزان‌تر و عرضه به بازار جهانی - تولید فرآورده‌های گران‌قیمت برای صدور به کشورهای توسعه‌نیافته

(۴) محصولات و فرآورده‌های کشاورزی به قیمت ارزان‌تر و عرضه به بازار جهانی - تولید محصولات و فرآورده‌های صنعتی به قیمت تمام شده و عرضه به کشورهای توسعه‌نیافته

۲۳۴- کدام یک در مورد راهبرد (استراتژی) صحیح نیست؟

- (۱) اهداف بازیگران ممکن است بلندمدت یا کوتاهمدت باشد. به تناسب آن راهبردهایی هم که دنبال می‌شود، به راهبردهای کوتاهمدت و بلندمدت تقسیم می‌شود.
- (۲) مسیر یا نقشه‌ای که هر یک از بازیگران، ضمن توجه به بازیگران دیگر برای رسیدن به هدف طراحی می‌کند. ممکن است در ضمن بازی، چارچوب این نقشه تغییر کند.
- (۳) مسیر یا نقشه‌ای که هر یک از بازیگران، ضمن توجه به بازیگران دیگر برای رسیدن به هدف طراحی می‌کند. اهداف بازیگران ممکن است بلندمدت یا کوتاهمدت باشد.
- (۴) راهبردی که بازیگران دنبال می‌کنند، به راهبرد بلندمدت و کوتاهمدت تقسیم می‌شود. البته باید توجه داشت که راهبردهای کوتاهمدت در محدوده‌ی راهبردهای بلندمدت تدوین و اجرا می‌شود.

۲۳۵- نهضت تنباکو و انقلاب مشروطیت است و توسعه‌ی وابسته، توسعه‌ای است که عامل آن

- (۱) واکنش به وابستگی متقابل ایران با نظام جهانی- درونی نیست بلکه نیازهای نظام جهانی و کشورهای مرکز است.
- (۲) در رابطه با پذیرش شرایط تجارت تعرفه‌ای توسط ایران- درونی است و با نیازهای نظام جهانی و کشورهای مرکز مرتبط است.
- (۳) عکس‌العمل نسبت به از دست رفتن بخش‌هایی از قلمرو ایران- درونی نیست بلکه نیازهای نظام جهانی و کشورهای مرکز است.
- (۴) واکنش به وابستگی متقابل ایران با نظام جهانی- درونی نیست و نوعی چالش با نظام جهانی است.

وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

فلسفه و منطق

۲۳۶- کلمه‌ی «سوفیست» آن‌گاه مفهوم اصلی خود را از دست داد که استدلال‌های ظاهراً و واقعاً به کار گرفته شد و تحقق پیدا کرد.

- (۱) درست- غلط- جدل (۲) غلط- درست- جدل (۳) درست- غلط- سفسطه (۴) غلط- درست- سفسطه

۲۳۷- معنا پیدا کردن تحقیقات علمی، مدیون اصل است و «قابل شناخت بودن طبیعت» که یکی از ستون‌های محافظ خیمه‌ی علوم طبیعی است، قابل تحقیق در علوم تجربی

- (۱) علیت مقبول دانشمندان- نیست. (۲) علیت مقبول دانشمندان- است.
- (۳) یکنواخت عمل کردن طبیعت- نیست. (۴) یکنواخت عمل کردن طبیعت- است.

۲۳۸- وجه مشترک همه‌ی اشیا و حقایق است و علم به احوال پدیده‌ها [از جهت وجود داشتن آن‌ها] به عهده‌ی و «فهم همانندی‌ها» و «امتیاز حقایق از یک‌دیگر» به ترتیب، در گرو و است.

- (۱) ماهیت- فلسفه‌ی اولی- وحدت- کثرت (۲) موجودیت- فلسفه‌ی اولی- وحدت- کثرت
- (۳) ماهیت- متافیزیک- کثرت- وحدت (۴) موجودیت- متافیزیک- کثرت- وحدت

۲۳۹- به اعتقاد برتراند راسل، شگفت‌انگیزترین و دشوارترین چیزی که در سراسر تاریخ، لباس تحقق به خود پوشید، و مهم‌ترین مسأله‌ی قابل دقت برای اندیشمندان نخستین بود.

(۱) [کیفیت] ظهور ناگهانی تمدن در یونان- دگرگونی‌های بدون وقفه در جهان طبیعت

(۲) فراگیر شدن حکمت مشرق زمین- دگرگونی‌های بدون وقفه در جهان طبیعت

(۳) فراگیر شدن حکمت مشرق زمین- یافتن پاسخی فراگیر برای پرسش‌های لاینحل انسان

(۴) [کیفیت] ظهور ناگهانی تمدن در یونان- یافتن پاسخی فراگیر برای پرسش‌های لاینحل انسان

۲۴۰- به اعتقاد سقراط، زبون‌ترین افراد، کسانی‌اند که و داناترین افراد، کسانی‌اند که و شرط دست یازیدن به کاری، فهم است.

(۱) با منطق نادرست حق را به جای باطل می‌نشانند- بدانند که هیچ نمی‌دانند- درستی یا نادرستی آن

(۲) بیش از دیگران به دانایی شهرت دارند- بدانند که هیچ نمی‌دانند- درستی یا نادرستی آن

(۳) بیش از دیگران به دانایی شهرت دارند- مغرور دانایی خود نمی‌شوند- حیات بخشی یا مرگ‌آفرینی

(۴) با منطق نادرست حق را به جای باطل می‌نشانند- مغرور دانایی خود نمی‌شوند- حیات بخشی یا مرگ‌آفرینی

۲۴۱- به اعتقاد افلاطون، شناخت حقیقی، شناختی است که و ویژگی «خطاناپذیر بودن» آن، ضامن معرفت خواهد بود که معرفت حسی آن می‌باشد.

(۱) از راه توجه به «مثل» حاصل شود- صحت و درستی- فاقد

(۲) از راه توجه به «مثل» حاصل شود- دوام و ثبات- واجد

(۳) همراه با یقین و استواری باشد- دوام و ثبات- واجد

(۴) همراه با یقین و استواری باشد- صحت و درستی- فاقد

۲۴۲- اساس تفکر در انسان، ارادی و حیات ذهن به است و وظیفه‌ی «علم منطق» می‌باشد.

(۱) نیست- اندیشیدن- آشنایی انسان با طرز کار ذهن

(۲) است- اندیشیدن- آشنایی انسان با طرز کار ذهن

(۳) است- نطق- به دست دادن قوانین و ضوابط درست اندیشیدن

(۴) نیست- نطق- به دست دادن قوانین و ضوابط درست اندیشیدن

- ۲۴۳- هرگاه «تعریف» ما از یک مفهوم به گونه‌ای باشد که «فقط بعضی از مصادیق مجهول را شامل شود» و «افراد و مصادیق بی‌ارتباط را نیز دربر گیرد»، به ترتیب، و و در ترکیب مفاهیم و تصورات، شروع کار با مفاهیم است.
- (۱) مانع - جامع - نیست - کلی (۲) مانع - جامع - است - جزئی (۳) جامع - مانع - است - جزئی (۴) جامع - مانع - نیست - کلی
- ۲۴۴- طریق صحیح در ارائه تعاریف درست، استفاده از مفاهیم است و نسبت حاکم بین دو مفهوم «موحد و مسلمان» و دو مفهوم «رنگ و قرمز» به ترتیب، عموم و خصوص و می‌باشد.
- (۱) جزئی - مطلق - من وجه (۲) جزئی - من وجه - من وجه (۳) کلی - مطلق - مطلق (۴) کلی - من وجه - مطلق
- ۲۴۵- مفاهیم ذاتی در مقام فهم و تصور ذات می‌باشند و بین سه مفهوم ذاتی و عرضی، رابطه‌ی حاکم می‌باشد و اشتراک میان مفاهیم در ذوات، اختصاص به دارد.
- (۱) مقدم بر - تقارن - انواع (۲) مقارن با - تقارن - انواع (۳) مقدم بر - تقدم - اجناس (۴) مقارن با - تقدم - تقدم - اجناس
- ۲۴۶- مفاهیم درونی اختصاصی و مفاهیم درونی اشتراکی، به ترتیب و می‌باشند و «راه رفتن» برای انسان، عرض می‌باشد.
- (۱) اجناس - فصول - خاص (۲) فصول - اجناس - خاص (۳) فصول - اجناس - عام (۴) اجناس - فصول - عام
- ۲۴۷- سر و کار منطق با جمله‌هایی است که محتمل صدق و کذب که به آن، جمله‌ی اطلاق می‌شود و آن‌جا که قید و شرطی در کلام باشد یا برعکس، به ترتیب قضایای و رقم می‌خورد.
- (۱) نباشد - خبری - حملیه - شرطیه (۲) نباشد - انشایی - حملیه - شرطیه (۳) باشد - انشایی - شرطیه - حملیه (۴) باشد - خبری - شرطیه - حملیه
- ۲۴۸- چنانچه بخواهیم ضرب «هیچ الف ب نیست؛ هر ج ب است» را از راه برهان خلف اثبات کنیم، پس از به دست آوردن نقیض نتیجه که عبارت است از آن را به جای قرار می‌دهیم و اصل را حفظ می‌کنیم تا قیاس شکل اول به دست آید. نتیجه‌ی به دست آمده با تناقض دارد و تناقض محال است؛ بنابراین، فرض ما غلط می‌باشد.
- (۱) هر الف ج است - کبری - صغرای اصل (۲) بعضی الف ج است - صغری - کبرای - صغرای اصل (۳) هر الف ج است - صغری - کبرای - اصل (۴) بعضی الف ج است - کبری - صغری - کبرای اصل
- ۲۴۹- آن نوع استدلال که قبول مقدمات و عدم قبول نتیجه‌ی آن، ما را به تناقض گرفتار می‌کند، استدلال است و آن‌جا که «علت و یا معلول» وسیله‌ی دستیابی به حکم شود، به ترتیب، کدام مورد معمول شده است.
- (۱) قیاسی - برهان لَمّی - برهان اَنّی (۲) قیاسی - برهان اَنّی - برهان لَمّی (۳) استقرایی - برهان لَمّی - برهان اَنّی (۴) استقرایی - برهان اَنّی - برهان لَمّی
- ۲۵۰- آن‌جا که هدف از استدلال، کشف حقیقت نیست بلکه مغلوب کردن مخاطب است و آن‌جا که انگیزش مخاطب به امری هدف از استدلال باشد و آن‌جا که هدف، انحراف مخاطب باشد و آن‌جا که ایصال مخاطب به حقیقت، هدف قرار گیرد، به ترتیب کدام یک از صناعات خمس مورد توجه قرار گرفته است؟
- (۱) خطابه - جدل - شعر - برهان (۲) جدل - خطابه - برهان - شعر (۳) جدل - خطابه - مغالطه - برهان (۴) خطابه - جدل - مغالطه - برهان
- ۲۵۱- دستیابی به «وجود محض» مابعدالطبیعه است و طرح مفاهیمی همچون: وجوب و امکان، علت و معلول، حادث و قدیم، جوهر و عرض، مابعدالطبیعه است و آن‌جا که از سیر و حرکت انسان، تبدیل او را به جهانی عقلانی، مشابه جهان عینی، بخواهیم، دست به دامان مابعدالطبیعه شده‌ایم.
- (۱) زبان - زبان - هدف (۲) روش - زبان - هدف (۳) زبان - روش - موضوع (۴) روش - روش - موضوع
- ۲۵۲- مؤسس و مشوق بر دائر نمودن خزائن الحکمة به ترتیب و و مترجم کتاب «شعر ارسطو» بود.
- (۱) هارون الرشید - یحیی برمکی - اسحاق بن حنین (۲) یحیی برمکی - هارون الرشید - اسحاق بن حنین (۳) هارون الرشید - یحیی برمکی - ابوبشر متی بن یونس (۴) یحیی برمکی - هارون الرشید - ابوبشر متی بن یونس
- ۲۵۳- احیاگر فلسفه‌ی رو به افول مشاء در قرن هفتم، و مؤلف کتاب «محاکمات» و مفسر فلسفه‌ی ابن سینا به روش اشراقی بود.
- (۱) خواجه نصیرالدین طوسی - قطب‌الدین رازی - میرداماد (۲) خواجه نصیرالدین طوسی - قطب‌الدین شیرازی - شیخ اشراق (۳) شهاب‌الدین سهروردی - قطب‌الدین رازی - میرداماد (۴) شهاب‌الدین سهروردی - قطب‌الدین شیرازی - شیخ اشراق
- ۲۵۴- «عینیت مفهوم وجود و ماهیت»، «زیادت وجود بر ماهیت»، «مغایرت وجود با ماهیت» به ترتیب، موصوف به چه وصفی می‌شود؟
- (۱) مقبول - مردود - مقبول (۲) مردود - مقبول - مقبول (۳) مقبول - مقبول - مردود (۴) مردود - مقبول - مردود
- ۲۵۵- کاربرد اصطلاح «وجوب علی و معلولی» برای فهم جایگاه است و آن‌گاه که «وجود» با «وجوب» مقایسه شود، حق تقدم از آن است و عامل ضرورت بخش، همان می‌باشد.
- (۱) اصل علیت - وجوب - علت تامه (۲) اصل علیت - وجود - اصل علیت (۳) علت تامه - وجود - اصل علیت (۴) علت تامه - وجوب - علت تامه

۲۵۶- اعتقاد به تناهی سلسله‌ی علل از لوازم علت و معلول است که مبتنی بر بطلان تسلسل است و اصرار بر تقدم وجودی علت بر معلول از به نام برهان است که پایانش به موجود مشروط می‌انجامد.

(۱) ابن‌سینا - صدیقین - وجود (۲) فارابی - صدیقین - وجود (۳) فارابی - اسد و اخصر - عدم (۴) ابن‌سینا - اسد و اخصر - عدم

۲۵۷- کلیت حاکم بر قوانین علمی، مرهون است که یاریگر ما در این عرصه و صدور جواز تعمیم به عهده‌ی اصل می‌باشد.

(۱) اصول عقلانی - بدیهیات اولیه - سنخیت بین علت و معلول

(۲) تجربه و آزمایش - بدیهیات اولیه - سنخیت بین علت و معلول

(۳) تجربه و آزمایش - تصادفی نبودن نتایج - فراگیری آزمایش و تجربه

(۴) اصول عقلانی - تصادفی نبودن نتایج - فراگیری آزمایش و تجربه

۲۵۸- به اعتقاد ابن‌سینا، مبدأ درونی همه‌ی اشیاء که مسبب حرکت و سکون آن‌ها است، همان است و حصول علم حقیقی به هر چیز در می‌باشد.

(۱) طبیعت اشیاء - فهم قوانین و سنن هستی (۲) طبیعت اشیاء - ارتباط آن با مبدأ وجود

(۳) عنایت یا احاطه‌ی علم - ارتباط آن با مبدأ وجود (۴) عنایت یا احاطه‌ی علم - فهم قوانین و سنن هستی

۲۵۹- فردی که وسعت اندیشه‌اش موجب اعجاز حکیمان و عارفان است و حدود پنجاه کتاب و رساله از او به یادگار مانده است و «حکیم متأله» کسی است که

(۱) شهاب‌الدین سهروردی - در صور برهانی به حد کمال رسیده و به عرفان دست یافته است.

(۲) ابن‌سینا - در صور برهانی به حد کمال رسیده و به عرفان دست یافته است.

(۳) شهاب‌الدین سهروردی - عطش و شوق دستیابی به معرفت چراغ راه پرتلاش او است.

(۴) ابن‌سینا - عطش و شوق دستیابی به معرفت چراغ راه پرتلاش او است.

۲۶۰- دقت در آیه‌ی شریفه‌ی: ﴿يا ايها الناس انتم الفقراء الى الله و الله هو الغنى الحميد﴾ اندیشمند بزرگ جهان اسلام، را موفق به طرح نظریه‌ی که از ثمرات بحث اصالت می‌باشد، نمود.

(۱) علامه طباطبایی - امکان فقری - ماهیت (۲) صدرالمتألهین - امکان فقری - ماهیت

(۳) علامه طباطبایی - فقر وجودی - وجود (۴) صدرالمتألهین - فقر وجودی - وجود

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

روان شناسی

۲۶۱- کدام بیان در خصوص «افراد متخصص علم روان‌شناسی» نادرست است؟

(۱) بسیاری از روان‌شناسان، محقق و بسیاری از آن‌ها درمانگر هستند.

(۲) روان‌شناسان به دو دسته تقسیم می‌شوند که عبارت از درمانگر و محقق می‌باشد.

(۳) برخی از مردم تصور می‌کنند وظیفه‌ی روان‌شناسان، تحلیل مشکلات مردم است.

(۴) وظیفه‌ی بخشی از روان‌شناسان، تحلیل برخی از مشکلات مردم و کمک به حل آن‌هاست.

۲۶۲- در یک دبستان، برای کلاس «سوم الف» یک فیلم سینمایی با صحنه‌های خشونت‌آمیز پخش شده است، اما برای کلاس «سوم ب» هیچ فیلمی پخش نشده است. در زنگ تفریح مشاهده می‌شود که دانش‌آموزان کلاس «سوم الف» رفتارهای خشونت‌آمیزی از خود نشان می‌دهند و سایر

دانش‌آموزان از جمله کلاس «سوم ب»، با تعجب به آن‌ها نگاه می‌کنند. در این آزمایش، متغیر مستقل و متغیر وابسته (به ترتیب) کدام است؟

(۱) کلاس سوم الف - رفتار خشونت‌آمیز (۲) کلاس سوم ب - کلاس سوم الف

(۳) کلاس سوم ب - فیلم پخش شده (۴) فیلم پخش شده - رفتار خشونت‌آمیز

۲۶۳- کدام عبارت در خصوص «علم روان‌شناسی» نادرست است؟

(۱) روان‌شناسی که از سال ۱۷۸۹ میلادی به عنوان یک علم تجربی شناخته شد، کوشش کرده تا به این پرسش که «انسان چگونه رفتار می‌کند؟» پاسخ دهد.

(۲) بررسی علمی رفتار انسان کاری دشوار است لیکن روان‌شناسان تلاش می‌کنند با به کارگیری روش‌های علمی، به مطالعه، توصیف و تبیین علمی رفتار بپردازند.

(۳) روان‌شناسی، علمی است تجربی که می‌کوشد با طرح مفاهیمی که امکان بررسی آن‌ها با روش تجربی امکان‌پذیر باشد، به مطالعه و شناخت رفتار انسان بپردازد.

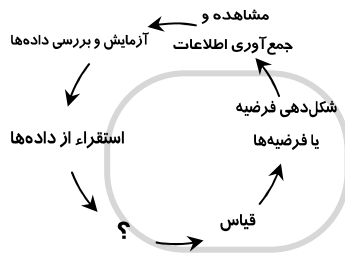
(۴) روان‌شناسی سعی می‌کند با بررسی دقیق رفتار انسان و با جهت‌گیری علمی و با استفاده از آخرین روش‌های علمی، تا حد ممکن به توصیف و تبیین علمی رفتار انسان بپردازد.

۲۶۴- نخستین هدف در روان‌شناسی علمی پدیده‌ی روان‌شناختی مورد نظر است.

- (۱) بررسی امکان مطالعه‌ی علمی
 - (۲) انتخاب موضوع برای توصیف علمی
 - (۳) یک توصیف تجربی و آزمون‌پذیر از
 - (۴) دور ساختن پیش‌داوری‌های شخصی در توصیف
- ۲۶۵- کدام مطلب، یک بیان نادرست است؟

- (۱) روان‌شناسی علمی، حوزه‌ای از علوم تجربی است و از قوانین و اصول این علم بهره می‌گیرد.
 - (۲) با اطمینان نسبی می‌توان گفت که عبارت «افراد تحصیل کرده در زندگی شاداب‌ترند»، یک توصیف رفتاری علمی است.
 - (۳) عبارت «افراد عصبانی در معرض خطر امراض قلبی عروقی قرار دارند»، یک توصیف رفتاری ناقص و غیرکامل از مفهوم عصبانیت است.
 - (۴) یک توصیف رفتاری، باید علمی باشد و برای این که علمی باشد، باید توصیفی آزمون‌پذیر و تجربی از پدیده‌ی روان‌شناختی مورد نظر ارائه دهد.
- ۲۶۶- کدام یک از تعاریف زیر، عملیاتی است؟

- (۱) ادراک یعنی تعبیر و تفسیر احساسی حسی
 - (۲) اضطراب یعنی نگرانی، استرس و دلشوره
 - (۳) افسردگی یعنی احساس غم، اندوه و نگرانی
 - (۴) افسردگی یعنی نمره‌ی به‌دست آمده در آزمون افسردگی
- ۲۶۷- مطابق تصویر روبه‌رو، در ارائه‌ی یک نظریه از دو فرآیند مکمل یک‌دیگر، یعنی استقراء و قیاس استفاده می‌شود. در این تصویر، به‌جای علامت سؤال، کدام موضوع قرار می‌گیرد؟
- (۱) ساخت نظریه یا تغییر آن
 - (۲) تعریف متغیر مستقل و متغیر وابسته
 - (۳) پیش‌بینی پدیده‌ی روان‌شناختی
 - (۴) توصیف رفتاری پدیده‌ی روان‌شناختی



۲۶۸- یکی از ایرادهای وارد به رویکرد انسان‌گرا این است که:

- (۱) بیش‌تر به عینیت می‌پردازد نه ذهنیت.
 - (۲) ابهام دارد و آزمایش‌پذیر نیست.
 - (۳) تجربه‌های منحصر به فرد را نادیده می‌گیرد.
 - (۴) برای انسان آزادی عمل قائل نمی‌شود.
- ۲۶۹- معادل انگلیسی «حافظه‌ی رویدادی» و «حافظه‌ی رویه‌ای» (به‌ترتیب از چپ به راست) کدام است؟

- (۱) Perceptual memory- Episodic memory
- (۲) Episodic memory- Procedural memory
- (۳) Procedural memory- Episodic memory
- (۴) Procedural memory- Perceptual memory

۲۷۰- کدام یک از تحقیقات زیر کاربردی محسوب می‌شود؟

- (۱) پی بردن به علل رفتارهای ناسازگارانه‌ی بیماران روانی
 - (۲) مقایسه‌ی هوش تجسم فضایی مهندسان ساختمان با معلمان
 - (۳) پیدا کردن راه‌های کاهش افت تحصیلی دانش‌آموزان
 - (۴) مقایسه‌ی هوش دانش‌آموزان رشته‌های مختلف با یکدیگر
- ۲۷۱- کودک هم می‌تواند شناخت خود را تغییر دهد و هم می‌تواند الگوهای ثابت شناختی خود را در شرایط مختلف محیطی به کار برد. بنابراین، می‌توان گفت که:

- (۱) کودک آگاهانه می‌داند که چه کار باید بکند.
- (۲) تغییر محیط برای کودک اهمیت بالایی دارد.
- (۳) سازگاری شناختی کودک دو جانبه است.
- (۴) ابتدا به تغییر شناخت در برابر محیط اقدام می‌کند.

۲۷۲- در کدام سن مادر، خطر مرگ جنین به حداقل می‌رسد؟

- (۱) ۲۲
- (۲) ۲۳
- (۳) ۲۴
- (۴) ۲۵

۲۷۳- در خصوص میزان قدرت حواس نوزاد در هنگام تولد، می‌توان گفت حواس تقریباً فعال و حساس است لیکن حس ضعیف است.

- (۱) بویایی و بینایی - لامسه
- (۲) شنوایی و بینایی - بویایی
- (۳) بویایی و بینایی - شنوایی
- (۴) شنوایی و بویایی - بینایی

۲۷۴- کودکانی که اتاق خود را به خاطر دیدن تلویزیون مرتب می‌کنند، در کدام مرحله از مراحل رشد اخلاقی کلبِرگ قرار دارند؟

- (۱) مرحله‌ی قراردادی
- (۲) مرحله‌ی قبل از قراردادی
- (۳) مرحله‌ی مافوق قراردادی
- (۴) مرحله‌ی استدلال اخلاقی بر مبنای منافع اجتماعی

۲۷۵- بیماری با آسیب مغزی می‌توانست بین شدت نورهای مختلف و رنگ‌ها تمیز قائل شود و حرکت و جای اشیاء را به درستی تشخیص دهد ولی با وجود این، او نمی‌توانست اشیاء را بازشناسی کند؛ یعنی او نمی‌توانست اطلاعات بینایی را که از طریق چشم خود دریافت کرده، به‌صورت یک تجربه‌ی ادراکی با هم ترکیب کند. این موضوع نشانگر آن است که:

- (۱) ادراک یک چیز، فراتر از دریافت ساده‌ی اطلاعات حسی است.
- (۲) کدگذاری اطلاعات (مثلاً بینایی) در مغز به‌صورت عکسبرداری از شکل اشیاء نیست.
- (۳) این که چه فراوانی معینی از تکانه‌های عصبی وجود دارد، معنا و تفسیر متفاوتی را در ادراک اشیاء به‌وجود می‌آورد.
- (۴) یک جنبه‌ی مهم از کدگذاری آن است که در پردازش اطلاعات، سلول‌های عصبی متفاوتی ممکن است درگیر شوند.

۲۷۶- کدام یک از جملات زیر بیانگر «حافظه‌ی رویدادی» است؟

(۱) خیلی خوب می‌توانم استان‌های ایران را بشمارم.

(۲) می‌دانم که در سال ۵۷ مردم ایران چگونه انقلاب کردند.

(۳) من به چشم دیدم که مردم بحرین چگونه قیام کردند.

(۴) با این که سال‌ها دوچرخه‌سواری نکرده‌ام، هنوز آن را به یاد دارم.

۲۷۷- فردی که پلیس، اتومبیل او را به دلیل تخلفات راهنمایی و رانندگی توقیف کرده و او به خانه برگشته و با همسر خود مشغول مشاجره و

دعوا می‌شود، در واقع در برابر ناکامی به وجود آمده چه واکنشی نشان داده است؟

(۱) پرخاشگری (۲) دور زدن مانع (۳) کناره‌گیری و فرار (۴) جابه‌جایی پرخاشگری

۲۷۸- در سال ۱۳۸۵ در شهر تهران، بیش‌ترین درصد مرگ و میر شهروندان، مربوط به بیماری‌های دستگاه گردش خون بوده است. پس از این

عامل، کدام عامل بیش‌تر بوده است؟

(۱) سوانح و تصادفات (۲) بیماری‌های عفونی (۳) کهولت سن و اعتیاد (۴) تومورها و سرطان‌ها

۲۷۹- کدام رفتار بیانگر الگوی رفتاری «الف» است؟

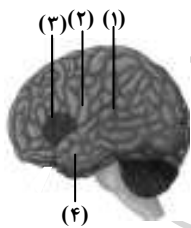
(۱) از واکنش افراطی نفرت داشتن

(۲) از بیکاری یا کم‌کاری بر حذر نبودن

(۳) رقابت با دیگران را دوست نداشتن

(۴) تلاش در انجام دادن دو فعالیت در آن واحد

۲۸۰- مطابق تصویر روبه‌رو، ناحیه‌ی ورنیکه در کدام بخش قرار دارد؟



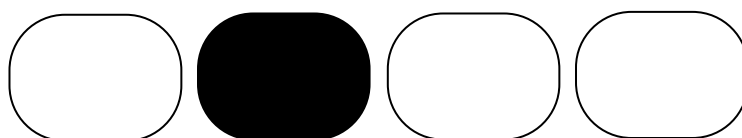
(۱) بخش (۱)

(۲) بخش (۲)

(۳) بخش (۳)

(۴) بخش (۴)

خزیشه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی



گزیده

مؤسسه آموزشی فرهنگی

پاسخ‌های تشریحی

آزمون سراسری خارج از کشور سال ۹۰

زبان و ادبیات فارسی

۱- گزینه ۲ پاسخ است.

معنی درست واژه‌ها: لطیفه: نکته‌ی باریک - گفتار نغز - مطلب نیکو/ افکار: مجروح - زخمی - آزرده - خسته/ بادی: اسم فاعل از «بدء» به معنی شروع‌کننده - آغاز/ زلت: خطا - لغزش/ پتیاره: مهیب - زشت
بررسی سایر واژه‌ها:

(۱) اوراد: جمع ورد - دعاها/ مذموم: زشت - مذمت شده

(۳) ضمیر: باطن/ بسمل کردن: بریدن سر جانور/ مذلت: خواری (زلت: خطا)/ هرا: آواز مهیب

(۴) اقبال: روی آوردن - خوش‌بختی/ موحش: وحشت‌آور - ترسناک

۲- گزینه ۴ پاسخ است.

معنی درست واژه‌ها: عقد: گردن‌بند (عقد: بستن - گره زدن)/ فشار: سخن بیهوده/ مطاع: اطاعت شده - کسی که دیگران از فرمان او اطاعت می‌کنند (مطیع: فرمان‌پذیر - فرمان‌بردار)/ چارق: کفش چرمی (چارقد: پارچه‌ای که زنان روی سر می‌اندازند).

۳- گزینه ۱ پاسخ است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) بیگاه: دیر - بی‌هنگام - بی‌موقع/ ازار: شلوار - لنگ

(۳) مقامر: قمارباز/ ناورد: نبرد - جنگ - مبارزه

(۴) فند: بند - مکر و حيله (پرفند: حيله‌گر)/ دخمه: سردابه‌ای که مرده‌ها را در آن می‌گذارند؛ گورستان زردشتیان

۴- گزینه ۱ پاسخ است.

املاي درست واژه: ثنا: ستایش - تحسین (سنا: روشنی)

معنی متن: «سه نفر هستند که [آرزوی چیزی را دارند و به آن نمی‌رسند: اول] تبه‌کاری که [در ازای فساد خود] انتظار [رسیدن به] اجر و پاداش افراد درست‌کار را دارد و [دوم] خسیسی که از جوان‌مردان انتظار [آشنیدن] ستایش و تحسین داشته باشد و [سوم] کسی که به دردی همیشگی و مرضی وحشتناک گرفتار [شده] باشد و به هیچ‌وجه [از آن بیماری] رها نشود.»

۵- گزینه ۲ پاسخ است.

املاي درست واژه‌ها: سفیر: فرستاده (صفیر: بانگ و فریاد)/ مآثر: اعمال پسندیده - کارها و آثار نیک که از کسی باقی مانده باشد.

معنی متن: «زاغ این سخن را شنید و بدون یاری گرفتن از فرستاده یا مشاور [ی] در پیشگاه حاضران شروع به سخن گفتن کرد و گفت: روباه با قدرت غلبه‌ی خود، فیل وحشی را از پا درمی‌آورد و در بین همتایان خود به [انجام] کارهای پسندیده‌ی مختلف شهره فراگیری دارد.»

۶- گزینه ۳ پاسخ است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آدیسه کتاب حماسی اثر هومر است و از آن می‌توان مجموعه‌ی آداب و اخلاق «یونانیان» قدیم را دریافت.

(۲) «تهران مخوف» نخستین رمان اجتماعی درباره‌ی وضع حقارت‌آمیز زنان ایرانی به قلم مرتضی مشفق کاشانی است که «جلد دوم» آن «یادگار شب» نام دارد.

(۴) عبید زاکانی شاعر و نویسنده‌ی طنزپرداز قرن «هشتم» است.

۷- گزینه ۳ پاسخ است.

نام پدیدآورندگان آثار: ارتباط ایرانی: علی مؤذنی (آثار دیگر: ملاقات در شب آفتابی - نه آبی نه خاکی - در انتظار شاعر)

گور و گهواره: غلامحسین ساعدی (آثار دیگر: عزاداران بیل - گاو - ترس و لرز - چوب به دست‌های وززبل - آی باکلاه آی بی کلاه - توپ) روضه‌ی خلد: مجد خوافی

آرزوهای بزرگ: چارلز دیکنز (آثار دیگر: دیوید کاپرفیلد - داستان دو شهر)

بررسی سایر آثار:

(۱) آن‌جا که حق پیروز است: پرویز خرسند/ لطایف الطوائف: فخرالدین علی صفی/ کارگران دریا: ویکتور هوگو

(۲) جام جهان‌نما (جام جهان‌بین): محمدعلی اسلامی ندوشن/ حماسه‌ی کویر: باستانی پاریزی

(۴) مسئولیت شیعه بودن: دکتر علی شریعتی/ گنجشک و جبرئیل: سیدحسن حسینی/ تاریخ یک جنایت: ویکتور هوگو

۸- گزینه ۴ پاسخ است.

ترجمه‌ی «ناصرالملک» از «تاللو» (اثر ویلیام شکسپیر) و ترجمه‌ی «ذکاءالملک» از «گفتار در روش به‌کار بردن خرد» (اثر دکارت)، از نمونه‌های خوب و بی‌نقص ترجمه در اواخر عهد قاجار هستند.

۹- گزینه ۱ پاسخ است.

تشبیه (اضافه‌ی تشبیهی): یا قوت لب: تشبیه لب به یا قوت (وجه شبه: سرخی و درخشندگی)

مشبه مشبه‌به

استعاره: جان بخشیدن به گل لاله و نسبت دادن دهان به او، تشخیص و به تبع آن، استعاره به‌شمار می‌رود.

مراعات نظیر: بوسه - لب - دهان / لب - دهن - جگر

حسن تعلیل: شاعر دلیل جگر سوخته بودن گل لاله (سیاهی درون آن) را گرمی بوسه‌ای می‌داند که لاله از لب معشوق ربوده است.

۱۰- گزینه ۱ پاسخ است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) دل / راز عشق / پوشاندن = فانوس / شمع / پنهان کردن
۱ ۲ ۳ ۱ ۲ ۳

(۳) دخل / بی‌جا بودن / موجب خجالت شدن = تیر / کج بودن / موجب رسوایی تیرانداز شدن
۱ ۲ ۳ ۱ ۲ ۳

(۴) روشنی / آینه‌ی دل / زیور به‌شمار آمدن / عکس = شمع / خانه‌ی تاریک / بهتر بودن / صورت
۱ ۲ ۳ ۱ ۴ ۲ ۳ ۴

۱۱- گزینه ۳ پاسخ است.

ایهام (بیت ج) ← مدام: ۱- شراب ۲- همواره

استعاره (بیت د) ← کشتی: استعاره از دل شاعر / نسبت دادن انگشت به طوفان نیز تشخیص و استعاره به‌شمار می‌رود.

دقت کنیم! املای درست واژه، «طوفان» است که در دفترچه‌ی کنکور به غلط با املای «توفان» نوشته شده است. می‌دانیم «توفان» به معنی «توفنده و غران» است، اما «طوفان» به جریان شدید و ویران‌گر باد گفته می‌شود.

اسلوب معادله (بیت الف) ← [عاشق] / به پایان رسیدن راه عشق / راه بیرون شد (خروج نداشتن) = کشتی / رسیدن به ساحل / در دریا بودن
۱ ۲ ۳ ۱ ۲ ۳

دقت کنیم! مصراع دوم این بیت را از نگاهی دیگر می‌توان این‌طور معنی کرد: «مطمئن بودم که عهد خود را می‌شکنی!»

۱۲- گزینه ۲ پاسخ است.

ترکیب‌های وصفی: این شاعر / برجسته‌ترین چهره / چهره‌ی ادبی / قرن نوزدهم / برخی داستان‌ها / زبان فارسی / سال‌های آخر (۷ ترکیب وصفی)

۱۳- گزینه ۴ پاسخ است.

ساختمان واژه‌ی مسند: آوازخوانی (آواز + خوان + ی): مشتق - مرکب

شمارش واج‌ها: ا / و / ا / ز / خ / ا / ن / ی (۹ واج)

از آن‌جا که تنها واژه‌ی مشتق - مرکب در متن، «آوازخوانی» ست ناچار

باید گزینه‌ی (۴) را به‌عنوان پاسخ «کم‌غلط‌تر» پذیرفت.

۱۴- گزینه ۳ پاسخ است.

نهاد: او / گزاره: برای کام‌یاب شدن از عشق خویش از قلب سیاهی گذر کرد.

شمارش تکواژهای گزاره در گزینه‌ی (۳): برای / کام / یاب / شد / ن / از / عشق / از / خویش / از / قلب / ی / سیاه / ی / گذر / کرد / Ø (۱۷ تکواژ)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نهاد: همه / گزاره: در چشمان نافذ و گیرای انس دقیق شده بودند.

شمارش تکواژهای گزاره: در / چشم / ان / ی / نافذ / و / گیر / ا / ی / انس / دقیق / شد / ه / بود / ن / د (۱۵ تکواژ)

(۲) نهاد: انس بن حارث / گزاره: دستی به موهای پُریشت و سفید صورتش کشید.

شمارش تکواژهای گزاره: دست / ی / به / مو / ها / ی / پر / پشت / و / سفید / ی / صورت / ش / کشید / Ø (۱۵ تکواژ)

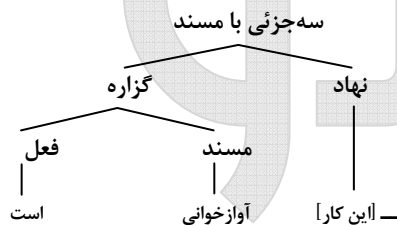
(۴) نهاد: کلمات آسمانی قرآن / گزاره: با صدای گرم خواننده همه‌جا طنین می‌افکند.

شمارش تکواژهای گزاره: با / صدا / ا / ی / گرم / ی / خوان / ن / ده / همه / جا / طنین / می / افکند / Ø (۱۳ تکواژ)

دقت کنیم! فعل «می‌افکند» با توجه به متن درس «خون خورشید» در کتاب ادبیات فارسی (۳) فعل ماضی به‌شمار آمده و تکواژهای آن به‌صورت

«می / افکند / Ø» تقطیع شده است، اما بدون توجه به این درس و در صورتی که فعل را مضارع اخباری به‌شمار بیاوریم و بخوانیم «می‌افکن»، بُرش

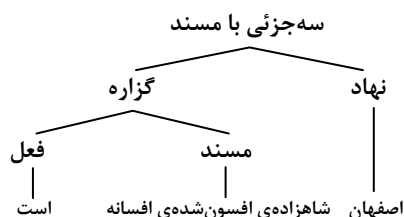
تکواژهای آن این‌طور خواهد بود: می / افکن / د



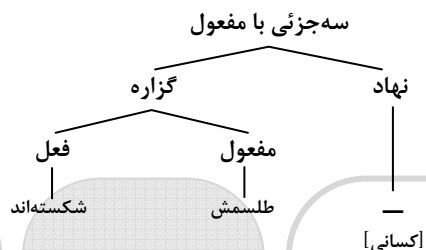
۱۵- گزینه ۴ پاسخ است.

نمودار اجزای اصلی جمله‌ها:

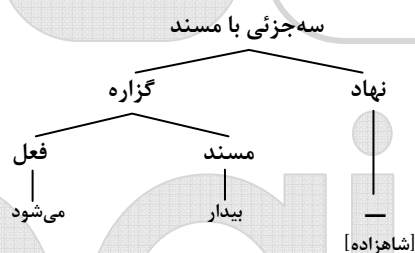
جمله‌ی اول: دمدمه‌های اردیبهشت، اصفهان چون شاهزاده‌ی افسون‌شده‌ی افسانه است.



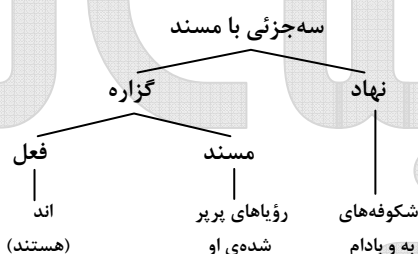
جمله‌ی دوم: طلسمش را شکسته‌اند.



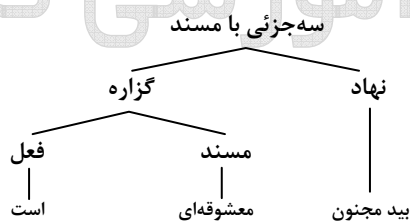
جمله‌ی سوم: آرام آرام از خواب بیدار می‌شود.



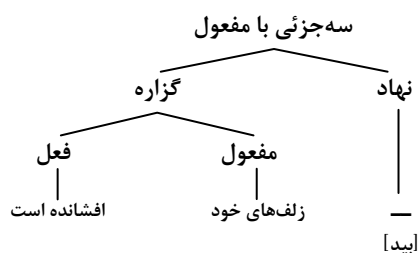
جمله‌ی چهارم: شکوفه‌های به و بادام رویاهای پرپر شده‌ی اویند.



جمله‌ی پنجم: بید مجنون معشوقه‌ای است.



جمله‌ی ششم: زلف‌های خود را بر او افشاند است.



۱۶- گزینه ۴ پاسخ است.

بررسی واژه‌های مشتق با دو «وند»:

دانشمند: دان + ش + مند / ناشکری: نا + شکر + ی / ستایشگر: ستای + ش + گر / هنرستانی: هنر + ستان + ی /
 ۲ ۱ ۲ ۱ ۲ ۱ ۲ ۱
 نسنجیده: نَـ + سنجید + ه / همراهی: هم + راه + ی / خواندنی: خواند + ن + ی /
 ۲ ۱ ۲ ۱ ۲ ۱ ۲ ۱

تعداد «وند» سایر واژه‌های مشتق:

قالیچه: قالی + چه / هم‌عقیده: هم + عقیده / بیکار: بی + کار / خانوادگی: خانواده + گ /
 ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱

۱۷- گزینه ۲ پاسخ است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): آزادی و مناعت طبع (بلندنظری)

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) اغراق در وصف ممدوح

(۳) گله از جفاکاری غرض‌ورزان و انکار توانایی‌های شاعر

(۴) گله از قدرشناسی و جفاکاری مدعیان در حق شاعر

معنی بیت‌ها:

(۱) «دل‌پذیری» [مفهومی ست که] از سخن گفتن تو به وجود می‌آید، همان‌طور که مروارید از [درون] صدف بیرون می‌آید. / [و] بزرگواری [مفهومی ست که] از وجود تو معنی پیدا می‌کند، همان‌طور که طلا از خاک (معدن) به وجود می‌آید.

دقت کنیم! با توجه به وزن شعر، واژه‌ی «لطف» با دو حرکت فتحه در دو حرف اول، یعنی با تلفظ «لَطَف» خوانده می‌شود، و باز هم از این موضوع غفلت شده که مسلماً داوطلب با تلفظ این واژه آشنا نیست!

(۲) ای «شهربار»، سخنان ارزشمندی را که از سرشت برتر انسانی [آت] سرچشمه می‌گیرد، به زبان میاور؛ / زیرا این [افرادی که مانند] چارپایان [نادان‌اند] ارزش سخنان مانند مروارید و جواهر [تو] را درک نمی‌کنند.

(۳) هر کس به ارزش [حقیقی] من پی بُرد، کوشید آن را بی‌ارزش جلوه دهد. / انسان دارای قدرت تشخیص که بدخواه نباشد، در جهان وجود ندارد!

(۴) در نظر این مردم که [گمان می‌کنند] توانایی تشخیص حقیقت را دارند، طبع‌های پست از سرشت ارزشمند، ارزش بیش‌تری دارد!

۱۸- گزینه ۴ پاسخ است.

معنی بیت «ب»: من هم چون پروانه نیستم که در اولین برخورد با شعله‌ی شمع جان دهم و رها شوم، بلکه همانند شمعی هستم که در راه عشق می‌سوزم و شکایتی نمی‌کنم. / مفهوم بیت: عشق واقعی

معنی بیت «د»: هنگامی که عشق وارد دل خردمند می‌شود، عقل را از او می‌گیرد؛ / همان‌طور که دزد دانا ابتدا چراغ خانه را خاموش می‌کند. / مفهوم بیت: تقابل عشق و عقل

معنی بیت «الف»: [در زندگی] هرگز تن‌درست و [آسوده‌خاطر] نبوده‌ام / و به آرزوهایم دست نیافته‌ام. / مفهوم بیت: حرمان و ناامیدی

معنی بیت «ج»: ای سرو که اسیر و پای‌بند خاک هستی، به آزادی‌ات افتخار نکن؛ / آزاده‌ی واقعی منم که از همه‌ی نعمت‌های دنیا و وابستگی‌های آن چشم پوشیده‌ام. / مفهوم بیت: نکوهش وابستگی

۱۹- گزینه ۲ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۲): طلب توجه از معشوق

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: از ماست که بر ماست.

معنی بیت‌ها:

(۱) دزد غریبه را می‌توان با کمین کردن دستگیر کرد / اما از آسیب دزد آشنا نمی‌توان نجات پیدا کرد.

(۲) حالا که غم عشقت با روحم انس گرفته، / با من غریبی مکن و [تو هم] یار من شو!

(۳) من هرگز از [دل‌فریبی] غریبه‌ها شکایت نمی‌کنم؛ / زیرا عامل همه‌ی بلاهایی که بر سرم آمد، آن معشوق آشنا بود.

(۴) همه، یکپارچه گفتند / که عامل این بخت شوم [و خشک‌سالی پیش آمده] رفتار خود ماست.

دقت کنیم! «بدر آسمان» علاوه بر این که در ادبیات عموماً به معنی «بخت بد» و «پیشامد ناگوار» است، با توجه به بخشی از شاهنامه که بیت از آن انتخاب شده، یعنی دوره‌ی پادشاهی «زو» (پسر طهماسب و از نوادگان فریدون)، به خشک‌سالی و ناباریدن باران هم اشاره دارد.

۲۰- گزینه ۴ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۴): لذت رفاه بادآورده / خوش‌بختی واقعی آن است که بدون رنج به‌دست بیاید!

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: ناپایداری قدرت دنیوی

معنی بیت‌ها:

- (۱) امروز که امکان و نیرو داری، / ریشه‌ای کاری را محکم کن که میوه‌ی خوش‌بختی را به ارمغان بیاورد.
- (۲) هشیار باش که دنیا پیش از وجود تو، به کام دیگران بود / و پس از مرگ تو نیز به کام دیگران خواهد بود.
- (۳) [با توجه به حکایت پادشاه و درویش در گلستان سعدی]: امروز که سلطنت داری، [به مردم ناتوان و ستم‌دیده] کمک کن / زیرا این پادشاهی و فرمان‌روایی پس از تو به دیگران و پس از آن‌ها [هم] به دیگران خواهد رسید.
- (۴) خوش‌بختی [به حقیقی] آن است که بدون زحمت به دست بیاید؛ / وگرنه، با رنج و کوشش، [توفیق در امور زندگی ارزش زیادی ندارد. دقت کنیم! در نسخه‌های معتبر دیوان حافظ مانند نسخه‌ی «غنی - قزوینی» به جای «کار جهان»، «باغ جنان» آمده که البته انتخاب مناسب‌تری است. معنی بیت در این صورت: خوش‌بختی [به حقیقی] آن است که بدون زحمت به دست بیاید؛ / وگرنه، با رنج و کوشش [به عبادت، رسیدن به لذت‌های] باغ بهشت ارزشی ندارد! (به زحمتش نمی‌ارزد!)]

۲۱- گزینه ۳ پاسخ است.

«نوش آذر» و «مهرنوش» دو پسر اسفندیارند. نوش آذر به‌دست زواره (برادر رستم) و مهرنوش به‌دست فرامرز (پسر رستم) کشته شد؛ بنابراین، مرجع ضمیر «ش» در بیت اول «نوش آذر» و در بیت دوم «مهرنوش» است.

۲۲- گزینه ۱ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۱): عشق موجب سرگشتگی عاشق است.

مفهوم مشترک ابیات سؤال و سایر گزینه‌ها: عاشق عیب معشوق را نمی‌بیند. / رفتار عاشق با عقل و منطق سازگار نیست.

معنی بیت‌ها:

- (۱) ای معشوقی که از لیلی [هم] زیباتری، می‌ترسم که عشق تو مرا مانند مجنون در کوه و بیابان آواره کند.
- (۲) بی‌خبر بودم که عاشق، قدرت تشخیص خود را از دست داده و عاقلانه‌تر رفتار نمی‌کند. / او بی‌خبر بودم از این‌که تقدیر عاشق [همیشه] ناکامی است.

(۳) هیچ‌کس از عاشق دیوانه‌تر نیست! / [به‌طوری‌که خود] عقل [هم] از دیوانگی او مانند افراد کور و کر است [که توانایی تشخیص ندارند].

(۴) ای مدعی ظاهرین عشق، بیهوده مرا در دل‌بستگی به او سرزنش نکن. / از نظرگاه [یک عاشق حقیقی مانند] مجنون، زیبایی [معشوقی مانند] لیلی را تماشا کن.

۲۳- گزینه ۲ پاسخ است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): شیرین بودن دشواری‌های عشق برای عاشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) هر چیز، ارزش خود را دارد.

(۳) تقابل عشق با عقل و دین

(۴) گله از بی‌وفایی معشوق

معنی بیت‌ها:

(۱) برای هر کالایی در این بازار قیمتی معین کرده‌اند (هر پدیده‌ای، به‌جای خود، ارزشمند است)؛ / [بنابراین،] حتی اگر یک پدیده، فراگیر باشد، ما پدیده‌های دیگر را بی‌ارزش نمی‌پنداریم.

(۲) همان بهتر که جراحی عمیق بیهود پیدا نکند. / خوشا آن جراحی که دائماً باعث درمان من است!

(۳) ای صائب، [دل‌فریبی] چشمان او عقل و ایمان را از من گرفت. / [نمی‌دانستم که] دل بستن به آن چشمان خمار [که مانند می‌خوران همیشه مست‌اند] مثل زهر کشنده بوده است.

(۴) مرا می‌رنجانی و با دیگران خوش‌رفتاری. / مرا از محبت خود سیراب نمی‌کنی، اما به دیگران توجه می‌کنی.

۲۴- گزینه ۱ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۱): اهمیت عنایت در عشق / تنها دلیل عاشق شدن، کشش از طرف معشوق است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: بلاکشی عاشق / تقابل عشق و آسودگی

معنی بیت‌ها:

(۱) این‌که زاهد (به ظاهر پرست) از عشق حقیقی چیزی نمی‌فهمد، عذرش پذیرفته است؛ [زیرا] عشق موضوعی است که نیاز به کشش و راهنمایی [از طرف معشوق] دارد.

(۲) تو آرام‌گرفته‌ای (بی‌خبری) و عشق، آن‌چنان گسترده است که پایانی برای آن به نظر نمی‌رسد. / شگفتا از این راه (عشق) که به مقصد نمی‌رسد.

(۳) عاشق شدن و به حقیقت رسیدن، در ابتدا کار ساده‌ای به نظر می‌رسد، / اما سرانجام روحم در به‌دست آوردن ارزش‌های عاشقی نابود شد!

(۴) در راه عشق، بعد از مرحله‌ی فنا [هم] مراحل دشوار بسیاری وجود دارد؛ [بنابراین،] مبدا تصور کنی که پس از مرگ، از دست عشق خلاص خواهی شد!

۲۵- گزینه ۳ پاسخ است.

حرف «تا» در گزینه‌ی (۳) نشان‌دهنده‌ی «زمان» است؛ یعنی: «تا وقتی که»

در سایر گزینه‌ها، «تا» مفهوم «هشدار و تحذیر» دارد و می‌توان آن را به «مراقب باش» و «برحذر باش» تفسیر کرد.

نمونه‌ای از کاربرد حرف «تا»- به همین معنی- در کتاب درسی سال چهارم: پا بر سر سبزه تا به خواری نهد!

معنی بیت‌ها:

(۱) هشیار باش که از شخص بدخواه، سخنی را نپذیری؛ / زیرا اگر بر اساس گفته‌ی او رفتار کنی، پشیمان خواهی شد.

(۲) انسان هنرمند (دانا) اگر از افراد پست ستمی ببیند، / نباید رنجیده و اندوهگین شود.

(۳) گفت: «تا وقتی داروغه را خبر کنیم، در مسجد بخواب». گفت: «گویا بی‌خبری که [مسجد استراحتگاه] مناسبی برای [گناه‌کاران نیست]!»

(۴) مبادا اشک چشم تهی‌دستان را بی‌ارزش به‌شمار بیاوری؛ / زیرا [همان‌طور که] قطره‌های باران وقتی به هم می‌پیوندند به جوی آب

تبدیل می‌شود [آزاری تهی‌دستان وقتی فراگیر شود، اساس ظلم را زیر و رو می‌کند].

زبان عربی

۲۶- گزینه ۴ پاسخ است.

کلمات کلیدی: أفضل ما / ينتفع / أن لا يترك / صعوبات

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

«أفضل ما: بهترین چیزی که»؛ ترکیب اضافی است و «ما» اسم موصول است و باید به‌صورت «چیزی که» ترجمه شود [رد گزینه‌های ۱ و ۲].

«ينتفع: بهره‌مند می‌شود»؛ اولاً فعل مضارع است و باید به‌صورت مضارع اخباری (خبری) ترجمه شود. ثانیاً: فعل لازم است نه متعدی

[رد گزینه‌ی ۲].

«صعوبات: سختی‌ها»؛ جمع است و نباید به‌صورت مفرد ترجمه شود [رد سایر گزینه‌ها].

۲۷- گزینه ۲ پاسخ است.

کلمات کلیدی: أحسن / كلامك / ليصاحبك الناس / من تحلی بـ ... كثر معاشره

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

«أحسن: نیکو کن»؛ فعل امر است و به معنای «بگو» نمی‌تواند باشد [رد سایر گزینه‌ها].

«كلامك: سخن خود»؛ ضمیر «ك» باید در گزینه‌ها ترجمه شود [رد سایر گزینه‌ها].

«من تحلی بـ ... كثر معاشره: هر کس آراسته شود، معاشران او زیاد می‌گردند»؛ دقت کنید جمله شرطی است و «تحلی» فعل شرط

است، پس باید به‌صورت التزامی ترجمه شود در ضمن این فعل لازم است و «كثر» جواب شرط است پس باید به‌صورت مضارع

اخباری ترجمه شود [رد گزینه‌های ۳ و ۴].

۲۸- گزینه ۳ پاسخ است.

کلمات کلیدی: كنّا نسافر / مناطق بلادنا الشماليّة / جدّتنا الحنون / كانت تراقفنا

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

«كنّا نسافر: مسافرت می‌کردیم»؛ فعل مضارع «نسافر» همراه «كان» در صیغه‌ی متکلم «كنّا» آمده، پس باید به‌صورت ماضی

استمراری ترجمه شود [رد سایر گزینه‌ها].

«مناطق بلادنا الشماليّة: مناطق شمالی کشورمان»؛ ترکیب وصفی و اضافی است، پس صفت «الشماليّة» قبل از مضاف‌الیه «بلادنا»

ترجمه می‌شود [رد سایر گزینه‌ها].

نکته: در ترکیب وصفی و اضافی ممکن است چند مضاف‌الیه وجود داشته باشد در این‌جا «بلاد» مضاف‌الیه برای مضاف «مناطق» و

ضمیر «نا» مضاف‌الیه برای مضاف «بلاد» می‌باشد.

«كانت تراقفنا: ما را همراهی می‌کرد»؛ فعل مضارع «ترافق» همراه «كانت» آمده است، بنابراین باید به‌صورت ماضی استمراری

ترجمه شود [رد گزینه‌های ۲ و ۴]. در ضمن ضمیر «نا» چون منصوبی است به‌صورت مفعولی همراه «را» ترجمه می‌شود.

۲۹- گزینه ۴ پاسخ است.

کلمات کلیدی: تفشل / أمر من أمور حیاتک / علیک أن لا تفکر

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

«تفشل: شکست می‌خوری»؛ فعل مضارع معلوم است [رد گزینه‌های ۲ و ۳].

«حیاتک: زندگیت»؛ ضمیر «ک» حتماً باید در گزینه‌ی صحیح ترجمه شده باشد [رد گزینه‌های ۱ و ۲].

«علیک أن لا تفکر: نباید فکر کنی»؛ دقت کنید «علیک ...» اسلوبی است که به‌صورت «باید» ترجمه می‌شود اما اگر فعل بعد از آن منفی باشد، «علیک» به‌صورت منفی «نباید» ترجمه می‌شود و فعل بعد از آن به‌صورت مثبت می‌آید.

۳۰- گزینه ۱ پاسخ است.

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

۲) «وقف» فعل ماضی است به‌صورت «ایستاده است» باید ترجمه شود و نیز «سیارة» نکره است باید همراه (ی) وحدت یا نکره به‌صورت «ماشینی» ترجمه شود. «برایش مهم نبود که کجا ایستاده» در هر لحظه ممکن است با ماشینی تصادف کند.

۳) در «کان یبحث» ترکیب کان + فعل مضارع است، پس باید به‌صورت ماضی استمراری ترجمه شود و نیز «تمام هدفش این بود که ...» معادلی در عبارت عربی ندارد.

ترجمه‌ی صحیح: «زیرا او به دنبال کیف پولش می‌گشت که آن را گم کرده بود».

۴) «کان یفکر» ترکیبی از «کان» به همراه فعل مضارع است، پس به‌صورت ماضی استمراری باید ترجمه شود. «بأي طریق ممکن» به معنای «به هر طریق ممکن» است و نیز «جعل» فعل ماضی است و به‌صورت «قرار داده» باید ترجمه شود.

ترجمه‌ی صحیح: «و فقط به این فکر می‌کرد که به هر طریق ممکن بر آن چه در آن کیف قرار داده دسترسی یابد!»

۳۱- گزینه ۳ پاسخ است.

مفهوم عبارت: «رمیصا جان خود را فدای پیامبر می‌کند».

مفهوم بیت گزینه‌ی (۳): دوست‌دار واقعی کسی است که تمام وجود خود را فدای محبوب کند.

۳۲- گزینه ۱ پاسخ است.

«تمام آنچه: کلّ ما- جمیع ما»؛ «ما» اسم موصول به معنای «آنچه» است و «تمام آنچه» یک ترکیب اضافی است که در آن «کلّ» مضاف و «ما» مضاف‌الیه می‌باشد. دقت کنید به‌صورت تأکیدی «کله» درست نیست [رد گزینه‌ی ۲].

«فهمیده‌ام: قد فهمت»؛ فعل ماضی نقلی است که به هنگام تعریب «قد» همراه فعل ماضی می‌آید [رد گزینه‌ی ۴].

نکته: ضمیر «ه» در «فهمته» در گزینه‌ی (۱) ضمیری است که به موصول «ما» برمی‌گردد در واقع عائله صله است که می‌تواند در ترجمه‌ی فارسی ترجمه نشود، پس «ما فهمته» به دو صورت «آنچه فهمیده‌ام آن را» و «آنچه فهمیده‌ام» می‌تواند ترجمه شود.

«از زندگی: من الحیة»؛ دقت کنید در عبارت فارسی ضمیری همراه «زندگی» نیامده، بنابراین نمی‌توان به‌صورت «عیشی» یا «حیاتی» ترجمه کرد [رد گزینه‌های ۳ و ۴].

۳۳- گزینه ۱ و ۳ پاسخ است.

در گزینه‌ی (۱) دو کلمه‌ی «غذا» و «اشتها» بدون (ی) وحدت یا نکره آمده‌اند بنابراین نباید به‌صورت نکره تعریب شوند.

تعریب صحیح: «لا تأکل الطعام دون وجود الاشتها».

دقت کنید گزینه‌ی (۳) نیز خالی از اشتباه نیست.

اولاً: «معدة» در عبارت فارسی بدون ضمیر آمده بنابراین در عبارت عربی نباید همراه ضمیر «ک» بیاید، پس به‌صورت «المعدة» صحیح است.

ثانیاً: «پر شدن» در عبارت فارسی فعلی لازم است، پس باید در عبارت عربی به‌صورت «تمتلئ» که لازم است بیاید نه به‌صورت «تملاً» که فعلی متعدی است. بنابراین این گزینه نیز خطا است و این سؤال می‌تواند دو جواب داشته باشد.

نکته: دقت کنید گاهی مصدر می‌تواند به‌صورت فعل مضارع منصوب تعریب شود و عکس آن نیز صادق است. یعنی فعل مضارع منصوب می‌تواند به‌صورت مصدر ترجمه شود.

■ ترجمه‌ی درک مطلب:

تعداد زیادی از حیوانات وجود دارند که در قطب شمال زندگی می‌کنند که سردترین مکان در جهان بعد از قطب جنوب است. قطب شمال از آب‌های بسیار گسترده‌ای که در اطراف آن خشکی است، تشکیل می‌شود و چه‌بسا در آب آن نمک است، پس نمک به ذوب شدن برخی یخ‌ها کمک می‌کند. ولی قطب جنوب منطقه‌ای خشک (زمین بایر) است و به خاطر پایین بودن درجه‌ی هوا هیچ‌گونه محصولات کشاورزی در آن‌جا وجود ندارد به همین خاطر بیش‌تر غذاها از گوشت‌های حیوانی است. اما در بخش (قطب) شمال خورشید در طول فصل زمستان بالای افق نمی‌آید ضمن این‌که در طول ماه‌های تابستان از آن (قطب شمال) غروب نمی‌کند! پس نور برای رشد گیاهان - گرچه کم می‌باشد، عامل مساعدی است. علاوه بر آن مقدار اکسیژنی که در آب سرد زیاد می‌شود.

۳۴- گزینه ۳ پاسخ است.

مهم‌ترین فرق بین دو قطب شمال و جنوب همان است.

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) آب شدن یخ در قطب شمال و آب نشدن آن در قطب جنوب! (۲) زیادی سرمای هوا در قطب شمال برخلاف قطب جنوب!

(۳) قطب جنوب، زمینی خشک است برخلاف مشابه خود (قطب شمال)! (۴) پایین آمدن درجه‌ی حرارت در قطب جنوب!

توضیح: در متن گفته شده قطب شمال دارای آب‌های گسترده‌ای است که اطراف آن را خشکی فراگرفته است اما قطب جنوب ذاتاً زمینی خشک است و این می‌تواند مهم‌ترین تفاوت این دو قطب باشد که بقیه‌ی تفاوت‌ها از جمله سردی و آب شدن یخ‌ها و ... از این تفاوت سرچشمه می‌گیرد. دقت کنید گزینه‌ی (۴) وجه مقایسه‌ی قطب شمال و جنوب را ندارد و فقط درباره‌ی قطب جنوب گفته و نیز می‌توان گفت در واقع نه‌تنها در قطب جنوب بلکه در هر دو قطب درجه‌ی حرارت پایین است.

۳۵- گزینه ۴ پاسخ است.

در متن خواندید که قطب جنوب زمینی خشک است و قطب شمال آب‌هایی گسترده است. وجود همین آب‌ها باعث می‌شود یخ‌ها ذوب شود و ذوب یخ‌ها به گرمی هوا کمک می‌کند اما قطب جنوب دارای خشکی است که اطراف آن را آب فراگرفته و همین خشکی می‌تواند علت شدت سرما باشد.

دقت کنید سایر گزینه‌ها نکاتی مشترک بین قطب جنوب و شمال به حساب می‌آیند مثل «وجود یخ» که در هر دو قطب وجود دارد. «نبود خورشید» که در قطب شمال در فصل زمستان بالا نمی‌آید در قطب جنوب نیز مانند قطب شمال خورشید وجود ندارد. «طول فصل زمستان» در قطب شمال یک دوره‌ی ۶ ماهه است. در قطب جنوب نیز زمستانی طولانی وجود دارد، پس این موارد در قطب شمال و جنوب مشترک است و این در حالی است که سؤال علت کثرت سردی هوا در قطب جنوب را خواسته است. هم‌چنین با توجه به متن که گفته شده قطب جنوب نسبت به قطب شمال سردتر است، بنابراین باید به دنبال دلیلی بود که قطب جنوب را از قطب شمال متمایز کند. پس تنها دلیل و تفاوت، گزینه‌ی (۴)، یعنی وجود خشکی در قطب جنوب، علت شدت سرما در این قطب می‌تواند باشد.

۳۶- گزینه ؟ پاسخ است.

از آن‌جا که سؤالات بخش درک مطلب در این آزمون، «با توجه به متن» یا «با توجه به واقعیت‌های علمی خارج از متن» پاسخ‌های متفاوتی دارد، شرح گزینه‌ها را یک به یک می‌آوریم و البته «صرفاً اطلاعات مستقیم متن» را ملاک این پاسخ‌گویی قرار می‌دهیم. ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) همه‌ی یخ‌ها در طول سال آب نمی‌شوند!

توضیح: گزینه‌ی (۱) را به دو صورت می‌توان تعبیر کرد: الف) برخی از یخ‌ها - با توجه به متن - به خاطر نمک موجود در آب، ذوب می‌شوند. این دلیل باعث می‌شود گزینه‌ی (۱) را درست فرض کنیم. ب) هیچ مقدار از یخ‌ها هیچ‌گاه آب نمی‌شوند. در این صورت گزینه‌ی (۱) نادرست است.

(۲) هیچ‌گونه زمین خشک و بایری در قطب شمال یافت نمی‌شود.

توضیح: دقت کنید اگر منظور طراح از «جافه» خشکی ذاتی است که در قطب جنوب به آن اشاره شده، بله در قطب شمال وجود ندارد اما اگر منظور از «أَرْضاً جَافَةً» معنای کلی «زمین» باشد (به معنی سرزمین و در برابر «آب دریا»)، در هر دو قطب، زمین وجود دارد. اما با دقت در سؤالات قبل می‌بینید که پاسخ صحیح آن‌ها بر نظریه‌ی «خشک بودن زمین قطب جنوب» تأکید دارد و شاهد این قضیه کلمه‌ی «لکن» (در متن) و «بِخِلَافِ أُخْتِهِ» (در گزینه‌ی (۳) سؤال ۳۴) است که تفاوت بین این دو قطب را در «خشک بودن» قطب جنوب دانسته‌اند. هم‌چنین با انتخاب «کونه یابساً» در سؤال قبل که تأکیدی دوباره بر درستی «جافه» (خشک بودن قطب جنوب) است، می‌توان گزینه‌ی (۲) را صحیح‌تر از سایرین دانست.

(۳) بعضی از حیوانات برخلاف گیاهان می‌توانند در مناطق سرد زندگی کنند.

توضیح: اگر خط آخر این درک مطلب نبود این گزینه صحیح بود اما با توجه به متن که گفته است: گیاهان - گرچه کم هستند - در قطب شمال رشد می‌کنند پس علاوه بر حیوانات گیاهان نیز وجود دارند.

(۴) از عوامل رشد گیاهان در قطب شمال نبود نور و اکسیژن است.

توضیح: با توجه به سطر آخر متن از عوامل مساعد رشد گیاهان در قطب شمال وجود نور و اکسیژن می‌باشد.

۳۷- گزینه ۳ پاسخ است.

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) سردترین منطقه در جهان قطب شمال است. (۲) محصولات کشاورزی در شمال بیش‌تر از گوشت‌های حیوانی است.

(۳) نمک موجود در آب باعث تغییر درجه‌ی هوا می‌شود. (۴) آب‌ها قطب جنوب را می‌پوشاند مگر مناطق خشکی از آن را.

توضیح: در متن خواندید نمک موجود در آب به آب شدن یخ‌ها کمک می‌کند، بنابراین این آب شدن یخ‌ها می‌تواند بر روی درجه‌ی هوا تأثیر بگذارد و باعث گرم‌تر شدن آن شود. / در متن آمده قطب شمال سردترین مکان در جهان بعد از قطب جنوب است یعنی قطب جنوب سردتر از قطب شمال است [رد گزینه‌ی ۱]. / در خط اول متن گفته شده در قطب شمال تعداد زیادی از حیوانات زندگی می‌کنند و در خط آخر گفته شده گیاهان - گرچه کم هستند - در قطب شمال رشد می‌کنند بنابراین با در کنار هم قرار دادن این دو خط می‌توان دریافت که محصولات کشاورزی نمی‌توانند بیش‌تر از گوشت‌های حیوانی باشد [رد گزینه‌ی ۲]. / در متن آمده است که قطب جنوب خشکی است که اطراف آن را آب گرفته است پس بیش‌ترین مناطق در قطب جنوب خشکی است [رد گزینه‌ی ۴].

۳۸- گزینه ۳ پاسخ است.

حرکت‌گذاری کامل عبارت:

لكن القطب الجنوبي منطقة يابسة	جافة، و بسبب	قلة	درجة	الحرارة	لا توجد	هناك محاصيل زراعية
من الحروف المشبهة	وصفة و	مضاف اليه	مضاف اليه	مضاف اليه	فعل مضارع	مفعول فيه
بالفعل	مرفوع به تبعيت	مجرور	مجرور	مجرور	مجهول	و محلاً منصوب

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) الجنوبي ← الجنوبي (صفت برای «القطب» و به تبعیت از آن منصوب می‌باشد). / منطقة ← منطقة (خبر و مرفوع است و دلیلی برای نگرفتن تنوین ندارد یعنی «ال» ندارد و غیرمنصرف نیست و مضاف نیز واقع نشده است).
(۲) الجنوبي ← الجنوبي / درجة ← درجة (مضاف هیچ‌گاه تنوین نمی‌گیرد).
(۴) محاصيل ← محاصيل (نائب فاعل و مرفوع است. نکته: «محاصيل» غیرمنصرف است و تنوین نمی‌گیرد). / زراعية ← زراعية (صفت برای «محاصيل» است و به تبعیت از آن باید به صورت مرفوع بیاید).

۳۹- گزینه ۱ پاسخ است.

لا ترتفع الشمس فوق الأفق خلال فصل الشتاء، بينما لا تغيب طول أشهر الصيف!	فصل الشتاء، بينما لا تغيب طول أشهر الصيف!	مفعول فيه	مضاف اليه	مضاف اليه
فاعل و مرفوع	مضاف اليه	مفعول فيه	مضاف اليه	مضاف اليه
و مجرور	و منصوب	و مجرور	و مجرور	و مجرور

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۲) تغيب ← تغيب (دقت کنید «غيب» ثلاثی مزید باب تفعیل و متعدی است و به معنای «پنهان کرد» است در حالی که «غاب» ثلاثی مجرد و لازم به معنای «پنهان شد» می‌باشد). / أشهر ← أشهر (مضاف هیچ‌گاه تنوین نمی‌گیرد).
(۳) ترتفع ← ترتفع (فعل مضارع ثلاثی مزید باب افتعال، عين الفعل آن کسره می‌گیرد و نه فتحه) / فوق ← فوق (مفعول فيه و منصوب است).

(۴) الشتاء ← الشتاء (مضاف اليه و مجرور است).

۴۰- گزینه ۲ پاسخ است.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) ... من باب تفعیل ← ... من باب تفعّل
(۳) ... من باب تفعیل ← ... من باب تفعّل / ... فاعله «مياه» ← ... فاعله ضمير «هو» المستتر
(۴) صحيح و مضاعف ← صحيح و سالم (دقت کنید تشدید به خاطر باب تفعّل است).

۴۱- گزینه ۴ پاسخ است.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) متعدّد ← لازم / فاعله ضمير «أنت» المستتر ← فاعله ضمير «هي» المستتر

(۲) معتل و ناقص ← معتل و اجوف / متعدّد ← لازم

(۳) مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد من باب تفعيل ← مجرد ثلاثي / متعدّد ← لازم / الجملة فعلية و حالیه و منصوب محلاً ← الجملة فعلية

۴۲- گزینه ۲ پاسخ است.

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

(۱) منصرف ← ممنوع من الصرف (غيرمنصرف)

(۳) مبتدأ مؤخر و مرفوع ← خبر و مرفوع

(۴) مشتق و صفة مشبهة ← مشتق و اسم تفضيل / معرفّ بالإضافة ← نكرة

■ جواب صحیح را در سؤالات زیر مشخص کنید (۵۰-۴۳):

۴۳- گزینه ۲ پاسخ است.

در تست‌هایی که صورت سؤال «عین الخطأ» و یا «عین الصحیح» است و موضوع تست مشخص نیست، حل تست دشوارتر می‌شود زیرا پیدا کردن موضوع و نیز بررسی همه‌جانبه‌ی گزینه‌ها کاری وقت‌گیر به حساب می‌آید، اما با یک نگاه گذرا به همه‌ی گزینه‌ها متوجه وجه اشتراک بین آن‌ها خواهید شد. درست حدس زدید، ضمائر در گزینه‌ها خیلی به چشم می‌خورند بنابراین اولین قدم در حل این تست باید پیدا کردن مرجع این ضمائر باشد تا متوجه شویم ضمائر در جای خود به‌درستی به کار رفته‌اند یا خیر و برای این کار چاره‌ای جز ترجمه‌ی دقیق آن‌ها و حدس مرجع ضمیر که کدام یک از کلمات قبل از ضمیر است نداریم. به این نکته نیز توجه کنید که آخر سه گزینه‌ی اول علامت ویرگول (،) دارد و گزینه‌ی (۴) علامت تعجب و این نشانگر پیوستگی بین گزینه‌هاست. ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) یکی از راه‌های رسیدن شما به بهشت،

نکته: ضمائر مخاطب و متکلم مرجعی که ضمیر به آن برگردد را ندارد و فقط ضمائر غائب دارای مرجع هستند، بنابراین ضمیر «کم» به‌درستی به کار رفته است.

(۲) والدین شما و خدمت صادقانه به او (آن دو)،

نکته: مرجع ضمیر «ها» در این گزینه به «والداکم» (والدان + کم ← والداکم، به هنگام اضافه نون آن حذف می‌شود) برمی‌گردد و چون «والدان» مثنی است ضمیر «ها» باید به‌صورت «هما» بیاید.

(۳) پس به‌سوی آن دو بروید و دستانشان را ببوسید،

(۴) و شدت محبتتان و نیازتان را نسبت به آن دو بیان کنید!

۴۴- گزینه ۱ پاسخ است.

در این تست باید واوی را پیدا کنید که کلمه‌ی بعد از خود را مجرور می‌کند. همان‌طور که می‌دانید از میان همه‌ی واوها تنها واو قسم یا جاره است که اسم بعد از خود را مجرور می‌کند. دقت کنید چون در تست‌های سراسری معمولاً حرکت آخر کلمات گذاشته نمی‌شود، بنابراین از طریق معنا می‌توان به آن پی برد و نیز «واو» قسم یا جاره معمولاً ابتدای جمله می‌آید. ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) به خدا قسم که من فقرا و محتاجان را هرگز فراموش نخواهم کرد. (واو ← قسم یا جاره / الله: مجرور به واو است.)

(۲) خورشید در وسط آسمان درخشید در حالی که هر چیزی را می‌سوزاند. (واو ← حالیه / هي تحرق: جمله‌ی حالیه است.)

(۳) کار دشواری را از دوستم خواستم در حالی که او، آن را با شادی قبول کرد! (واو ← حالیه / هو قبله: جمله‌ی حالیه)

(۴) و خداوند با توفیق در عبادت و خلوص بندگی (اطاعت) ما را گرامی داشت. (واو (ابتدای جمله) ← ابتدایی (استینافیه واوی است که در ابتدای جمله می‌آید و هیچ تأثیری در کلمه‌ی بعد از خود ندارد.) / واو (دوم) ← عاطفه / خلوص: معطوف)

۴۵- گزینه ۱ پاسخ است.

اگر به فعل‌های جمله‌ها دقت کنید همگی اولین حرفشان دارای ضمه است و همین امر در پیدا کردن مجهول، ما را به اشتباه می‌اندازد، اما همان‌طور که می‌دانید فعل‌های ثلاثی مزید باب‌های (افعال، تفعیل و مفاعلة) در مضارع حرف مضارعه علامت ضمه (ـُ) دارد، پس برای حل این تست بهترین راه پیدا کردن فعل‌های مزید این سه باب است و راه دیگر آن نیز ترجمه می‌باشد.
بررسی گزینه‌ها:

(۱) هر سال جشنی در دانشگاه برگزار می‌شود. (قام ← مضارع ← یقوم ← مجهول ← یُقام ← با توجه به «حفلة» که نائب فاعل است، باید فعل به‌صورت مؤنث بیاید. ← تُقام) نکته: «قام» فعل معتل اجوف است و چون فعل مضارع مجهول بر وزن «يُفَعِّلُ» عین‌الفعل مفتوح دارد، حرف عله تبدیل به الف می‌شود. یقوم ← یُقام

(۲) خداوند پیامبران را به خاطر رحمت خود برای جهانیان می‌فرستد! (أرسلَ فعل ماضی ثلاثی مزید باب افعال) ← مضارع ← یُرسلُ نکته: دقت کنید در فعل مجهول مفعولی وجود ندارد اما در فعل معلوم فاعل و مفعول را می‌توان به راحتی یافت. الله: فاعل و مرفوع، الأنبياء: مفعول به منصوب

(۳) مادرم دوست دارد که همیشه نزد او باشم! (أحبَّ فعل ماضی ثلاثی مزید باب افعال) ← مضارع ← يُحِبُّ ← اللغابة ← تُحَبُّ (۴) دشمن خودش را قوی و توانا در هر کاری می‌بیند. (رأى ثلاثی مزید باب افعال) ← مضارع ← أرى ← یرى در این‌جا نیز «العدو» فاعل و مرفوع / «نفس» مفعول به و منصوب است.

۴۶- گزینه ۲ پاسخ است.

مفعول‌فیه‌ها دو دسته‌اند. دسته‌ای که در هر جای جمله قرار بگیرند، مفعول‌فیه هستند به‌جز زمانی که حرف جر بر سر آن‌ها آمده باشد؛ مانند: «عند، قبل، بعد، وراء و ...» و گروهی که گاهی مفعول‌فیه هستند و گاهی نقش دیگری در جمله دارند. اليومَ أكملت لكم دينكم ← اليومَ مفعول‌فیه / اليومَ يومَ الجمعة ← اليومَ مبتدا / يومَ خبر با توجه به موارد بالا تنها در گزینه‌ی (۲) «بعد» مفعول‌فیه است. دقت کنید در همین گزینه «فی يوم» جار و مجرور محسوب می‌شود.
بررسی دیگر گزینه‌ها:

(۱) الليلُ اسم «کان» و مرفوع

(۳) الماضیة: صفت و مجرور به تبعیت از «السنة» است.

(۴) اليومَ فاعل و مرفوع

۴۷- گزینه ۱ پاسخ است.

جمله‌ی وصفیه جمله‌ای فعلیه و یا اسمیه است که بعد از اسمی نکره می‌آید و آن اسم نکره را توصیف می‌کند. در گزینه‌ی (۱) جمله‌ی فعلیه «یناسب» بعد از اسم نکره‌ی «کتاب» آمده است و آن را توضیح می‌دهد، بنابراین جمله‌ی وصفیه محسوب می‌شود. دنبال کتابی می‌گشتم که قیمتش متناسب با ارزش آن باشد.
بررسی دیگر گزینه‌ها:

(۲) به دنبال آن در کتاب‌فروشی‌های بسیاری گشتم ولی آن را نیافتم.

نکته: قبل از جمله‌ی وصفیه هیچ‌گاه حروفی مثل (و- لکن- ف- حروف ناصبه‌ی آن و ...) قرار نمی‌گیرد، بنابراین «فتشت» چون «واو» قبل از آن آمده معطوف است و «ماحصلت» چون «لکن» بر سر آن آمده جمله‌ی وصفیه نیست بلکه به «فتشت» عطف شده است.

(۳) پس به کتاب‌هایی که در خانه در دستم داشتم مراجعه کردم.

نکته: هرگاه قبل از جمله‌ای اسم موصول باشد، آن جمله، جمله‌ی صله است، بنابراین جمله‌ی «کانت بین ...» جمله‌ی صله است و نمی‌تواند وصفیه باشد. با توجه به نکته‌ی بالا «راجعت» نمی‌تواند جمله‌ی وصفیه باشد بلکه عطف شده است.

(۴) و دیدم که گران‌ترین کتاب‌ها همان چیزی است که خوانده می‌شود و بدان عمل می‌شود. (با توجه به نکاتی که گفتیم «رأیت» و «یعمل» معطوف هستند و «یقرأ» جمله‌ی صله است.)

۴۸- گزینه ۱ پاسخ است.

همان‌طور که گفتیم سؤالاتی که عین الصّحیح (یا الخطأ) هستند و موضوع ندارند، بررسی همه‌جانبه‌ی آن‌ها کاری وقت‌گیر است. بنابراین بهترین راه، پیدا کردن موضوعی مشترک بین گزینه‌هاست که در این‌جا با کمی دقت خواهید یافت که اعداد در هر چهار گزینه آمده است.

از ویژگی‌های عدد، مطابقت عدد با معدود است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) ساکنین آن خانه هفت نفر بودند، «سبعة أفراد» صحیح است و «سبعة» به‌خاطر «فرد» که مذکر است به‌صورت مؤنث آمده است و معدود نیز به‌صورت جمع آمده است.

(۲) دو دختر درس‌هایشان را در دانشگاه ادامه دادند. (البنتان الثانية ← البنتان الاثنتان؛ «الثانية» عدد ترتیبی به‌معنای «دوم» است پس با توجه به ترجمه نمی‌تواند عدد ترتیبی باشد بلکه عدد اصلی «اثنتان» به‌معنای «دو» باید به‌کار رود).

نکته: اعداد یک و دو هرچند عدد اصلی هستند اما بعد از معدود خود قرار می‌گیرند.

(۳) و سه پسر در آزمایشگاهی کار می‌کنند که محصولات مختلف را آزمایش می‌کند، (الابن الثلاث ← ثلاثة أبناء؛ این عدد نیز با توجه به معنای جمله باید عدد اصلی بیاید بنابراین ابتدا باید عدد بیاید بعد معدود و نیز عدد به‌صورت مؤنث و معدود به‌صورت جمع باید بیاید).

(۴) و مادر کتاب‌هایی در چهار زمینه تألیف می‌کند، از جمله‌ی آن: هندسه است. (رابعة مجالات ← أربعة مجالات؛ «رابعة» عدد ترتیبی به‌معنای «چهارم» است پس با توجه به ترجمه‌ی آن باید به‌صورت «أربعة» عدد اصلی بیاید).

۴۹- گزینه ۴ پاسخ است.

وقتی گفته می‌شود مستثنی مفرغ نباشد یعنی باید تام باشد و قبل از «إلا» مستثنی‌منه وجود داشته باشد یا ترکیب جمله کامل باشد. دقت کنید در گزینه‌ی (۴) اسم موصول «ما» مستثنی‌منه است و جمله‌ی قبل از «إلا» کامل است. «یکون» فعل ناقص و اسم آن ضمیر

مستتر «هو»، «لی» جار و مجرور، «مفيداً» خبر «یکون» و منصوب است.

ترجمه: در این لحظه چیزی که برای من مفید باشد ندارم، مگر آرامش.

بررسی دیگر گزینه‌ها:

(۱) در سنگر تنها کسی که شدیداً مجروح بود ماند! (من: مستثنی مفرغ و محلاً مرفوع به اعراب فاعل)

(۲) آیا مقام فرزندان انسان در جهان را چیزی جز عمل صالح بالا می‌برد! (العمل: مستثنی مفرغ و منصوب به اعراب فاعل)

(۳) تمام آن‌چه را که معلم از درس گفته بود را فقط دوستم حفظ کرد! (صدق: مستثنی مفرغ و تقدیراً مرفوع به اعراب فاعل)

۵۰- گزینه ۳ پاسخ است.

منادای مضاف، منادایی است که از مضاف و مضاف‌الیه تشکیل شده است. در گزینه‌ی (۳) «ذا» مضاف و «الحاجة» مضاف‌الیه است.

بررسی دیگر گزینه‌ها:

(۱) اللهم: منادای مفرد (الله: منادای مفرد، م: به‌جای حرف ندا «یا» محذوف است).

(۲) غنیاً: منادای شبه مضاف (این منادا با تنوین فتحه می‌آید و معمولاً بعد از آن فعل جار و مجرور است).

(۴) أيتها السماء: آیه: منادای مفرد، ها: حرف تنبیه، السماء: تابع منادا و مرفوع

فرهنگ و معارف اسلامی

۵۱- گزینه ۲ پاسخ است. صفحات ۱۱ و ۱۷ کتاب سال دوم (اندیشه و تحقیق)

خداوند در آیه‌ی ۸۸ سوره‌ی نمل می‌فرماید: «و کوه‌ها را می‌بینی، آن‌ها را ساکن و بی‌حرکت می‌پنداری، در حالی که مانند ابرها در حرکت‌اند.» سپس در ادامه‌ی آیه می‌فرماید: «صنع الله الذي اتقن كل شيء: آفرینش‌ خدایی که هر چیزی را در کمال استواری پدید آورد.» از این قسمت آیه که به خلقت استوار خداوند اشاره دارد، «استواری نظام آفرینش» برداشت می‌شود. آیه‌ی ۱۹۱ سوره‌ی آل عمران، پس از بیان ویژگی‌های اولوالالباب یا خردمندان، درک حکمت و هدف‌داری جهان هستی را نتیجه‌ی تفکر خردمندان در نظام آفرینش معرفی می‌کند. لذا آنان پس از تفکر در آفرینش آسمان‌ها و زمین اعلام می‌دارند: «ربنا ما خلقت هذا باطلاً: پروردگارا! این را بی‌هوده نیافریده‌ای» «باطل» به‌معنای عدم وجود شاخصه‌ی هدف‌مندی در جهان است و عبارت «ربنا ما خلقت هذا باطلاً» یعنی جهان، عبث، بی‌هوده و باطل نیست؛ یعنی خلقت، حکیمانه و هدف‌دار است.

۵۲- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۳۸ کتاب سال دوم

خداوند در آیه ۷۰ سورهی اسراء می‌فرماید: «به‌راستی ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم و آن‌ها را در خشکی و دریا برنشانیدیم و از چیزهای پاکیزه به ایشان روزی دادیم و بر بسیاری از آفریدگان خویش برتری کاملشان بخشیدیم.» عبارت «و فضلناهم علی کثیر ممّن خلقنا تفضیلاً» فضیلت انسان بر بسیاری از مخلوقات را ذکر می‌کند. البته فضیلت بر بسیاری از مخلوقات، به‌معنای این نیست که بر برخی فضیلت ندارد، بلکه این شیوهی بیان به این دلیل است که کرامت فکری باید به فعلیت برسد. هر چه این کرامت در انسان فعلیت یابد، درجهی او بالاتر می‌رود؛ به‌گونه‌ای که برخی از انسان‌ها می‌توانند از بالاترین مخلوقات هم برتر شوند. لذا این فضیلت و برتری با اختیار انسان به‌دست می‌آید و حفظ می‌شود. بنابراین، عبارت «فضلناهم علی کثیر ممّن خلقنا تفضیلاً» به لفظ اختیاری منزلت انسان اشاره دارد.

۵۳- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۵۰ کتاب سال دوم

آیهی ۱۰۰ سورهی نحل پیرامون کسانی که اسیر وسوسه‌های شیطان می‌شوند، می‌فرماید: «تسلط او (شیطان) فقط بر کسانی است که او را سرپرست می‌گیرند و کسانی که به او (خدا) شرکت می‌ورزند.» با دقت در ترجمه‌ی لغت به لغت آیه می‌توان به مفهوم آن پی برد. عبارت «أَئِمَّا» به حصر اشاره دارد، عبارت «سلطان» به سلطه‌ی شیطان و عبارت «الَّذین یتولّونه» به هواداران او و «الَّذین هم به مشرکون» به مشرکین اشاره دارد. لذا مفهوم کل آیه عبارت است از حصر راه سلطه‌ی شیطان بر هوادارانش و بر مشرکان. این آیه تنها به کسانی اشاره می‌کند که اسیر وسوسه‌های شیطان می‌شوند و به تولی (گزینه‌ی ۲) ولایت خدا (گزینه‌ی ۳) یا ستیز با عوامل شرکت‌آفرین (گزینه‌ی ۴) هیچ اشاره‌ای ندارد.

۵۴- گزینه ۱ پاسخ است. صفحات ۶۰، ۶۱ و ۶۵ کتاب سال دوم

خداوند در آیات ۱۰۳ تا ۱۰۵ سورهی کهف، زیان‌کارترین مردم را معرفی می‌کند و می‌فرماید: «قُلْ هَلْ نُنَبِّئُکُمْ بِالْأَخْسَرینِ أَعْمَالاً الَّذِينَ ضَلَّ سَعِیْهُم فِی الْحَیْةِ الدُّنْیَا وَ هُمْ یَحْسِبُونَ أَنَّهُمْ یَحْسِنُونَ صَنْعاً» اولئك الَّذِينَ کَفَرُوا بِآیَاتِ رَبِّهِمْ وَ لِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ: بگو آیا به شما خبر دهیم که زیان‌کارترین (مردم) در کارها چه کسانی هستند؟ کسانی که تلاششان در زندگی دنیا گم و تباه شد در حالی که می‌پندارند که بهترین عملکرد را دارند. آن‌ها کسانی هستند که به آیات پروردگارشان و دیدار او کافر شدند؛ از این‌رو اعمالشان تباه و نابود شد.» بنابراین از دقت در ادامه‌ی آیه می‌توان بدین سؤال پاسخ داد.

قرآن کریم در آیهی ۵۱ سورهی اعراف، سرنوشت کسانی را که مرگ و زندگی برتر را فراموش می‌کنند، چنین ترسیم می‌کند: «الَّذین اتَّخَذُوا دِینَهُمْ لَهْوَاً وَ لعباً وَ غَرِیمَ الْحَیْةِ الدُّنْیَا فَالْیَوْمَ نَنسَاهُمْ کَمَا نَسُوا لِقَاءَ یَوْمِهِمْ هَذَا: آنان که دین خود را به سرگرمی و بازی گرفتند و زندگی دنیا آنان را فریفت، پس امروز آنان را از یاد ببریم، همان‌طور که آنان دیدار امروزشان را از یاد بردند.»

۵۵- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۷۵ کتاب سال دوم (اندیشه و تحقیق)

آیات شریفه‌ی ۴۵ تا ۴۸ سورهی واقعه پیرامون زمینه‌ها و انگیزه‌های انکار معاد، می‌فرماید: «هَمَانَا أَن‌هَا یَبِیْشُ زِ آنْ خَوْشِکْذِرَانْ بَوْدَنْد وَ بَرِ گِناه بزرگ اصرار می‌ورزیدند و می‌گفتند: آیا هنگامی که ما مردیم و خاک و استخوان شدیم، (دوباره) ما برانگیخته خواهیم شد؟» از عبارت «مترفین» (سرگرم کامرانی و نازپروردگی بودن)، «یَصْرَوْنَ عَلَی الْحَنْثِ الْعَظِیمِ» (اصرار در انجام دادن گناه) و «وَ کُنَّا تَرَاباً وَ عِظَاماً أَنَا لِمَبْعُوثُونَ» (انکار معاد برداشت می‌شود. لذا سرگرم کامرانی و نازپروردگی بودن و اصرار در انجام دادن گناه سبب انکار معاد می‌شود. اصرار در بدکاری و فساد از آیه‌ی شریفه‌ی «بَلْ یَرِیدُ الْإِنْسَانُ لِفَجْرِ أَمَامِهِ» و تجاوزکاری و گناهکاری از آیه‌ی شریفه‌ی «الَّذین یکذبون بیوم الدّین و ما یکذب به آلاً کُلّ معتدّ اثم» برداشت می‌شود که از زمینه‌های انکار معاد است.

۵۶- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۸۷ کتاب سال دوم

خداوند در آیهی ۷۰ سورهی زمر می‌فرماید: «وَ وَفِّیتْ کُلَّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا یَفْعَلُونَ: هر کس آن‌چه را انجام داده است به‌طور کامل دریافت می‌کند در حالی که او (خدا) به آن‌چه انجام می‌دهند، آگاه‌تر است.» از کلمه‌ی «وفیت» دریافت تمام و کمال پاداش برداشت می‌شود. خداوند که آگاه به تمامی اعمال آدمیان است «وَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا یَفْعَلُونَ»، در روز قیامت، پاداش یا کیفر انسان‌ها را به‌طور تمام و کمال می‌دهد «وَ وَفِّیتْ کُلَّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ».

۵۷- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۹۹ کتاب سال دوم

رسول خدا ﷺ فرموده است: «بالاترین درجه‌ی بهشت فردوس است و اگر از خدا چیزی را می‌خواهید، فردوس را طلب کنید.» بهشتیان پیوسته با خدا هم‌صحبت‌اند و به «سبحانک اللهم» مترنم‌اند.

۵۸- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۱۳۲ کتاب سال دوم

خداوند در آیهی ۴ سوره ممتحنه می‌فرماید: «قَدْ کَانَتْ لَکُمْ أَسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِی إِبْرَاهِیمَ وَ الَّذِینَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْکُمْ وَ مِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ کَفَرْنَا بِکُمْ وَ بَدَا بَیْنَنَا وَ بَیْنَکُمُ الْعَدَاوَةُ وَ الْبَغْضَاءُ أَبَداً حَتّٰی تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ: همانا که برای شما نمونه‌ی نیکویی بود در ابراهیم و کسانی که با او بودند، در آن هنگام که به قوم خود گفتند: به حقیقت که ما از شما و از آن‌چه به‌جز خدا می‌پرستید، بیزاریم. نسبت به شما کافریم و میان ما و شما، دشمنی و کینه تا ابد آشکار شده است تا آن زمان که به خدای یگانه ایمان بیاورید.» از دقت در معنای آیه، مفهوم تبری از بت‌پرستان و معبودان‌شان از عبارت «أَنَا بُرَاءُ مِنْکُمْ وَ مِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ» برداشت می‌شود و از توجه در ادامه‌ی آن، تنها راه برطرف شدن خشم و دشمنی‌های ریشه‌دار برای الگوگیرندگان از حضرت ابراهیم علیهِ السلام، ایمان به خدای واحد است که عبارت «حَتّٰی تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ» به آن اشاره دارد.

۵۹- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۱۵۸ کتاب سال دوم

امام صادق علیه السلام درباره ی قوم بنی اسرائیل می فرماید: «گروهی از اینان هرگز در کارهای گناهکاران شرکت نداشتند (با توجه به این جمله، همگانی بودن گناه در بین آنان و شرکت داشتن در کارهای زشت مفسدان که در گزینه های ۱، ۳ و ۴ آمده صحیح نمی باشد) اما هنگامی که آن ها را ملاقات می کردند، به روی آن ها می خندیدند (صححه گذاشتن بر زشت کاری های آنان) و با آنان مأنوس می شدند (انس ورزیدن با گناهکاران).»

۶۰- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۱۷ کتاب سال سوم

خداوند در آیه ی ۴۱ سوره ی زمر می فرماید: «ما این کتاب را به حق برای مردم بر تو نازل کردیم؛ پس هر کس هدایت شود، به سود خود اوست و هر کس بیراهه رود تنها به زیان خود گمراه می شود.» ادامه ی آیه نیز می فرماید: «و ما انت علیهم بوكیل: تو وکیل و مدافع آن ها نیستی.» از دقت در ادامه ی آیه که خداوند به پیامبر می فرماید که «تو وکیل و مدافع آن ها نیستی» چنین برداشت می شود که رسالت ایشان در حد تبلیغ است و وکیل هدایت آن ها نمی باشد. لذا خداوند با ارسال پیامبر ﷺ او را وکیل هدایت مردم قرار نداده است.

۶۱- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۳۴ کتاب سال سوم

یکی از علل تجدید نبوت، پایین بودن سطح درک انسان های اولیه است. انسان های اولیه، درک و اندیشه ای ابتدایی داشتند و از دانش اندک و فرهنگ ساده ای برخوردار بودند. به تدریج که انسان در مسیر تاریخی خود پیش رفت، دانش و تجربه ی نسل ها روی هم انباشته شد و فرهنگ شکل پیچیده تر و کامل تری به خود گرفت. خداوند در آیه ی ۴ سوره ی ابراهیم می فرماید: «و ما ارسلنا من رسول الا بلسان قومه لیبین لهم: و هیچ پیامبری را نفرستادیم جز به زبان قومش تا بتواند برای آنان به روشنی بیان کند.» از این عبارات و آیه برداشت می شود که میزان درک و فهم انسان های هر زمان، تأثیرگذار در سطح تعلیمات انبیاء می باشد.

۶۲- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۷۶ کتاب سال سوم

بهره مندی انسان ها از هدایت معنوی که نتیجه ی ولایت معنوی است، به درجه ی ایمان، اخلاص و عمل بستگی دارد.

۶۳- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۸۹ کتاب سال سوم

پیامبر اکرم ﷺ به طور مکرر، از جمله در روزهای آخر عمر خود، فرمود: «آئی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی اهل بیتی ما ان تمسکتهم بهما لن تضلوا ابداً: من در میان شما دو چیز گران بها می گذارم: کتاب خدا و عترتم اهل بیتم را. تا وقتی که به این دو تمسک جوید، هرگز گمراه نمی شوید.» از این رو هدایت همیشگی امت اسلامی را در گرو تمسک همیشگی به ثقلین اعلام فرمودند. طبق این حدیث همان طور که قرآن و پیامبر ﷺ لازم و ملزوم یکدیگرند، قرآن و اهل بیت نیز همواره با هم اند. چون قرآن همیشگی است، وجود معصوم نیز در کنار آن همیشگی خواهد بود. لذا قرآن همیشگی، ایجاب می کند عصمت همیشگی را.

۶۴- گزینه ۳ پاسخ است. صفحات ۱۱۰ و ۱۱۱ کتاب سال سوم

یکی از مسائل و مشکلات امت اسلامی، پس از رحلت رسول خدا ﷺ ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر ﷺ بود. این مسئله نتایجی را به همراه داشت که از جمله ی آن ها این بود که شرایط مناسب برای جاعلان حدیث فراهم می آمد که بر اساس اغراض شخصی به جعل یا تحریف حدیث بپردازند یا از ذکر برخی احادیث خودداری کنند. یکی دیگر از مسائل و مشکلات، پیدایش مسائل جدید با گسترش دنیای اسلام بود. گسترش اسلام به سرزمین های دیگر و برقراری ارتباط با کشورها، اقوام، تمدن ها و فرهنگ های گوناگون، مسائل جدیدی را در زمینه های مختلف پدید آورد. تحریف در اندیشه های اسلامی و جعل احادیث از دیگر مشکلات پس از رحلت رسول خدا ﷺ بود. برخی از عالمان وابسته به قدرت و گروهی از علمای اهل کتاب مانند کعب الاحبار که ظاهراً مسلمان شده بودند، از موقعیت و شرایط برکناری امام معصوم استفاده کردند و به تفسیر و تبیین آیات قرآن و معارف اسلامی، مطابق با افکار خود و موافق با منافع قدرت تمدن پرداختند.

۶۵- گزینه ۱ پاسخ است. صفحات ۱۳۶، ۱۳۷ و ۱۳۹ کتاب سال سوم

بخش اصلی رهبری امام، مربوط به قلمرو ولایت معنوی است. امام عصر (عج) در نامه ای به شیخ مفید، از علمای بزرگ اسلام، می فرماید: «ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نمی ماند.» با توجه به آیه ی ۱۱ سوره ی رعد که می فرماید: «خداوند وضع هیچ گروهی را تغییر نمی دهد، مگر آن که آن ها خود وضع خویش را درگون سازند.» علت اصلی غیبت ایشان، خود مردم هستند.

۶۶- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۱۶۶ کتاب سال سوم

قرآن کریم راه حل مناسب برای جبران مرجعیت علمی در عصر غیبت را نشان داده و مردم را به سوی آن هدایت کرده است. قرآن کریم ابتدا از جامعه ی اسلامی می خواهد که گروهی وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند و تفقه در دین را وظیفه ی اصلی خود قرار دهند. خداوند در آیه ی ۱۲۲ سوره ی توبه در این زمینه می فرماید: «و ما کان المؤمنون لینفروا کافةً فلو لا نفر من کل فرقة منهم طائفة لیتفقوها فی الدین و لینذروا قومهم اذا رجعوا الیهم لعلهم یحذرون»

۶۷- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۱۷۹ کتاب سال سوم

امام علی علیه السلام درباره ی رابطه ی میان رهبر و مردم می فرماید: «و بزرگ ترین حقی که خدا واجب کرده است، حق رهبر بر مردم و حق مردم بر رهبر است. حقوقی که خداوند بر هر یک از این دو نسبت به هم واجب کرده و آن را سبب دوستی و الفت آنان و ارجمندی دینشان قرار داده است.»

۶۸- گزینه ۱ پاسخ است. صفحات ۲۳۱ و ۲۳۳ کتاب سال سوم

در زندگی زناشویی، تأمین هزینه های لازم از جهت خوراک، پوشاک، مسکن و آنچه برای آسایش و رفاه شایسته ی همسر ضرورت دارد، بر عهده ی شوهر است. شرط پرداخت نفقه، نیازمند بودن زن نیست، بلکه انجام وظایف همسری است. بنابراین، نفقه ی زن بر مرد در هر صورت واجب است و منوط به نیاز و مطالبه ی زن نمی باشد. یکی از نقش های مرد، رابطه ی محبت آمیز با همسر است. مرد باید محبت درونی خود را به همسر ابراز کند و از مخفی کردن آن بپرهیزد. همسر با شنیدن ابراز محبت مرد، اعتماد به نفس فوق العاده ای می یابد و توجه او به زندگی چند برابر می شود.

۶۹- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۵ کتاب سال چهارم

خداوند در آیه ۱۵ سوره فاطر می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾ ای مردم! شما نیازمندان به خدا هستید و خدا قطعاً بی‌نیاز ستوده است. از این آیه چنین برداشت می‌شود که تنها وجود بی‌نیاز خداست ﴿وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾ و همه‌ی پدیده‌ها از جمله انسان‌ها در موجود شدن و بقا به خداوند نیازمندند ﴿أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾. سپس در آیات ۱۶ و ۱۷ می‌فرماید: ﴿إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ وَ مَا ذَلِك عَلَى اللَّهِ بَعِزٌّ﴾ اگر بخواهد شما را می‌برد و آفرینش جدیدی می‌آورد و این برای خدا کار دشواری نیست. از دقت در معنای آیه مفهوم «آسان بودن خلقت و تجدید آن بر خداوند» برداشت می‌شود.

۷۰- گزینه ۲ پاسخ است. صفحات ۲۵ و ۲۸ کتاب سال چهارم

شرک عملی در بعد اجتماعی، زمانی تحقق می‌یابد که هر یک از افراد جامعه، خواست‌ها و تمایلات دنیایی خود را دنبال کنند و فقط منافع خود را محور فعالیت‌های اجتماعی قرار دهند. شرکت اجتماعی با سلطه و فرمانروایی ستمگران همراه است. لذا حاکمیت نظام سلطه آن‌گاه بی‌رأع و مانع بر منصفی ظهور خودنمایی می‌کند که انسان به شرک عملی در بعد اجتماعی گرفتار آید (از آن‌جا که در صورت سؤال از واژه‌های نامأنوس استفاده شده، عبارت سؤال به معنای این است که زمانی نظام سلطه بدون مانع ایجاد می‌شود که انسان به شرط عملی در بعد اجتماعی گرفتار آید). و پیام آیه‌ی شریفه‌ی ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبِّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾ همانا پروردگار من و پروردگار شما خداست پس او را بپرستید. این راهی راست است. که حاکی از دعوت به توحید عبادی در دو بعد فردی و اجتماعی است، به فراموشی سپرده شود.

۷۱- گزینه ۴ پاسخ است. صفحات ۴۲ و ۴۳ کتاب سال چهارم

یکی از راه‌های بسیار مؤثر برای تقویت عبودیت و اخلاص، یاد معاد و روز حساب و توجه به این حقیقت است که همه‌ی ما حیات جاودانه‌ای در پیش داریم که کیفیت و چگونگی آن در همین جهان و به دست خود ما تعیین می‌شود. چقدر هیجان‌انگیز و شادای آور است آن زمان که انسانی مخاطب خداوند قرار گیرد و به او گفته می‌شود: ﴿يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمَطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَ ادْخُلِي جَنَّتِي﴾ ای نفس به آرامش رسیده، خشنود و خداپسند به‌سوی پروردگارت بازگرد، در میان بندگان خودم در آی و در بهشت خودم داخل شو.

۷۲- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۶۱ کتاب سال چهارم

خداوند در آیه‌ی ۱۰۴ سوره‌ی انعام می‌فرماید: ﴿قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَ مَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ﴾ به‌راستی نزد شما رهنمودهایی از پروردگارتان آمده است، پس هر که بینا گشت به سود خودش و هر کس کوری پیشه کرد به زیان خودش است و من بر شما نگهبان نیستم. از این آیه برداشت می‌شود که خداوند، رهنمودهای خود را به انسان اعلام می‌کند. این انسان است که باید انتخاب کند و چون اختیار دارد، اگر بد انتخاب کرد و ضرر دید، این ضرر از خودش به او رسیده و اگر به انتخاب خوبی دست زد، این خوبی هم از ناحیه‌ی خودش است. لذا عدم نگرهبانی خداوند بر انسان، آن‌گاه به وقوع می‌پیوندد که رهنمودهای الهی به هدایت انسان نینجامد و به انتخاب خوب دست نزند.

۷۳- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۷۴ کتاب سال چهارم

وجود اختیار و اراده در انسان به‌علت اراده‌ی الهی و خواست اوست. در فعل اختیاری، تا زمانی که انسان به انجام فعلی اراده نکند، آن فعل انجام نمی‌گیرد. اما در عین حال، اراده‌ی ما و عملی که از ما سر می‌زند، همگی وابسته به اراده‌ی خداوند است. یعنی اراده‌ی انسان در طول اراده‌ی خداست و با آن منافات ندارد. یکی از تقدیرات الهی این است که انسان دارای اختیار باشد. بنابراین ویژگی اختیار انسان، مقدر به تقدیر الهی است.

۷۴- گزینه ۳ پاسخ است. صفحات ۱۱۰ و ۱۱۱ کتاب سال چهارم

در شرایطی که زن، صرفاً به ابزاری برای هوس‌رانی‌های جنسی مرد تبدیل شده بود، رسول خدا ﷺ با گفتار و رفتار خویش انقلابی عظیم پدید آورد و درباره‌ی یکسانی منزلت زن و مرد این سخن الهی را ابلاغ کرد: ﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ اُنْثَىٰ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَ لَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

۷۵- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۱۳۵ کتاب سال چهارم

از ویژگی‌های مهم هنر اسلامی، حضور آن در متن زندگی مسلمانان بود. خوشنویسی که هیچ‌گونه سابقه‌ای قبل از اسلام نداشته، بیانگر احساس پاک مسلمانان در قبال آیات زیبای قرآن کریم است. این هنر از محدوده‌ی نوشتن کتاب قرآن کریم فراتر رفت و به تزیین اشیای زندگی روزمره، تزیین مساجد و خانه‌ها راه یافت، به‌نحوی که کل محیط ظاهری زندگی اسلامی به برکت این هنر، تجلی‌گاه کلام خداوند شد.

زبان انگلیسی

۷۶- گزینه ۳ پاسخ است.

او می‌گوید که کتاب‌های نوشته شده توسط این نویسنده بسیار جالب هستند.

توضیح: در عبارت وصفی (جمله‌واره‌ی وصفی کوتاه شده)، معمولاً یکی از دو گزینه‌ی زیر می‌تواند صحیح باشد.

(۱) فعل یدار (ing + شکل ساده‌ی فعل)

(۲) pp (قسمت سوم فعل)

با توجه به این‌که اسم قبل از جای خالی (the books) مفعول فعل عبارت وصفی (write) است، قسمت سوم فصل (pp) صحیح می‌باشد.

بیش‌تر بدانید: در واقع، جمله‌واره‌ی وصفی ساختار مجهول داشته که قبل از کوتاه شدن و تبدیل به عبارت وصفی به‌صورت زیر بوده است:

He says that the books which / that are written by this writer ...

جمله‌واره‌ی وصفی

⇒ He says that the books written by this writer ...

عبارت وصفی

۷۷- گزینه ۲ پاسخ است.

برخی افراد دوست دارند در قهوه‌ی خود خامه و شکر بریزند، در حالی که سایرین قهوه‌ی بدون خامه را دوست دارند.
توضیح: حروف ربط تضاد while و whereas برای نشان دادن تقابل و تضاد مستقیم بین دو جمله به کار می‌روند.

۷۸- گزینه ۴ پاسخ است.

امروز چنان روز سردی است که ما نمی‌توانیم به پیک‌نیک برویم.

توضیح: جمله‌واره‌ی نتیجه that-clause است، بنابراین so یا such می‌تواند صحیح باشد. با توجه به ساختار زیر such a صحیح است.

(جمله + that) + اسم قابل شمارش (مفرد) + (صفت) + such a/an

۷۹- گزینه ۳ پاسخ است.

A: «فیلیپ کجاست؟»

B: «واقعاً نمی‌دانم. شاید به پارک رفته است.»

توضیح:

(۱) برای بیان احتمال انجام عملی در گذشته از ساختار "may / might have + pp" استفاده می‌شود.

(۲) عبارت "I really don't know" بیانگر تردید و احتمال است و با این ساختار به کار می‌رود.

۸۰- گزینه ۱ پاسخ است.

ما به توانایی او در اداره کردن اوضاع اعتماد کامل داریم.

(۱) اعتماد- اعتماد به نفس (۲) شاگرد- کارآموز

۸۱- گزینه ۱ پاسخ است.

ممکن است صدای تلویزیون را کم کنید؟ ممکن است بچه‌ها را بیدار کنید.

(۱) کم کردن صدا (turn down)- بیدار کردن، بیدار شدن (wake up)

(۲) معلوم شدن (turn out)- ترکیب «wake on» فاقد معنی است.

(۳) روشن کردن (turn on)- بیدار کردن، بیدار شدن (wake up)

(۴) زیاد کردن صدا (turn up)- ترکیب «wake on» فاقد معنی است.

۸۲- گزینه ۲ پاسخ است.

بسیاری از افراد از رفتن پیش دندانپزشک می‌ترسند. نمی‌دانم چرا.

(۱) گیج- سردرگم (۲) ترسیده- وحشت‌زده

۸۳- گزینه ۴ پاسخ است.

او مجبور شد با سازمان پلیس مخفی ارتباط داشته باشد.

(۱) کاوش- اکتشاف (۲) پیش‌بینی- پیش‌گویی

توضیح:

سازمان پلیس مخفی the secret police

۸۴- گزینه ۱ پاسخ است.

او چگونه می‌تواند با چنین درآمدکی بسازد؟

(۱) زنده ماندن- جان سالم به‌در بردن- [شرایط] با ... ساختن

(۲) تخمین زدن- برآورد کردن (۳) استخدام کردن- کرایه کردن

(۴) وقف کردن- اختصاص دادن

۸۵- گزینه ۳ پاسخ است.

در حال حاضر تنها گزارشاتی که به‌طور معقولی دقیق هستند، از طرف صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران می‌باشند.

(۱) به‌طور مؤثری- به‌طور کارآمدی (۲) با موفقیت- به‌نحو مطلوبی

(۳) به‌طور معقولی- نسبتاً (۴) فوراً- بلافاصله

■ ترجمه‌ی Cloze Test ■

کلمه‌ی "ambulant" به‌معنای «متحرک- سیار» می‌باشد و از کلمه‌ی لاتین "ambulare" به معنی راه رفتن می‌آید. در واقع اولین آمبولانس‌ها بیمارستان‌های «سیار» بودند که ارتش‌ها را همه‌جا دنبال می‌کردند تا به آن‌هایی که در نبرد مجروح شده بودند کمک فوری ارائه کنند. فرانسویان نزدیک اواخر قرن هجدهم، اولین گاری‌های آمبولانس را عرضه کردند. در طول نبرد کریمه، گاری‌هایی که توسط افراد یا اسب‌ها کشیده می‌شدند، مجروحان را به بیمارستان می‌بردند، چون که هیچ تیم آمبولانس درست سازمان‌یافته‌ای وجود نداشت. سایر کشورها نیز این روش را برای حل کردن (مشکل) جراحات در (طول) جنگ اقتباس کردند.

۸۶- گزینه ۴ پاسخ است.

(۱) سابق- پیشین (۲) دلواپس- نگران (۳) انعطاف پذیر- تغییرپذیر (۴) سریع- فوری

۸۷- گزینه ۳ پاسخ است.

(۱) فرستادن- ارسال کردن (۲) جای ... را پیدا کردن (۳) معرفی کردن- عرضه کردن (۴) تحقیق کردن- پژوهش کردن

۸۸- گزینه ۲ پاسخ است.

(۱) افزایش دادن- بهتر کردن (۲) کشیدن- رسم کردن (۳) (به هوا) پرتاب کردن (۴) نصب کردن- چسباندن

۸۹- گزینه ۱ پاسخ است.

توضیح: حرف ربط علت *because* و *as* برای بیان علت انجام عملی به کار می‌روند.

۹۰- گزینه ۴ پاسخ است.

(۱) به طور مترادف (۲) ساکت- بی سر و صدا (۳) خوشبختانه (۴) درست- به طور شایسته

■ ترجمه‌ی درک مطلب ۱:

در بین زنبورهای عسل، یک سیستم ارتباطی نمادین شگفت‌انگیز وجود دارد. در بررسی‌های (انجام شده روی) زنبورها که در اوایل قرن بیستم آغاز شد، دانشمندی اتریشی (به نام) کارل وان فریش بسیاری از جزئیات شیوه‌های ارتباطی آن‌ها را شرح داد. وان فریش در مقاله‌ای کلاسیک که در سال ۱۹۲۳ منتشر شد، شرح داد چگونه یک زنبور بعد از این که منبع غذای جدیدی، هم چون زمین (پوشیده از) گل را پیدا می‌کند، کیسه‌ی عسل خود را با شهد گل (مابغ شیرینی که زنبورها از گل‌ها جمع می‌کنند) پر می‌کند، به لانه یا کندو بازمی‌گردد و رقص پرشور اما بسیار یکدستی را انجام می‌دهد. اگر منبع غذایی تازه در محدوده‌ی ۹۰ متری (حدود ۲۵۹ فوتی) لانه یا کندو باشد، زنبور، رقص چرخشی انجام می‌دهد، (یعنی) ابتدا حدود ۲ سانتی‌متر (حدود ۰/۷۵ اینچ) یا بیش تر، حرکت می‌کند و سپس در جهات مخالف می‌چرخد. بسیاری از زنبورهای لانه یا کندو، (زنبور) رقصنده را از نزدیک دنبال، (و) حرکات او را تقلید می‌کنند. در جریان همه‌ی این (فرآیندها)، سایر کارگران سعی می‌کنند بوی گل‌هایی که (زنبور) رقصنده شهد گل را از آن‌ها جمع‌آوری کرده است، مشخص کنند. سایر زنبورها که متوجه شده‌اند غذا از لانه یا کندو خیلی دور نیست و این که چه بویی دارد، لانه یا کندو را ترک می‌کنند و در حلقه‌هایی در حال گسترش پرواز می‌کنند تا این که منبع (شهد) را پیدا کنند.

۹۱- گزینه ۴ پاسخ است.

متن عمدتاً در چه موردی بحث می‌کند؟

(۱) زنبورهای عسل غذایشان را چگونه جمع‌آوری می‌کنند. (۲) چه کسی اولین بار زبان زنبورها را کشف کرد. (۳) چرا گل‌ها در زندگی زنبورهای عسل مهم هستند. (۴) زنبورها چگونه سایر زنبورها را از محل غذا مطلع می‌کنند.

۹۲- گزینه ۲ پاسخ است.

اولین کاری که زنبور عسل هنگام پیدا کردن منبع غذایی جدید انجام می‌دهد، می‌باشد.

(۱) برگشتن به لانه (۲) پر کردن کیسه‌اش با شهد گل (۳) انجام نوعی رقص (۴) راهنمایی سایر زنبورها به طرف آن منبع غذایی

۹۳- گزینه ۱ پاسخ است.

چیزی که زنبور عسل از گل می‌گیرد تا کیسه‌اش را پر کند می‌باشد.

(۱) شهد گل (۲) گل (۳) زمین- مزرعه (۴) عسل

۹۴- گزینه ۱ پاسخ است.

می‌توان از متن متوجه شد که نیم سانتی‌متر حدود می‌باشد.

(۱) ۰/۱۹ اینچ (۲) ۰/۳۵ اینچ (۳) ۰/۷۵ اینچ (۴) ۰/۹۲ اینچ

۹۵- گزینه ۳ پاسخ است.

کلمه‌ی "which" در سطر ۹ به "flowers" اشاره دارد.

(۱) کارگران (۲) بو (۳) گل‌ها (۴) حرکات

۹۶- گزینه ۲ پاسخ است.

متن به طور کلی

(۱) دلایل پشت‌سر یک واقعه را بیان می‌کند.

(۲) مراحل یک فرآیند را شرح می‌دهد.

(۳) سعی می‌کند که اشتباهات ما در مورد ارتباطات زنبورها را اصلاح کند.

(۴) کار دانشمندی را که باعث شد انسان اکتشافات بسیار بیش تری در مورد حرکات حیوانات انجام دهد را شرح می‌دهد.

■ ترجمه‌ی درک مطلب ۲:

مقدار خواب با (توجه به) سن و حتی بین اشخاص (مختلف) خیلی فرق می‌کند. نوزادان بیش‌تر از همه می‌خوابند - یک نوزاد در روز بین ۱۷ و ۱۸ ساعت می‌خوابد و تقریباً نیمی از این زمان را به خواب REM (زمان‌های حرکت چشم در طول خواب) می‌گذرانند. هم خواب REM و هم NREM (حرکات غیرسریع چشم) با (افزایش) سن کاهش می‌یابند، و تا سن پنج سالگی، بچه‌ها در روز بین ۱۰ و ۱۲ ساعت می‌خوابند، (و) حدود ۲۰ درصد از آن زمان را در خواب REM می‌گذرانند.

به نظر می‌رسد که یک شخص بالغ جوان معمولی هر شب به حدود ۸ ساعت خواب نیاز دارد تا در طول ساعات بیداری به اندازه‌ی کافی خوب فعالیت کند. با این حال، برخی از افراد هر شب فقط ۶ یا ۷ ساعت می‌خوابند، در حالی‌که سایرین برای سر حال شدن به بیش از ۹ ساعت خواب نیاز دارند. افراد پیر زمان کم‌تری را در خواب NREM عمیق می‌گذرانند و خوابشان راحت‌تر قطع می‌شود.

میزان خواب REM نیز بین حیوانات مختلف فرق می‌کند، (و) بستگی به اندازه‌ی حیوان و سطح رشد آن در هنگام تولد دارد. به نظر می‌رسد که اندازه‌ی حیوان، نوع خوابی را که تجربه می‌کند، تحت تأثیر قرار می‌دهد. (بدین معنی که) حیوانات کوچک عموماً زمان بیش‌تری را در خواب REM می‌گذرانند. حیواناتی مثل آپوسوم‌ها و انسان‌ها که در شرایطی به دنیا می‌آیند که قادر نیستند از خودشان مراقبت کنند یا هرگونه کاری برای پیدا کردن غذا انجام دهند، معمولاً به نسبت حیواناتی مثل اسب‌ها که می‌توانند شکار کنند، (یا) غذا بخورند، خودشان را گرم نگه دارند، یا مدت کوتاهی بعد از تولد از خودشان دفاع کنند، خواب REM بیش‌تری دارند. حتی هنگامی‌که حیوانات به بلوغ می‌رسند، آن‌هایی که به نسبت نابالغ به دنیا آمده‌اند، در مقایسه با حیواناتی که در هنگام تولد بالغ هستند، به (روند) گذراندن زمان بیش‌تر در خواب REM ادامه می‌دهند.

۹۷- گزینه ۳ پاسخ است.

یک نوزاد تازه متولد شده چه مقدار زمان را در خواب REM می‌گذراند؟

- (۱) نصف روز (۲) حدود ۶ ساعت (۳) حدود ۸/۵ ساعت (۴) بین ۱۷ و ۱۸ ساعت

۹۸- گزینه ۳ پاسخ است.

طبق متن، احتمالاً تعداد ساعات خوابی که دانشجویان کالج نیاز دارند

- (۱) دقیقاً ۸ ساعت است. (۲) ۸ ساعت یا بیش‌تر است.

(۳) بین ۶ و ۹ ساعت متغیر است. (۴) بستگی دارد به کارهایی که انجام می‌دهند.

۹۹- گزینه ۴ پاسخ است.

متن بیان می‌کند آن اشخاصی که احتمال دارد در طول خوابشان بیش‌تر بلند شوند هستند.

- (۱) بچه‌های ۵ ساله (۲) افراد بالغ (۳) نوزادان تازه متولد شده (۴) افراد پیر

۱۰۰- گزینه ۱ پاسخ است.

پاراگراف ۳ عمدتاً در چه موردی بحث می‌کند؟

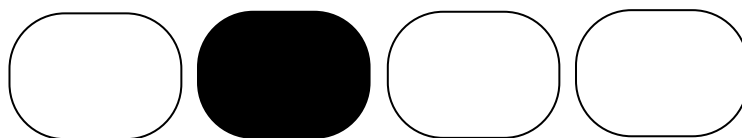
(۱) عواملی که بر روی خواب REM در حیوانات اثر می‌گذارند.

(۲) مقایسه‌ای بین خواب انسان‌ها و حیوانات

(۳) تأثیر اندازه‌ی حیوان بر روی الگوهای خوابش

(۴) رابطه‌ی بین سطح رشد حیوانات و انسان‌ها هنگام تولد و میزان خواب REM

مؤسسه آموزشی فرهنگی



گزینه دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

پاسخ‌های تشریحی

آزمون سراسری خارج از کشور سال ۹۰

ریاضیات

۱۰۱- گزینه ۱ پاسخ است.

در حل این گونه سؤالات، مطمئن باشید یک رابطه‌ی منطقی بین اعدادی که در پایه قرار دارند وجود دارد. یعنی این که اعداد پایه همگی می‌توانند به شکل ظاهری دیگر نوشته شوند، که پایه‌ها شبیه هم شوند.

$$\left. \begin{aligned} \left(\frac{4}{9}\right)^2 &= \left(\frac{2^2}{3^2}\right)^2 = \frac{2^4}{3^4} \\ \left(\frac{27}{8}\right)^2 &= \left(\frac{3^3}{2^3}\right)^2 = \frac{3^6}{2^6} \\ \left(\frac{15}{4}\right)^2 &= \left(\frac{3 \times 5}{2^2}\right)^2 = \frac{3^2 \times 5^2}{2^4} \\ \left(\frac{2}{5}\right)^2 &= \frac{2^2}{5^2} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{2^4}{3^4} \times \frac{3^6}{2^6} \times \frac{3^2 \times 5^2}{2^4} \times \frac{2^2}{5^2} \Rightarrow 1 \times \frac{9}{25} = \frac{9}{25}$$

حالا باید در بین گزینه‌ها به دنبال عدد اعشاری (برحسب صدم) باشیم که برابر $\frac{9}{25}$ است:

$$\frac{9}{25} = \frac{x}{100} \Rightarrow \frac{9 \times 100}{25} = 36 \Rightarrow \frac{9}{25} = 0.36$$

۱۰۲- گزینه ۳ پاسخ است.

عبارت مقسوم و مقسوم‌علیه هر دو استاندارد هستند (یعنی برحسب توان‌های نزولی x مرتب شده‌اند) پس تقسیم را شروع می‌کنیم:

$$\begin{array}{r} 4x^3 + 8x^2 - 11x \quad | \quad 2x - 1 \\ \underline{\ominus 4x^3 \oplus 2x^2} \\ 10x^2 - 11x \\ \underline{\ominus 10x^2 \oplus 5x} \\ -6x \\ \underline{\oplus 6x \oplus 3} \\ -3 \end{array} \quad \begin{array}{l} \frac{4x^3}{2x} = 2x^2 \\ \frac{10x^2}{2x} = 5x \\ \frac{-6x}{2x} = -3 \end{array}$$

خارج‌قسمت تقسیم عبارت $2x^2 + 5x - 3$ است، به جای x در آن عدد $\frac{1}{4}$ را جایگزین می‌کنیم:

$$x = \frac{1}{4} \Rightarrow 2\left(\frac{1}{4}\right)^2 + 5\left(\frac{1}{4}\right) - 3 = 2\left(\frac{1}{16}\right) + \frac{5}{4} - 3 = \frac{1}{8} + \frac{5}{4} - 3 = \frac{1}{8} + \frac{10}{8} - \frac{24}{8} = \frac{11}{8} - \frac{24}{8} = -\frac{13}{8}$$

۱۰۳- گزینه ۴ پاسخ است.

هر دو جمله‌ای که هر دو مربع کامل (مجذور کامل) باشند و بین آن‌ها علامت منفی وجود داشته باشد، را می‌توان از طریق اتحاد مزدوج تجزیه نمود.

$$a^2 - b^2 = (a+b)(a-b)$$

$$(x^2 - 6x - 4)^2 - 144 = (x^2 - 6x - 4)^2 - (12)^2 = (x^2 - 6x - 4 + 12)(x^2 - 6x - 4 - 12) = (x^2 - 6x + 8)(x^2 - 6x - 16)$$

$$= (x-4)(x-2)(x+2)(x-8)$$

حال هر یک از عبارات را از طریق اتحاد جمله مشترک به دو عامل تجزیه می‌کنیم.

مشاهده می‌کنیم عامل $x+4$ بین عوامل تجزیه وجود ندارد.

۱۰۴- گزینه ۴ پاسخ است.

ابتدا هر یک از عبارات را جداگانه ساده می‌کنیم.

$$\frac{x}{1} - \frac{x+6}{x-4} \quad \text{مخرج مشترک} \quad \frac{x(x-4) - (x+6)}{x-4} = \frac{x^2 - 4x - x - 6}{x-4} = \frac{x^2 - 5x - 6}{x-4} \quad \text{تجزیه عبارت صورت از طریق اتحاد جمله مشترک}$$

$$\frac{x^2 + 9}{x+1} - 5 \quad \text{مخرج مشترک} \quad \frac{x^2 + 9 - 5x - 5}{x+1} = \frac{x^2 - 5x + 4}{x+1} \quad \text{تجزیه عبارت صورت از طریق اتحاد جمله مشترک}$$

حالا عبارات ساده شده را جایگزین می‌کنیم:

$$\Rightarrow \left(x - \frac{x+6}{x-4}\right) \left(\frac{x^2 + 9}{x+1} - 5\right) = \frac{(x+1)(x-6)}{x-4} \times \frac{(x-1)(x-4)}{x+1} = (x-6)(x-1) = x^2 - x - 6x + 6 = x^2 - 7x + 6$$

۱۰۵- گزینه ۱ پاسخ است.

بین دو کسر مخرج مشترک می گیریم:

$$\frac{1 + \cos \theta}{\sin^2 \theta} - \frac{1}{\sin \theta (1 - \cos \theta)} = \frac{\overbrace{(1 + \cos \theta)(1 - \cos \theta)}^{\text{اتحاد مزدوج}} - \sin^2 \theta}{\sin^2 \theta (1 - \cos \theta)} = \frac{1 - \cos^2 \theta - \sin^2 \theta}{\sin^2 \theta (1 - \cos \theta)}$$

$$\xrightarrow{\text{در صورت از منفی فاکتور می گیریم}} \frac{1 - (\cos^2 \theta + \sin^2 \theta)}{\sin^2 \theta (1 - \cos \theta)} \xrightarrow{\text{می دانیم}} \frac{1 - 1}{\sin^2 \theta (1 - \cos \theta)} = \frac{0}{\sin^2 \theta (1 - \cos \theta)} = 0$$

۱۰۶- گزینه ۲ پاسخ است.

میزان آلودگی هوا قابل اندازه گیری و بیان به صورت اعداد و ارقام و به صورت پیوسته است چون هر عددی را می تواند اختیار کند. البته طرح این سؤال خالی از اشکال نیست. زیرا اگر آلودگی هوا را به صورت دیگری بیان کنیم: (مثلاً زیاد- متوسط- کم) یا حتی مثلاً بگوییم آلودگی هوا امروز کم تر از دیروز است، آن گاه نوع متغیر مورد مطالعه کیفی خواهد بود! البته در حال حاضر مرسوم است که میزان آلودگی هوا را بر اساس درصد آلاینده ها اندازه گیری می کنند.

۱۰۷- گزینه ۳ پاسخ است.

$$\text{طول دسته} = C = 29 - 26 = 3$$

$$R = C.K = 3 \times 8 = 24 \text{ دامنهی تغییرات}$$

اگر داده ها در ۶ طبقه دسته بندی شوند آن گاه طول دسته ها تغییر خواهد کرد:

$$C = \frac{R}{K} = \frac{24}{6} = 4$$

(توجه کنید که در صورت تغییر تعداد دسته ها دامنهی تغییرات یعنی اختلاف بزرگ ترین و کوچک ترین داده تغییر نمی کند.) در حالت اولیه کران پایین دسته اول ۱۷ بوده است زیرا:

$$3c + \text{کران پایین دسته ی اول} = \text{کران پایین دسته ی چهارم}$$

$$26 = x + 3(3) \Rightarrow 26 = x + 9$$

پس دسته بندی جدید (با طول دسته ۴) به صورت زیر خواهد بود:

$$[17-21][21-25][25-29][29-33][33-37], \dots$$

مرکز دسته ی پنجم برابر است با:

$$\text{مرکز دسته ی پنجم} = \frac{33 + 37}{2} = \frac{70}{2} = 35$$

۱۰۸- گزینه ۳ پاسخ است.

داده ها به صورت مرتب شده هستند:

$$3, 3, 4, 6, 6, 8, 8, 9, 11, 12, 12, 13$$

نیمه ی دوم داده ها نیمه ی اول داده ها

و تعداد آن ها ۱۲ تاست. در هر سری شش داده داریم که میانه ی شش داده برابر با نصف مجموع دو داده وسط، یعنی داده ی سوم و چهارم است:

$$Q_1 = \frac{4 + 6}{2} = \frac{10}{2} = 5 \text{ چارک اول} = \text{میانه ی نیمه ی اول داده ها}$$

$$Q_3 = \frac{11 + 12}{2} = \frac{23}{2} = 11.5 \text{ چارک سوم} = \text{میانه ی نیمه ی دوم داده ها}$$

طبق گفته مسأله از بین داده ها، اعداد کم تر از ۵ و بیش تر از ۱۱/۵ را حذف کنیم:

$$3, 3, 4, 6, 6, 8, 8, 9, 11, 12, 12, 13$$

اعداد باقی مانده

حالا ضریب تغییرات آن ها را می خواهیم:

ابتدا میانگین را محاسبه می کنیم:

$$\bar{X} = \frac{2(6) + 2(8) + 9 + 11}{6} = \frac{48}{6} = 8$$

حال، واریانس و سپس انحراف معیار را حساب می کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{2(6-8)^2 + 2(8-8)^2 + (9-8)^2 + (11-8)^2}{6} = \frac{8 + 0 + 1 + 9}{6} = \frac{18}{6} = 3 \Rightarrow \text{انحراف معیار} = \sigma = \sqrt{3}$$

$$\text{ضریب تغییرات} = \frac{\text{انحراف معیار}}{\text{میانگین}} = \frac{\sqrt{3}}{8} \approx \frac{1.7}{8} \approx 0.21$$

راستی! باید مقدار $\sqrt{3} \approx 1.7$ را حفظ باشید! یا این که بلد باشید حساب کنید!

۱۰۹- گزینه ۱ پاسخ است.

$$f(x) = x + \frac{2}{x}$$

$$f(1+\sqrt{2}) = 1+\sqrt{2} + \frac{2}{1+\sqrt{2}}$$

ابتدا کسر $\frac{2}{1+\sqrt{2}}$ را گویا می‌کنیم (صورت و مخرج کسر را در مزدوج مخرج ضرب می‌کنیم).

$$\frac{2}{1+\sqrt{2}} \times \frac{1-\sqrt{2}}{1-\sqrt{2}} = \frac{2(1-\sqrt{2})}{(1)^2 - (\sqrt{2})^2} = \frac{2-2\sqrt{2}}{1-2} = \frac{2-2\sqrt{2}}{-1} = -2+2\sqrt{2} \Rightarrow f(1+\sqrt{2}) = 1+\sqrt{2} - 2 + 2\sqrt{2} = 3\sqrt{2} - 1$$

$$f(1-\sqrt{2}) = 1-\sqrt{2} + \frac{2}{1-\sqrt{2}}$$

باز هم ابتدا کسر $\frac{2}{1-\sqrt{2}}$ را گویا می‌کنیم:

$$\frac{2}{1-\sqrt{2}} \times \frac{1+\sqrt{2}}{1+\sqrt{2}} = \frac{2(1+\sqrt{2})}{(1)^2 - (\sqrt{2})^2} = \frac{2+2\sqrt{2}}{1-2} = \frac{2+2\sqrt{2}}{-1} = -2-2\sqrt{2} \Rightarrow f(1-\sqrt{2}) = 1-\sqrt{2} - 2 - 2\sqrt{2} = -3\sqrt{2} - 1$$

و در نهایت:

$$\Rightarrow f(1+\sqrt{2}) + f(1-\sqrt{2}) = 3\sqrt{2} - 1 - 3\sqrt{2} - 1 = -2$$

۱۱۰- گزینه ۲ پاسخ است.

باید معادله‌ی خط گذرنده از نقطه‌ی $\begin{bmatrix} 2 \\ -3 \end{bmatrix}$ را بنویسیم که در این صورت به شیب خط نیاز داریم. این خط موازی خط گذرنده بر دو نقطه

$\begin{bmatrix} 1 \\ 4 \end{bmatrix}$ و $\begin{bmatrix} -1 \\ 5 \end{bmatrix}$ است، پس شیب این دو خط با هم برابرند:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{5 - 4}{-1 - 1} = \frac{1}{-2}$$

حال با داشتن مختصات یک نقطه از خط $\begin{bmatrix} 2 \\ -3 \end{bmatrix}$ و شیب خط (عدد $-\frac{1}{2}$) معادله خط را می‌نویسیم.

$$y = mx + n \Rightarrow -3 = (-\frac{1}{2})(2) + n \Rightarrow -3 = -1 + n$$

$$n = -3 + 1 \Rightarrow n = -2$$

عدد n همان عرض از مبدأ خط است.

۱۱۱- گزینه ۲ پاسخ است.

$$2x^2 + ax + 4 = 0 \quad \begin{cases} a = \text{ضریب } x = 2 \\ b = \text{ضریب } x = a \\ c = \text{عدد ثابت} = 4 \end{cases}$$

در معادله‌ی درجه دوم به فرم $ax^2 + bx + c = 0$ مجموع ریشه‌ها از رابطه‌ی $x_1 + x_2 = -\frac{b}{a}$ به دست می‌آید، که طبق گفته‌ی مسأله این

مقدار برابر $-\frac{9}{2}$ است:

$$-\frac{b}{a} = -\frac{a}{2} = -\frac{9}{2} \quad \text{چون مخرج‌ها مساویند} \quad -a = -9 \Rightarrow a = 9$$

عدد $a = 9$ را در معادله جای گذاری می‌کنیم:

$$a = 9 \rightarrow 2x^2 + 9x + 4 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (9)^2 - 4(2)(4) = 81 - 32 = 49$$

$$x_1, x_2 = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-9 \pm \sqrt{49}}{2(2)} = \frac{-9 \pm 7}{4} \quad \left\{ \begin{array}{l} x_1 = \frac{-9+7}{4} = -\frac{2}{4} = -\frac{1}{2} \\ x_2 = \frac{-9-7}{4} = -\frac{16}{4} = -4 \end{array} \right.$$

ریشه‌ی بزرگ‌تر عدد $-\frac{1}{2}$ است.

۱۱۲- گزینه ۴ پاسخ است.

معادله‌ی محور تقارن سهمی به معادله‌ی $y = ax^2 + bx + c$ به صورت $x = -\frac{b}{2a}$ است و سهمی محور y ها (عرض‌ها) را در نقطه‌ای به عرض c قطع می‌کند که طبق گفته‌ی مسأله، محور تقارن خط $x = 1$ است:

$$y = -2x^2 + bx + c \Rightarrow x = -\frac{b}{2a} = \frac{-b}{2(-2)} = 1 \Rightarrow \frac{-b}{-4} = 1 \Rightarrow b = 4$$

عدد c عرض نقطه‌ی تلاقی سهمی با محور y ها یا عرض‌ها است، که طبق اطلاعات مسأله این مقدار برابر ۳ است. (یعنی $c = 3$).

$$y = -2x^2 + bx + c \xrightarrow[c=3]{b=4} y = -2x^2 + 4x + 3$$

مختصات نقطه‌ی رأس سهمی از رابطه‌ی زیر به دست می‌آید:

$$x = -\frac{b}{2a}$$

جای‌گذاری x در تابع $y =$

حالا $x = 1$ را در عبارت جای‌گذاری می‌کنیم:

$$x = 1 \text{ (از اول خود مسأله گفته بود!)} \\ y = -2(1)^2 + 4(1) + 3 = -2 + 4 + 3 = 5$$

۱۱۳- گزینه ۴ پاسخ است.

چون عدد ۲ سه بار تکرار شده است، پس باید حالات جایگشت‌های ۳ رقمی را جداگانه بررسی کرد:
حالت اول) هر سه رقم ۲ باشد ۲ و ۲ و ۲ ← تعداد جایگشت‌ها = ۱
حالت دوم) یکی از ارقام ۲ و دو رقم دیگر غیر ۲

$$C(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!r!} \text{ : یادآوری فرمول ترکیب}$$

$$5 \text{ و } 3 \text{ و } 1 \text{ انتخاب } 2 \text{ رقم از بین ارقام } 1 \text{ و } 2 \text{ و } 3 = \left(\frac{3}{2} \right) = \frac{3!}{1!2!} = \frac{3 \times 2!}{1 \times 2!} = 3 \left\{ \begin{array}{l} \text{طبق اصل ضرب} \\ \rightarrow 3 \times 6 = 18 \end{array} \right.$$

طبق اصل ضرب تعداد راه‌های ممکن انجام یک راه از ضرب تعداد راه‌های ممکن هر مرحله به دست می‌آید.
حالت سوم) دو رقم ۲ و یک رقم دیگر غیر ۲:

$$\left(\frac{3}{1} \right) = 3 \text{ انتخاب یک رقم از بین } 1 \text{ و } 2 \text{ و } 3 \text{ و } 5 \left\{ \begin{array}{l} \text{توجه کنید که در این مرحله دو رقم } 2 \text{ و یک رقم غیر } 2 \text{ داریم (یعنی عدد } 2, \text{ دو بار} \\ \text{تکرار شده است) پس باید از جایگشت با تکرار استفاده کنیم:} \\ \text{طبق اصل ضرب} \rightarrow 3 \times 3 = 9 \end{array} \right.$$

$$2 \text{ عدد } 2 \text{ جایگشت یک رقم انتخابی با دو تا عدد } 2 = \frac{3!}{2!} = \frac{3 \times 2!}{2} = 3$$

حالت چهارم) هر سه رقمی غیر ۲ باشند، یعنی جایگشت $5, 3, 1$ و در نهایت تعداد حالت‌های هر مرحله را با هم جمع می‌کنیم:

$$1 + 18 + 9 + 6 = 34$$

۱۱۴- گزینه ۳ پاسخ است.

گزینه‌ها را امتحان می‌کنیم، یعنی به جای n عدد گزینه‌ها را جایگذاری می‌کنیم تا ببینیم به ازای کدام یک از آن‌ها عدد $2^n + 1$ بر ۵ بخش پذیر نیست. (یادمان هست که عددی بر ۵ بخش پذیر است که رقم یکان آن صفر یا ۵ باشد).

۱) $n = 6 \rightarrow 2^6 + 1 = 64 + 1 = 65$ بر ۵ بخش پذیر است.

۲) $n = 10 \rightarrow 2^{10} + 1 = 1024 + 1 = 1025$ بر ۵ بخش پذیر است.

۳) $n = 12 \rightarrow 2^{12} + 1 = 4096 + 1 = 4097$ بر ۵ بخش پذیر نیست.

۴) $n = 14 \rightarrow 2^{14} + 1 = 16384 + 1 = 16385$ بر ۵ بخش پذیر است.

۱۱۵- گزینه ۳ پاسخ است.

عبارت (هر جمله $\frac{2}{3}$ جمله قبلی است)، یعنی هر جمله در عدد $\frac{2}{3}$ ضرب می‌شود، تا جمله‌ی بعدی ساخته شود. پس قدر نسبت دنباله (r)

برابر $\frac{2}{3}$ است، در دنباله‌ی هندسی مجموع جملات از رابطه‌ی $S_n = \frac{a_1(r^n - 1)}{r - 1}$ به دست می‌آید:

$$\left. \begin{array}{l} S_5 = \frac{211}{27} \\ n = 5 \\ a_1 = ? \\ r = \frac{2}{3} \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{211}{27} = \frac{a_1 \left(\left(\frac{2}{3} \right)^5 - 1 \right)}{\frac{2}{3} - 1}$$

$$\frac{211}{27} = \frac{a_1 \left(\frac{32}{243} - 1 \right)}{-\frac{1}{3}} \Rightarrow \frac{211}{27} = \frac{a_1 \left(\frac{-211}{243} \right)}{-\frac{1}{3}}$$

$$\frac{211}{27} = \frac{211 a_1}{243} \Rightarrow \frac{211}{27} = \frac{3 \times 211 \times a_1}{243} \xrightarrow[\text{تساوی}]{\text{حذف 211 از طرفین}} \frac{1}{27} = \frac{a_1}{81} \Rightarrow 27 a_1 = 81 \Rightarrow a_1 = \frac{81}{27} = 3$$

۱۱۶- گزینه ۲ پاسخ است.

در دنباله‌ی فیبوناچی جملات هفتم، چهاردهم و ... بر ۱۳ بخش پذیرند. که جمله‌ی چهاردهم فیبوناچی عدد ۳۷۷ است. (ضمناً اعداد سایر گزینه‌ها اصلاً جزء دنباله‌ی فیبوناچی نیستند!)

۱۱۷- گزینه ۱ پاسخ است.

$$\log \sqrt[3]{12} = \log 12^{\frac{1}{3}} = \frac{1}{3} \log 12 = \frac{1}{3} \log (2^2 \times 3) \xrightarrow[\text{با جمع}]{\text{تبدیل لگاریتم با ضرب به دو لگاریتم}} \frac{1}{3} (\log 2^2 + \log 3)$$

$$= \frac{1}{3} (2 \log 2 + \log 3) = \frac{2}{3} \log 2 + \frac{1}{3} \log 3$$

$$\frac{2}{3} (0.3010) + \frac{1}{3} (0.4771) = \frac{0.6020}{3} + \frac{0.4771}{3} = \frac{1.0791}{3} = 0.3597$$

۱۱۸- گزینه ۴ پاسخ است.

$$b = \left(\frac{1}{2} \right)^T \Rightarrow \frac{35}{100} = \left(\frac{1}{2} \right)^T \Rightarrow \frac{7}{20} = \left(\frac{1}{2} \right)^T$$

$$\frac{20}{7} = 2^{\sqrt{2}} \xrightarrow[\text{معکوس می‌شوند}]{\text{هر دو طرف تساوی}} \frac{7}{20} = \frac{1}{2^{\sqrt{2}}}$$

کسر $\frac{1}{2^{\sqrt{2}}}$ را گویا می‌کنیم:

$$\frac{1}{2^{\sqrt{2}}} \times \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{4} \Rightarrow \frac{7}{20} = \frac{\sqrt{2}}{4}$$

از طرفی:

$$\left\{ \begin{array}{l} \sqrt{2} = 2^{\frac{1}{2}} \\ 4 = 2^2 \end{array} \right. \Rightarrow \frac{\sqrt{2}}{4} = \frac{2^{\frac{1}{2}}}{2^2} = 2^{\frac{1}{2}-2} = 2^{-\frac{3}{2}} \text{ و } \left(\frac{1}{2} \right)^T = (2^{-1})^T = 2^{-T} \Rightarrow 2^{-\frac{3}{2}} = 2^{-T} \Rightarrow T = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow \text{قدمت استخوان} = \frac{3}{2} \times 5700 = 8550 \text{ سال}$$

۱۱۹- گزینه ۱ پاسخ است.

$$\text{تخمین احتمال (فراوانی نسبی)} = \frac{\text{تعداد مشاهدات}}{\text{تعداد آزمایشات}} \Rightarrow \text{بار اول} = \frac{58}{100} = \frac{x}{50} \Rightarrow x = 29$$

$$\text{بار دوم} = \frac{45}{100} = \frac{x}{80} \Rightarrow x = 36$$

$$\Rightarrow \text{فراوانی نسبی این پیشامد در این دو آزمایش} = \frac{36 + 29}{80 + 50} = \frac{65}{130} = 0.5$$

۱۲۰- گزینه ۲ پاسخ است.

برای حل این سؤال باید از پیشامد مکمل استفاده کنیم:

A: پیشامد آن که لااقل شماری یکی از دو کارت زوج باشد. (یعنی یکی از آن‌ها زوج باشد یا هر دو آن‌ها زوج باشد).

A': پیشامد آن که هیچ کدام از شماره دو کارت زوج نباشد. (یعنی آن‌ها هر دو شماره فرد باشند).

دومی و اولی هر دو فرد باشد = هر دو شماره فرد باشند = A'

در سری الف از ۵ کارت، ۳ کارت شماره فرد دارند، پس احتمال آن که کارت سریال الف فرد باشد، $\frac{3}{5}$ است.

از سری ب از ۴ کارت، ۲ کارت شماره فرد دارند، پس احتمال آن که کارت سریال ب فرد باشد، $\frac{2}{4}$ است.

$$p(A') = \frac{3}{5} \times \frac{2}{4} = \frac{6}{20} = \frac{3}{10} \Rightarrow p(A) = 1 - p(A') = 1 - \frac{3}{10} = \frac{7}{10} = 0.7$$

اقتصاد

۱۲۱- گزینه ۱ پاسخ است.

خدمات ارائه شده $\rightarrow$ ریال $81/000/000 \times \frac{1}{9} = 9/000/000$

هزینه‌ی استهلاک $\rightarrow$ ریال $3/600/000/000 \times \frac{1}{18} = 200/000/000$

تولید ناخالص داخلی $\rightarrow$ ریال $3/600/000/000 + 81/000/000 + 180/000/000 + 9/000/000 = 3/870/000/000$

تولید خالص داخلی $\rightarrow$ ریال $3/870/000/000 - 200/000/000 = 3/670/000/000$

۱۲۲- گزینه ۱ پاسخ است.

الف) مسیر ۱ $\leftarrow$ عوامل تولید (کار، سرمایه و منابع طبیعی) / مسیر ۲ $\leftarrow$ وجوه پرداختی به عوامل تولید (مزد، سود، اجاره)

ب) قسمتی از محصولات بنگاه‌های اقتصادی را بنگاه‌های اقتصادی دیگر خریداری می‌کنند و به‌صورت کالاهای واسطه‌ای به مصرف می‌رسانند.

ج) روش هزینه‌ای $\leftarrow$ مسیر شماری ۴

د) این تصویر شامل دو عضو است: خانوارها و بنگاه‌های اقتصادی

هـ) خانوارها مصرف‌کننده‌ی کالاهای مختلف و مالک عوامل تولید هستند.

۱۲۳- گزینه ۲ پاسخ است.

وقتی که در بازار، قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر بیاید، کمبود عرضه به‌وجود می‌آید. در سطح قیمت پایین‌تر از ۲۵۰ ریال و در ردیف

قیمت‌های ۱ (۱۰۰ ریال)، ۲ (۱۵۰ ریال) و ۳ (۲۰۰ ریال) بازار با کمبود عرضه روبه‌رو است.

۱۲۴- گزینه ۴ پاسخ است.

تعداد خانوارها $\rightarrow 80/000/000 \div 8 = 10/000/000$

۳۲٪ خانوارها $\rightarrow 10/000/000 \times 32\% = 3/200/000$

مقدار صرفه‌جویی شده $\rightarrow$ مگاوات ۹۶۰ = وات $3/200/000 \times 300 = 960/000/000$

جمعیت جدید استفاده‌کننده از انرژی برق صرفه‌جویی شده $\rightarrow$ نفر $80/000/000 \div \frac{1}{4} = 20/000/000$

تعداد خانوارهای جدید استفاده‌کننده از انرژی برق صرفه‌جویی شده $\rightarrow 20/000/000 \div 4 = 5/000/000$

نسبت مقدار صرفه‌جویی شده به ظرفیت تولید برق نیروگاه $\rightarrow \frac{960}{3840} = \frac{1}{4}$

۱۲۵- گزینه ۱ پاسخ است.

الف) وقتی یک واحد پول نتواند در طول زمان ارزش خود را حفظ کند، می‌گوییم که قدرت خرید آن دستخوش تغییر است.

ب) پول در مقابل سطح عمومی قیمت‌ها ارزش خود را حفظ نکرده است.

ج) قدرت خرید پول به سطح عمومی قیمت‌ها در جامعه بستگی دارد.

د) بین قدرت خرید پول و سطح عمومی قیمت‌ها رابطه‌ی غیرمستقیم (معکوس) وجود دارد؛ یعنی هرچه سطح عمومی قیمت‌ها افزایش یابد،

قدرت خرید پول کاهش می‌یابد و برعکس، با پایین رفتن سطح عمومی قیمت‌ها، قدرت خرید پول افزایش می‌یابد.

هـ) یکی از دلایل کاهش قدرت خرید پول، حجم زیاد پول نسبت به تولید در یک جامعه است.

و) کاهش قدرت خرید پول در یک جامعه، نتیجه‌ی وجود تورم در آن جامعه است.

۱۲۶- گزینه ۴ پاسخ است.

افراد یا مؤسسات خصوصی با خرید اوراق مشارکت، ضمن دریافت سود علی‌الحساب در فواصل زمانی مشخص شده، اصل طلب خود را در زمان سررسید دریافت می‌کنند. بازپرداخت اینگونه اسناد، اغلب بیش از یک سال طول می‌کشد؛ به همین دلیل آن‌ها را جزء اسناد اعتباری بلندمدت قرار می‌دهند.

۱۲۷- گزینه ۳ پاسخ است.

تنزیل اوراق بهادار دو شرط دارد: ۱- بدهی باید به دلیل انجام امور بازرگانی به وجود آمده باشد ۲- به زمان سررسید سند، بیش از ۹۰ روز نمانده باشد.

۱۲۸- گزینه ۳ پاسخ است.

از دیدگاه اقتصاددانان، رفع فقر و حمایت از اقشار کم درآمد، راهی برای گسترش توسعه اقتصادی و افزایش سرعت روند توسعه یافتگی جامعه است؛ زیرا فقر گسترده، می‌تواند مانعی بزرگ برای توسعه همه‌جانبه‌ی جوامع باشد.

۱۲۹- گزینه ۱ پاسخ است.

طبق دستورالعمل بانک مرکزی، اوراق مشارکت اوراق بهاداری است که با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح‌های سودآور تولیدی و خدماتی (به استثنای امور بازرگانی) در چارچوب عقد مشارکت مدنی توسط سازمان مجری منتشر می‌شود.

۱۳۰- گزینه ۲ پاسخ است.

شاخص رشد و توسعه در کشور موزامبیک و ژاپن هماهنگ است و در کشور چین هماهنگ نیست.
نرخ مرگ و میر نوزادان در چین ← ۲۲ در هزار / امید به زندگی در موزامبیک ← ۴۰/۹ سال / درآمد سرانه در ژاپن ← ۳۸۳۲۰ دلار

۱۳۱- گزینه ۱ پاسخ است.

سهام دهک اول ← $0.3\% = 0.3\% - 0.6\%$ / سهام دهک پنجم ← $0.8\% = 0.5\% - 0.1\%$ / سهام دهک نهم ← $0.15\% = 0.7\% - 0.8\%$ / سهام دهک دهم ← $0.24\% = 0.21\% + 0.3\%$

۱۳۲- گزینه ۴ پاسخ است.

$$\begin{aligned} \text{ریال} &= \frac{30}{100} \times \frac{200}{1000000} = \frac{60}{1000000} \\ \text{ریال} &= \frac{45}{100} \times \frac{300}{1000000} = \frac{135}{1000000} \\ \text{ریال} &= \frac{60}{100} \times \frac{300}{1000000} = \frac{180}{1000000} \\ \text{مالیات} &\rightarrow \text{ریال} = \frac{375}{1000000} = \frac{180}{1000000} + \frac{135}{1000000} + \frac{60}{1000000} \\ \text{دریافتی خالص شخص} &\rightarrow \frac{525}{1000000} = \frac{375}{1000000} - \frac{30}{1000000} - \frac{135}{1000000} - \frac{60}{1000000} \end{aligned}$$

مالیات پرداختی توسط این شخص از نوع تصاعدی طبقه‌ای است.

۱۳۳- گزینه ۳ پاسخ است.

$$\begin{aligned} \text{هزینه‌ی استهلاک سالانه} &\rightarrow \text{ریال} = \frac{20}{1000000} \div \frac{25}{100} = \frac{80}{1000000} \\ 15\% \text{ افزایش بها} &\rightarrow \text{ریال} = \frac{75}{1000000} = \frac{80}{1000000} \times \frac{15}{100} \\ \text{قیمت جدید کالا با احتساب } 15\% \text{ افزایش قیمت} &\rightarrow \text{ریال} = \frac{575}{1000000} = \frac{560}{1000000} + \frac{15}{1000000} \\ \text{هزینه‌ی استهلاک سال آخر با قیمت جدید} &\rightarrow \text{ریال} = \frac{23}{1000000} = \frac{575}{1000000} \div \frac{25}{100} \end{aligned}$$

۱۳۴- گزینه ۲ پاسخ است.

نیشکر ← کوبا / فرش ← ایران / محصولات دامی ← آرژانتین / قهوه ← برزیل

۱۳۵- گزینه ۴ پاسخ است.

سازمان کنفرانس اسلامی با ایده‌ی گرد هم آوردن دولت‌های اسلامی و ایجاد نوعی اتحاد میان کشورهای اسلامی در سال ۱۹۶۹ تشکیل شده است. هر چند این سازمان یک نهاد صرفاً اقتصادی نیست اما از طریق آژانس‌ها و نهادهای فرعی اقتصادی خود، اهداف اقتصادی را نیز در بین کشورهای مسلمان دنبال می‌کند.

ادبیات افتصاصی

۱۳۶- گزینه ۴ پاسخ است.

محیط سیاسی روزگار خیام، آلوده به تعصب و وحشی‌گری بود. نمونه‌ی آشکار این تعصب‌های مذهبی و سیاسی را در «سیاست‌نامه‌ی خواجه نظام‌الملک» می‌توان دید.

۱۳۷- گزینه ۳ پاسخ است.

بنیان‌گذار مکتب سمبولیسم «شارل بودلر» بود. او با دیوان اشعارش با عنوان «گل‌های بدی» دنیای شعر را تکان داد.

۱۳۸- گزینه ۱ پاسخ است.

راسین بزرگ‌ترین شاعر دراماتیک فرانسه است. چهار تراژدی مشهور او به نوعی با ایران و ایرانیان در ارتباط است. یکی از آن‌ها تراژدی «استر» است که وقایع آن از اول تا به آخر در ایران می‌گذرد و از قسمتی از تورات- که به ماجرای عشق خشایارشا نسبت به استر، دختر زیبای یهودی و نفوذ او در دربار هخامنشی و نجات یهودیان به فرمان خشایارشا مربوط می‌شود- الهام گرفته است.

۱۳۹- گزینه ۱ پاسخ است.

ایرانیان چند صد سال پیش از میلاد، یعنی در دوره‌ی پادشاهی مادها، علامت‌های میخی بابلی را اقتباس کردند و مانند فنیقی‌ها از آن الفبایی مستقل ترتیب دادند.

۱۴۰- گزینه ۱ پاسخ است.

بهار شاعر عشق و غزل نیست و در این زمینه توفیق چندانی ندارد.

۱۴۱- گزینه ۲ پاسخ است.

«ناظر و منظور» نام یکی از مثنوی‌های وحشی بافقی است.

وحشی بافقی مثنوی ناتمامی نیز با نام «فرهاد و شیرین» دارد که وصال شیرازی آن با استادی کم‌مانندی تمام کرده است.

۱۴۲- گزینه ۲ پاسخ است.

نام پدیدآورنده‌ی اثر محاکمه: فرانتس کافکا

۱۴۳- گزینه ۴ پاسخ است.

نام پدیدآورندگان اثر: کابوس‌های بیروت، غم‌نامه‌ای برای یاسمن‌ها: غادة السَّمان (آثار دیگر: بیروت ۷۵، در بند کردن رنگین کمان) / شب تابستان، خانه‌ای از گوشت: یوسف ادریس (آثار دیگر: حادثه‌ی شرف، پایان دنیا، سرباز سیاه) / پیامبر، المواکب: جبران خلیل جبران (اثر دیگر: اشک و لبخند) شراره‌ها و خاکسترها، قضایای شعر معاصر: نازک‌الملاک / الشی گم شده، حکایت جدی: جمال بنّوره

۱۴۴- گزینه ۳ پاسخ است.

ایهام (بیت «د»): «دستان: ۱- دست‌ها ۲- حبله، نیرنگ / اغراق (بیت «ج»): اغراق در پیدایی و آشکاری رازِ درون سینه / اسلوب معادله (بیت «ب»): غم عشق غم‌های دگر را ببرد / سوزن خار را از پا درآورد.

تناقض (بیت «ه»): توأم بودن گدایی و پادشاهی / مجاز (بیت «الف»): حرف: مجاز از سخن

۱۴۵- گزینه ۴ پاسخ است.

ایهام (بیت «ب»): پست: ۱- پایین، کم ارتفاع ۲- ذیل و فرومایه

لفّ و نشر (بیت «ج»):

برهاند مرا عشق هم از دین و هم از کفر / آسوده ز آیین مسلمان و یهودم

حسن تعلیل (بیت «الف»): شاعر دلیل رویش سنبل‌ها را امیدشان به پای مال شدن به وسیله‌ی زلف معشوق دانسته است.

استعاره‌ی مصرّحه (بیت «ه»): لعل: استعاره‌ی مصرّحه از اشک

تلمیح (بیت «د»): اشاره به خلق انسان از خاک

۱۴۶- گزینه ۳ پاسخ است.

استعاره: غزال: استعاره از معشوق / کنایه: نگاه داشتن دل: کنایه از مبهوت و شیفته‌ی خود ساختن / تشبیه مرجح: تشبیه چشم معشوق به چشم آهوی ختن و برتر دانستن آن (چشم معشوق) از چشم آهو / جناس تام: نگاه (حفظ کردن) و نگاه (نظر)

۱۴۷- گزینه ۲ پاسخ است.

اغراق: این‌که معشوق با یک کرشمه تمام ستارگان را عاشق و بی‌تاب خود سازد و ستارگان را به چشمک زدن وادار سازد بیانی اغراق‌آمیز است.

حسن تعلیل: شاعر دلیل کم و زیاد شدن نور ستارگان را (چشمک زدن) که دلیل علمی مشخصی دارد کرشمه‌ی معشوق و در نتیجه‌ی آن عاشق و بی‌تاب شدن ستارگان می‌داند.

در سایر گزینه‌ها اثری از دو آرایه‌ی بیان شده دیده نمی‌شود.

۱۴۸- گزینه ۱ پاسخ است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) اغراق: غسل کردن در اشک (۳) پارادوکس (تناقض): بحر آتشین

(۴) لفّ و نشر مرتّب:

فرو رفت و بر رفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد

۱۴۹- گزینه ۴ پاسخ است.

شکر یزدان را که چون او شد پدید / در خیالش جان خیال خود بدید

قافیه‌ی دوم قافیه‌ی اصلی / قافیه‌ی دوم قافیه‌ی اصلی

توجه: در گزینه‌ی ۲ «ان» صفت‌ساز حرف الحاقی است و بر این اساس بیت «ذوقافیتین» نیست (لرزان- گریان ← حروف مشترک ندارند).
الحاقی الحاقی

نکته: علامت ماضی «ید» (کشید، بدید، خرید و ...) حرف الحاقی نیست و می‌تواند حرف اصلی قافیه باشد.

۱۵۰- گزینه ۲ پاسخ است.

ردیف: شود/ واژه‌های قافیه: شوره و تیره/ ه: حرف الحاقی/ عیب قافیه: یکسان نبودن مصوت در حروف اصلی («وِ ر» و «یِر»)
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژه‌های قافیه: می‌کند و می‌تند/ حروف الحاقی: د / حروف اصلی: ن و ن / قاعده: (۲) تبصره: (۳)

(۳) واژه‌های قافیه: می‌کنی و برمی‌زنی/ حروف الحاقی: ی / حروف اصلی: ن و ن / قاعده: (۲) تبصره: (۳)

(۴) واژه‌های قافیه: بهی و رهی/ حروف الحاقی: ی / حروف اصلی: ه و ه / قاعده: (۲) تبصره: (۳)

نکته: یکسان نبودن مصوت‌های کوتاه با وجود حرف الحاقی قافیه را معیوب نمی‌کند.

۱۵۱- گزینه ۳ پاسخ است.

وزن بیت گزینه‌ی (۳): فعلاتن مفاعیلن فعلن (تک‌وزن)

بررسی وزن و گروه وزنی در سایر گزینه‌ها:

(۱) مفعول فاعلاتن مفاعیلن (مستفعلن مفاعل مفعولن) / گروه وزنی: ۵

(۲) مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن (مستفعلن فعولن // مستفعلن فعولن) / گروه وزنی: ۵

(۴) مفعول فاعلاتن مفاعیلن فاعلن (مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل) / گروه وزنی: ۵

۱۵۲- گزینه ۳ پاسخ است.

ند	ز	کبک	گ	سن	یم	هی	ت	ی	ش	شید	ب	دو	گر
-	U	-	U	-	-	U	U	U	U	-	U	-	-
ند	ز	تیک	س	آ	ما	ی	ت	کش	ع	شم	ب	لح	طا
-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
	فاعلن			مفاعیلن			فاعلاتن					مفعول	
													(مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

وزن: مضارع مثنیٰ اُخرب مکفوف محذوف

۱۵۳- گزینه ۱ پاسخ است.

وزن حدیقه‌ی سنایی: فعلاتن مفاعیلن فعلن

تقطیع گزینه‌ی (۱):

ابدال				به‌کار بردن فاعلاتن به‌جای فعلاتن			
نی	بی	جان	ک	کن	ز	با	چش
-	-	-	U	-	U	-	-
نی	بی	آ	نیست	نیست	د	دیده	آ
-	-	-	U	-	U	-	-
	ابدال						
	فعلن		مفاعیلن			فاعلاتن	

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

(۲) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن / هم‌وزن با مثنوی معنوی و منطق الطیر عطار

(۳) مفاعیلن مفاعیلن فعولن / هم‌وزن با ویس و رامین فخرالدین اسعد گرگانی و شیرین نظامی

(۴) فعلاتن فعلاتن فعلن / هم‌وزن با سبحة‌الابرار جامی

۱۵۴- گزینه ۲ پاسخ است.

تغییر مصوت کوتاه به بلند										به کاربردن فاعلاتن به جای فعلاتن			
ر	ابدال ما	ز	س	ب	فقه	ت	ف	ر	م	یز	زی	رو	تغییر مصوت بلند به کوتاه
-	-	-	-	U	U	U	U	U	-	-	U	-	
بار	ک	خا	شی	ز	ت	دس	ج	ک	یم	گو	ب	ک	
U	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-	U	U	
فعلن		فعلاتن			فعلاتن			فعلاتن					

۱۵۵- گزینه ۲ پاسخ است.

تقطیع بیت سؤال:

خیش	ی	ن	خا	ب	رم	ب	می	را	ت	ی	رو	ل	یا	خ
U	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U
خیش	ی	ن	یا	ش	آ	ب	گل	رد	ب	ک	لی	ب	بل	چ
U	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U
فعلن		مفاعیلن			فعلاتن			مفاعیلن						

تقطیع گزینه‌ی (۲)

ابدال													
نَ	یا	یَ	دم	گِ	لِ	از	خو	ی	ایـ	نُ	آن	کر	دن
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-
د	را	تَ	شز	دِ	لِ	خپـ	شم	چِـ	میـ	تَ	وان	کر	دن
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-
مفاعِلن				فعلاتِن				مفاعِلن				فعلِن	
ابدال													

وزن بیت سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن = مستعلن مفاعل مستعلن فعل (۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن فاعلن
(۴) مفاعیل فاعلاتن // مفاعیل فاعلاتن

۱۵۶- گزینه ۴ پاسخ است.

تقطیع بیت سؤال:

راق	ف	ن	یا	ب	ر	س	رد	دا	ن	م	خا	ن	با	ز
U	U	U	-	U	U	U	-	-	U	U	-	U	-	U
راق	ف	ن	تا	س	دا	ت	با	هم	د	ح	شر	ن	گر	و
U	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U
فعلن		مفاعیلن			فعلاتن			مفاعیلن						

نام وزن: مجتث مثنی مخبون محذوف

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) رجز مثنی مطوی مخبون: مفتعلن مفاعیل مفتعلن مفاعیل
(۲) مضارع مثنی اخرب مکفوف: مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن
(۳) منسرح مثنی مطوی منخور: مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع

۱۵۷- گزینه ۳ پاسخ است.

اصول نظریه‌های ریچاردز مبتنی است بر توجه منتقد به دلالت‌های الفاظ و اوزان شعر و استعارات و لحن کلام. عبارت مطرح شده در گزینه‌ی ۳ معرف نظریه‌ی «عزرا پوند» است.

۱۵۸- گزینه ۴ پاسخ است.

داستان «بیژن» مربوط به بخش «حماسی» شاهنامه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کشف آتش و جدا کردن آهن از سنگ: بخش اساطیری

(۳) داستان ضحاک: بخش اساطیری

۱۵۹- گزینه ۱ پاسخ است.

«توجه به معنی و مضمون و رها کردن زبان» و «ظاهر نامرادی و یأس» هر دو از ویژگی‌های «فکری» سبک هندی است، نه از ویژگی‌های زبانی آن سبک. توجه! قبول لغات مهجور عربی کاربرد، اصطلاحات علمی و فنی و رویکرد به تکلف و تصنع از ویژگی‌های «نثر فنی» است که یکی از انواع نثر در دوره‌ای است که سبک عراقی رایج است و از ویژگی‌های سبک عراقی محسوب نمی‌شود.

۱۶۰- گزینه ۳ پاسخ است.

مفهوم مشترک بیت پرسش و گزینه‌ی (۳): فزونی موجب بی‌ارزشی است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) عشرت‌طلبی و ارزشمندی عیش و عشرت

(۲) درک تفاوت ذاتی پدیده‌ها در نزد عقل

(۴) گله از بی‌تمیزی (نیود قدرت تشخیص) از طرف مردم

۱۶۱- گزینه ۳ پاسخ است.

مفهوم بیت‌های گزینه‌های (۳)

بیت اول: ستایش جهان مادی / بیت دوم: نکوهش جهان مادی

و به واقع پاسخ‌گویی به این سؤال برای دانش‌آموزی که اصل متن را در حدیث نخوانده باشد ناممکن است.

مفهوم بیت‌ها در سایر گزینه‌ها:

(۱) بیت اول: هرکسی مدعی باشد عاشق نیست. / بیت دوم: شرح و درک عشق بی‌نیاز از استدلال است.

(۲) بیت اول: نکوهش خودخواهی و بی‌توجهی به دیگران / بیت دوم: نکوهش بی‌توجهی توانگران به فقرا

(۴) بیت اول: گذشتن از وجود مادی برای بازگشت نزد خدا / بیت دوم: گذشتن از وجود مادی برای بازگشت نزد خدا

۱۶۲- گزینه ۴ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۴): سپر بلای معشوق بودن / مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: بخشاینده‌گی خداوند

۱۶۳- گزینه ۲ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۲): سیری ناپذیری حریص / مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: بلندهمتی

۱۶۴- گزینه ۴ پاسخ است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۴): ضرورت پاک کردن دل از آلاشی‌ها

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) عشق پنهان‌شدنی نیست. (۲) هرچه شفافیت چیزی بیش تر باشد، زمینه‌ی کدورت آن هم بیش تر است.

(۳) رسوایی عاشقانه

۱۶۵- گزینه ۳ پاسخ است.

مفهوم گزینه‌ی (۳): تقابل عشق و عقل / مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: لذت جان‌فشانی عاشقانه

عربی اختصاصی

۱۶۶- گزینه ۴ پاسخ است.

«من» اسم شرط است. فعل شرط مضارع التزامی و جواب شرط مضارع اخباری ترجمه می‌شوند.

«هده الله»: خدا هدایتش کند / «لا یضل» گمراه نمی‌شود (فعل لازم)

«کفاه ربه»: پروردگارش کفایتش کند / «لن یفتقر»: نیازمند نخواهد شد (فعل لازم) چون «لن»

بر سر آن آمده است به آینده‌ی منفی ترجمه می‌شود.

(۱) ضمیر «ه» در فعل «هده» ترجمه نشده است. در ترجمه‌ی «یضل» نیاز به «هیچ‌گاه» نیست، «خدا برایش کافی باشد» غلط است.

«لن یفتقر» آینده‌ی منفی ترجمه نشده است.

(۲) «خداوند کسی را گمراه نمی‌کند» غلط است. زیرا «لا یضل» فعل لازم به معنی «گمراه نمی‌شود» است و «من» نقش مفعول به

ندارد. «خدا او را کافی باشد» و «نیازمند نخواهد شد» هم غلط هستند.

(۳) «خدایش هدایتگر باشد» و «گمراهی ندارد» غلط هستند.

۱۶۷- گزینه ۱ پاسخ است.

کلمات کلیدی: لم تُعْطَ / تَبَغِيه / لا تُغَيِّرُ / سَعِيك

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

«لم تُعْطَ به تو داده نشد، داده نشدی»؛ فعل مضارع مجزوم به «لم» به صورت ماضی منفی ترجمه می‌شود. [رد سایر گزینه‌ها]

«تَبَغِيه: می‌خواهی»؛ فعل مضارع است. دقت کنید ضمیر «ه» عائد صله است می‌توان آن را ترجمه نکرد. [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

«لا تُغَيِّرُ: تغییر مده»؛ فعل مضارع نهی است. [رد سایر گزینه‌ها]

۱۶۸- گزینه ۳ پاسخ است.

«بعد ذلک» به معنای «پس از آن» است. معادل «هو أجمل»، «آن زیباترین» می‌باشد و «کلّ ما في ضمائرنا»، «هر آنچه که در

درون ماست.» صحیح است.

ترجمه‌ی صحیح: بعد از آن من گفتم: از نظر من آن زیباترین چیزی است که هر آنچه در درون ماست را به تصویر می‌کشد.

۱۶۹- گزینه ۱ پاسخ است.

ترجمه‌ی عبارت: «هر آنچه که پیش‌گیری کنی زمینه‌ی علاج و درمان را برایت فراهم می‌کند.»

منظور از این عبارت این است که اگر پیش‌گیری کنی، درمان راحت است، یعنی پیش‌گیری از درمان راحت‌تر است. که همه‌ی

گزینه‌ها با آن قرابت معنایی دارند به جز گزینه‌ی (۱) که مفهوم آن «استفاده از نیروی با تجربه در کار» است.

۱۷۰- گزینه ۱ پاسخ است.

«ستایش انسان: مدح الإنسان»؛ این ترکیب اضافی است و نمی‌تواند به صورت فعل «یمدح» تعریب شود. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)؛

در ضمن انسان بدون «ی» نکره است و باید به شکل معرفه با «ال» باشد [رد گزینه‌ی (۲)].

در قسمت پایان جمله «کسی را» دارای «ی» نکره است و باید بدون «ال» تعریب شود [رد گزینه‌های (۲) و (۴)].

۱۷۱- گزینه ۳ پاسخ است.

«يقصّروا» غلط است زیرا بعد از «من» موصول دلیلی برای مجزوم یا منصوب کردن فعل نیست و «سؤال کردن» که مصدر است

نباید به صورت فعل منفی تعریب شود.

تعریب صحیح: لا تکن ممن يقصّرون فی العمل و یکترون فی السّؤال!

دقت کنید در گزینه‌ی (۲) فعل «سیر نشود» در ظاهر به صورت منفی تعریب نشده است اما از اختیارات مترجم آوردن حرف استثناء

«إلّا» و ترجمه‌ی منفی آن است. در واقع از نظر مفهومی جمله‌ی «هیچ چیز در دنیا نیست که انسان از آن زود سیر نشود» برابر است

با جمله‌ی «هیچ چیز در دنیا نیست مگر این که انسان از آن زود سیر شود» که این جمله با جمله‌ی عربی کاملاً مطابقت دارد.

۱۷۲- گزینه ۴ پاسخ است.

حرکت گذاری کامل عبارت: «مَنْ مَنَّا لَمْ يُشَاهِدْ مِنْ صِغَرِهِ مِقْدَارَ الْجُهْدِ الَّذِي تَبَذَلَهُ الْأُمُّ لِتَوْقَرِ الرَّاحَةِ لَنَا!»

اسم استفهام فعل مجزوم مفعول به مضاف الیه فاعل فعل مضارع مفعول به

و منصوب و مجرور و مرفوع منصوب به «ل» و منصوب

ترجمه‌ی عبارت: چه کسی از ما از کوچکی‌اش ندیده است مقدار تلاشی را که مادر آن را صرف می‌کند تا آسایش و راحتی را برای

ما فراهم آورد؟

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) لَتَوْقَرُ ← لَتَوْقَر (فعل مضارع منصوب است، زیرا وسط جمله آمده است، یعنی قبل از آن یک جمله‌ی کامل وجود دارد).

(۲) مِنْ ← مَنْ (اسم استفهام)

(۳) يُشَاهِدُ ← يُشَاهِد (فعل مضارع معلوم از ثلاثی مزید باب مفاعلة است.) / تَبَذَلُ ← تَبَذَل (فعل بعد از موصول صله است و دلیلی

برای جزم آن وجود ندارد).

۱۷۳- گزینه ۲ پاسخ است.

«لَا النَّافِيَةُ لِلْجِنْسِ يُشْتَرَطُ فِي عَمَلِهَا أَنْ يَكُونَ كُلُّ مَنْ اسْمِهَا وَ خَبَرِهَا نَكْرَةً وَ لَا يَقْدَمُ الْخَبَرُ عَلَى الْأَسْمِ»

صفت فعل مضارع اسم «یکون» مجرور معطوف و خبر «یکون» فعل مضارع نائب فاعل مجرور

مجهول مرفوع به حرف جر مجرور به تبعیت و منصوب مجهول و مرفوع به حرف جر

(عین الفعل مفتوح) (عین الفعل مفتوح)

ترجمه‌ی عبارت: «لا» نفی جنس در عمل کردن خود مشروط به این می‌شود که هر یک از اسم و خبر آن نکره باشند و خبر بر اسم

مقدم نشود.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) نكرة ← خبر «يكون» و منصوب است.

(۳) يُقَدِّمُ ← يُقَدِّمُ (فعل مضارع مجهول است پس عين الفعل آن حرکت فتحه دارد)

(۴) النافية ← النافية (صفت است.) / يُشْتَرِطُ ← يُشْتَرِطُ (فعل مضارع مجهول است، پس عين الفعل آن فتحه دارد.) / كلٌّ ← كلٌّ (دلیلی برای نپذیرفتن تنوین ندارد.)

۱۷۴ - گزینه ۱ پاسخ است.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۲) أمة: معرفّ بالإضافة ← نكرة

(۳) هي: الجملة اسمية و معطوف و مجرور محلاً بالتبعية ← الجملة اسمية و حالیه و منصوب محلاً

(۴) ظهرت: الجملة فعلية و حال و منصوب محلاً ← الجملة فعلية و نعت و منصوب محلاً (چون بعد از اسم نکره‌ی «أمة» آمده است و آن را توصیف می‌کند جمله‌ی وصفیه است.)

ترجمه‌ی عبارت: آیا ملتی را که به‌خوبی در ردای خود آشکار شد را شناخته‌اید در حالی که نادان بوده است.

۱۷۵ - گزینه ۳ پاسخ است.

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

(۱) المقاتلین: مصدره: قتل ← مصدره: مقاتلة / جار و مجرور و خبر «أن» ← جار و مجرور

(۲) أخبر: و فاعله ضمير «هو» المستتر و الجملة فعلية و النون بعده: نون الإعراب ← فعل و فاعله «زميل» و الجملة فعلية، و النون بعده: نون الوقاية

(۴) خمسة: معرفّ بالإضافة ← نكرة / اسم «أن» و مرفوع، و الجملة اسمية ← اسم «أن» و منصوب و الجملة اسمية

ترجمه‌ی عبارت: همکلاسی‌ام مرا با خبر کرد که پنج نفر از رزمندگان در میدان جنگ شهید شده‌اند.

۱۷۶ - گزینه ۱ پاسخ است.

اسم منسوب اسمی است که به چیزی نسبت داده شده باشد و به آن یاء مشدد اضافه شده باشد، یعنی بدون یاء مشدد دارای معنای کامل باشد.

علم + ي ← علمي

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) به برپا کردن این کار تمایل داشتم چه بسا که آن علمی است.

(۲) الغني: درست است که دارای «ي» است اما بدون «ي» معنا ندارد. بر وزن «فعليل» صفت مشبّهه است و «ي» آن به خطر ادغام دو «ي» که یکی از آن وزن «فعليل» است و دیگری از آن ریشه‌ی کلمه است (غنی). «ثروتمندی را دوست دارم که اهمیت نمی‌دهد به آن‌چه که در دنیا از دست می‌دهد.»

(۳) «الساعي» و «الراضي» اسم منقوص هستند و «ي» جزء کلمه است. «عملي» «عمل» به همراه «ي» متکلم است. «این کوشا از کار من راضی نیست.»

(۴) «العلي» و «الشقي» هر دو مشتق و صفت مشبّهه از وزن فعلیل هستند و بدون «ي» معنا ندارند. «از بزرگ گرانقدر بخواه قلب این سنگدل را نرم کند!»

۱۷۷ - گزینه ۳ پاسخ است.

ضمير فصل ضمیری است که میان مبتدای معرفه و خبر معرفه (و یا اسم و خبر معرفه) قرار می‌گیرد، پس باید بین دو اسم معرفه باشد.

الثورة الإسلامية التي

معرفه معرفه

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) «این معلم در آموزش دانش‌آموزانش از هر آنچه می‌شناسد کوتاهی نمی‌کند»، ضمير «هي» در آخر جمله برای تأکید است.

(۲) «او شاعری پایمند است و تو شایسته نیستی که مثل او در مجالس باشی»، ضمير «هو» مبتدا و محلاً مرفوع است.

(۳) «انقلاب اسلامی همان چیزی است که با عنایت اتحاد جمهوری‌ها در همه‌ی جهان پیروز خواهد شد.»

(۴) «انسان باید در برابر پروردگارش فروتنی کند و از دستورات او پیروی نماید تا او را در دنیا و آخرت بیمارزد»، ضمير «هو» برای تأکید ضمير مستتر در «بخشی» است.

۱۷۸- گزینه ۲ پاسخ است.

خبر افعال مقاربه فعل مضارع است و بر سر این فعل مضارع نباید حروفی مثل «س، و، ف...» بیاید. «مادرم غذایی را برایم گذاشت که آن را با دوستم خواهم خورد.» ترجمه‌ی دیگر گزینه‌ها:

(۱) کودک شروع به صحبت کردن با دیگران کرد. «اخذ: از افعال مقاربه و «یتکلم» خبر آن و محلاً منصوب»

(۳) پدرم شروع به قضاوت میان من و برادرم کرد. «جعل: از افعال مقاربه و «یحکم» خبر آن و محلاً منصوب»

(۴) خواهر مهربانم شروع به کمک کردن من در فهم درس‌ها کرد. «أخذت: از افعال مقاربه و «تساعدنی» خبر آن و محلاً منصوب»

۱۷۹- گزینه ۴ پاسخ است.

تمییز «کم» استفهامی باید مفرد و منصوب باشد. دقت کنید در سایر گزینه‌ها کلمات «رسالة، مَدَّة، موظَّفة» چون به تاء گرد «ة، لة» ختم شده‌اند علامت تنوین فتحه روی آن‌ها بدون نیاز به کرسی «الف» ظاهر می‌شود اما «حفل» در حالت پذیرش تنوین فتحه نیاز به کرسی «الف» دارد پس به صورت «حَفْلاً» صحیح است.

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) چند نامه به همکلاسی ات در این ماه فرستادی؟

(۲) آیا می‌دانی چه مدت گذشته است در حالی که تو به دیدار نزدیکان نرفته‌ای؟

(۳) گمان می‌کنی چند کارمند خانم به شهری دیگر منتقل خواهند شد؟

(۴) چند جشن هر ساله در کشور شما به این مناسبت برگزار می‌شود؟

۱۸۰- گزینه ۳ پاسخ است.

منظور از «تحدیر» برحذر داشتن و نفی چیزی است در حالی که در گزینه‌ی (۳) اسلوب «اغراء» و تشویق به چیزی آمده است. «برادرت» برادرت را، کمک کردن به او در همه‌ی احوال بر تو واجب است.»

ترجمه‌ی دیگر گزینه‌ها:

(۱) «برحذر باش از نفست و ذکر کلامی که مقامت را بالا نمی‌برد.»

(۲) «از دروغ در همه‌ی لحظه‌های زندگی‌ات بپرهیز.»

(۴) «دروغ، از دروغ بپرهیز چه بسا که آن زیان‌بارترین عیب‌ها برای انسان است.»

۱۸۱- گزینه ۲ پاسخ است.

«تکرموا» در جواب طلب (فعل امر) «أحسنوا» آمده است و مجزوم به حذف نون اعراب می‌باشد. «به فقرا نیکی کنید تا گرامی داشته شوید.» بررسی دیگر گزینه‌ها:

(۱) «مُدَّ» فعل امر و طلب محسوب می‌شود پس باید فعل «تری» در جواب آن مجزوم شود. «مُدَّ ... تر ...» جزم فعل ناقص به حذف حرف عله است.

ترجمه: دست نیکی دراز کن تا نتیجه‌ی خوبی را ببینی.

۳ و ۴) اگر جواب شرط جمله‌ی اسمیه باشد مقرون به «فاء» می‌شود. «إِنْ تَتَّقُوا ... فَإِنَّكُمْ ...» ترجمه: اگر کارتان را استوار انجام دهید قطعاً شما سود می‌کنید.

«من یستر... فإِنَّهُ یَحِبُّهُ» هر کس عیب دیگران را بپوشاند، خداوند دوستش می‌دارد!

۱۸۲- گزینه ۱ پاسخ است.

مستثنی تام منصوب است و اجزای جمله‌ی قبل از «إِلَّا» کامل است در این جا «لَمْ یَنَامُوا» فعل لازم است و اجزای جمله یعنی فعل و فاعل آن ضمیر بارز «واو» کامل است پس «الکاد حین» مستثنی تام و منصوب با اعراب فرعی «باء» است. «نخواهیدند به جز سخت کوشان»

بررسی دیگر گزینه‌ها:

(۲) غَیْرُ الْمُؤَلَّفِینَ ← غَیْرُ الْمُؤَلَّفِینَ (در این جا مستثنی مفرغ است چون قبل از «غیر» فاعل ذکر نشده است پس اعراب «غیر» بنابه اعراب فاعل باید مرفوع باشد و «غیر» صحیح است. اسم بعد از «غیر» مضاف الیه است، باید مجرور باشد و «المؤلفین» مجرور با اعراب فرعی «باء» صحیح است.)

(۳) غَیْرُ هَؤُلَاءِ (در این جا مستثنی تام است، زیرا جمله‌ی قبل از «غیر» کامل است و «فاز» لازم است و نیازی به مفعول ندارد و فاعل آن «المشارکون» آمده است. پس مستثنی تام است و «غیر» باید به صورت منصوب بیاید.)

(۴) الْمُعَلَّمُونَ ← الْمُعَلَّمِینَ (مستثنی تام است، زیرا جمله‌ی قبل از «إِلَّا» کامل است «ما جاء» فعل لازم و «الضيوف» فاعل است. پس «المعلمین» مستثنی تام و منصوب با اعراب فرعی «باء» است.)

۱۸۳- گزینه ۲ پاسخ است.

منادای مفرد به صورت اسم علم یا اسم نکره مقصوده مبنی بر ضم و محلاً منصوب است. در این جا «مؤمن» منادای نکره‌ی مقصوده است. «ای مؤمن، از یاد خدا غافل مشو چه بسا که او مونس زمان‌های وحشت است!»

بررسی دیگر گزینه‌ها:

۱) «المؤمن» مفعول به و منصوب است. «به مؤمنی احترام می‌گذارم که همیشه اطاعت از خدا و نعمت‌هایش را به یاد من آورد.» نکته: اسمی که «ال» داشته باشد مبنی نیست بلکه معرب است.

۳) «المؤمن» صفت و مرفوع به تبعیت از اعراب «أی» است. «ای مؤمن، چقدر تلاش تو برای رسیدن به رضای خداوند زیاد است.»

۴) «مؤمن» در این عبارت خبر و مرفوع است. «برترین مردم مؤمنی است که راحتی و اموال و جان خود را در راه حق فدا می‌کند.»

۱۸۴- گزینه ۴ پاسخ است.

در این عبارت هیچ‌گونه حصر و تأکیدی وجود ندارد و «الأخطاء» مفعول به برای مصدر «اجتناب» است. «دوری کردن ما از اشتباهات، ما را به اهداف نزدیک می‌کند!»

بررسی دیگر گزینه‌ها:

۱) تقدیم مفعول به «الصدق» و «الکذب» علت حصر است. «از راستی پیروی می‌کنم و از دروغ دوری می‌کنم!»

۲) تقدیم جار و مجرور «بالعلم» علت حصر است. «با علم به سوی هدف‌های والا پیشرفت می‌کنیم!»

۳) تقدیم مفعول به «الله» از فاعل «العلماء» علت حصر می‌باشد. «از میان بندگان تنها دانشمندان از خدا می‌ترسند!»

۱۸۵- گزینه ۳ پاسخ است.

در این عبارت هیچ‌کدام از صنایع بلاغی (تشبیه، حصر و تأکید، جناس، طباق و سجع) وجود ندارد.

ترجمه: «انسان مسلمان مؤمن باید چیزهای نهی شده را به‌خاطر رضای خدا ترک کند.»

بررسی دیگر گزینه‌ها:

۱) «الصعبة» و «سهلة» طباق هستند. «اگر در کاری سخت بیندیشی، برای تو ساده می‌شود.»

۲) «ساعة» و «الساعة» جناس تام دارند. «با پروردگارم ساعتی مناجات کردم، پس گفتم: روزی که قیامت برپا می‌شود مرا رسوا نکن»

۴) «ینقطع» و «یدوم» طباق دارند و نیز «قطرات سخائه: قطره‌های سخاوتمند» اضافه‌ی تشبیهی است و در آن سخاوت به قطره‌هایی

مانند شده است که همیشگی است و تداوم دارد. «ای کسی که بارش قطره‌های سخاوتمندش قطع نمی‌شود، بلکه ادامه پیدا می‌کند و

افزوده می‌شود...!»

تاریخ

۱۸۶- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۳۲ کتاب

قدیمی‌ترین جلوه‌های هنر و معماری هند را می‌توان در خرابه‌های موهنجودارو و هاراپا یافت.

۱۸۷- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۶۳ کتاب

تمدن کرت، مربوط به دوره‌ی قبل از آریایی‌هاست که دستاوردهای تمدنی آن به سایر جزایر یونان منتقل شده است.

۱۸۸- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۱۰۲ کتاب

اصلی‌ترین ماده‌ی صلح‌نامه‌ی حدیبیه توافق بر ده سال متارکه‌ی جنگ میان مکه و مدینه و هم‌پیمانان آن‌ها بود.

۱۸۹- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۱۲۷ کتاب

مأمون برای مقابله با بحران‌های جدید که به واسطه‌ی نزدیک شدن به ایرانیان در صحنه‌ی سیاست به وجود آمده بود، دست به اقدامات

جدیدی زد؛ از جمله در حین سفر به بغداد، مخفیانه دستور قتل فضل‌بن سهل، وزیر ایرانی خود را صادر کرد.

۱۹۰- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۱۵۹ کتاب

غازان خان با کنار گذاشتن تابعیت خان بزرگ مغول، استقلال حکومت ایلخانی را کامل کرد نه زمینه را برای انقراض حکومت ایلخانی فراهم.

۱۹۱- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۱۵ کتاب

با شکست خاندان هابسبورگ در سال ۱۶۴۸ م. جنگ‌های سی ساله خاتمه یافت و طرفین در عهدنامه‌ی وستفالی با هم صلح کردند.

۱۹۲- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۱۱۱ کتاب

جانشینان شیخ صفی در صدد کسب قدرت برآمدند و به ترتیب جنگی هواداران خود پرداختند و آن‌ها را به جنگ با غیرمسلمانان منطقه‌ی

شراون وا داشتند.

- ۱۹۳- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۱۳۷ کتاب
این تصویر، نشان دهندهی قائم مقام فراهانی، صدراعظم محمدشاه است.
- ۱۹۴- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۱۹۲ کتاب
پس از تغییر سیاست انگلیس در مورد آلمان و آغاز درگیری های هیتلر با انگلستان، رضاشاه که تصور می کرد هیتلر به زودی انگلیسی ها را در صحنه ی جهانی شکست خواهد داد، برای حفظ قدرت خویش تصمیم گرفت ارباب دیرین را کنار بگذارد و با مقاومت در برابر انگلیسی ها، هیتلر را از خویشتن خوشنود سازد.
- ۱۹۵- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۲۲۱ کتاب
آیت الله سعیدی در اعتراض به سرمایه گذاری شرکت های آمریکایی در ایران، بازداشت شد و در زندان قزل قلعه به شهادت رسید.
- ۱۹۶- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۳۴ کتاب
امروزه مورخ سعی می کند تاریخ را با توجه به محل وقوع رخدادها بازسازی کند. بازسازی تاریخ براساس اسناد و مدارک با مشاهده و بازرسی عرصه ی وقوع حوادث، یعنی مکان، کامل تر و دقیق تر صورت خواهد گرفت.
- ۱۹۷- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۸۰ کتاب
پس از یافتن و پاکسازی سکه ها، سکه شناس، کار تخصصی خود را آغاز می کند و می کوشد سکه را شناسایی کند.
- ۱۹۸- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۹۳ کتاب
فیلم های خبری مستقیم ترین منابع و شواهد را از وقایع مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، هنری و ... در اختیار محققان تاریخ قرار می دهند.
- ۱۹۹- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۱۳۱ کتاب
در تاریخ ایران، از دوران معاصر به خصوص پس از مشروطه، نگارش حسب حال، رایج تر و متنوع تر شد؛ به طوری که بخش مهمی از میراث فرهنگی ما را شامل می شود؛ زیرا این گونه آثار، حقایق تاریخی، اخلاقی و اجتماعی فراوانی را دربر می گیرند.
- ۲۰۰- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۱۶۲ کتاب
بخش عمده ای از آگاهی های کنونی ما از دوران باستانی ایران، برگرفته از آثار مورخان یونانی و رومی است.

جغرافیا

- ۲۰۱- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۱۰ کتاب
بازتاب نور هر پدیده در تصاویر ماهواره ای بیانگر وضعیت خاصی است؛ برای مثال، منابع آب های سطحی، گیاهان، جنس سنگ ها، شکل ناهمواری و گستره ی بیابان ها و کشتزارها و ... با رنگ های خاصی مشخص می شوند.
- ۲۰۲- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۴۵ کتاب
جریان های آب سرد اقیانوسی از قطب جنوب به سمت استوا حرکت می کنند.
- ۲۰۳- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۴۸ کتاب
علاوه بر پوسته ی زمین، قسمت فوقانی جبهی زمین نیز جامد و سخت است.
- ۲۰۴- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۱۲۱ کتاب
بزرگسالان (۶۵-۱۵ سال) گروه اصلی تولیدکننده و فعالان اقتصادی اند و بار اصلی اقتصاد را به دوش می کشند.
- ۲۰۵- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۶۲ کتاب
کارشناسان توسعه در سازمان های بین المللی سعی کرده اند با استفاده از آمارها کیفیت زندگی را در کشورهای مختلف با یکدیگر مقایسه کنند.
- ۲۰۶- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۲۷ کتاب
اصطلاح ساحل برای محدوده ی بین حداکثر مد و پرتگاه های ساحلی در سواحل مرتفع به کار می رود.
- ۲۰۷- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۶۸ کتاب
برخان ها ممکن است به مرور زمان بزرگ تر شوند اما حرکت ماسه در دامنه ی کم شیب و طولانی رو به باد باریختن آن به پای دامنه ی پر شیب پشت به باد، باعث می شود که برخان به مرور زمان و به آهستگی به سمت جلو جابه جا گردد.
- ۲۰۸- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۱۰۴ کتاب
موقع نسبی قطب شمال به لحاظ فاصله ی اندکی که از کشورهای اروپایی، آمریکا، کانادا و روسیه دارد، دسترسی به این نواحی را امکان پذیرتر ساخته است.
- ۲۰۹- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۱۳۴ کتاب
در برنامه ریزی شهری، چگونگی توسعه ی فیزیکی شهر در رابطه با جمعیت و عملکرد شهر مورد بررسی قرار می گیرد.
- ۲۱۰- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۱۶۶ کتاب
از خصوصیات عمده ی دامداری تجاری، تولید محصول و نگهداری دام در محدوده ی یک مزرعه است.

۲۱۱- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۸ کتاب

این شکل، نشان‌دهنده‌ی چگونگی به‌وجود آمدن محیط جغرافیایی است.

۲۱۲- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۴۳ کتاب

$$\frac{2\text{cm}}{1\text{cm}} = \frac{10\text{km}}{x} \Rightarrow x = \frac{10 \times 1}{2} = 5\text{km}$$

بنابراین هر واحد باید ۵km باشد.

۲۱۳- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۸۳ کتاب

وقتی امواج نور خورشید به اشیاء (آب، جنگل‌ها و ...) می‌تابد، انرژی مشخصی بازتاب می‌شود اما هر پدیده با شدت وضعف خاصی، نور خورشید، را منعکس می‌کند. سنجنده‌های با سیستم غیرفعال، این امواج گوناگون را دریافت کرده و پژوهشگران از طریق مقایسه‌ی ویژگی‌های بازتاب طیفی پدیده‌های مختلف، نوع آن را مشخص می‌کنند.

۲۱۴- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۱۰۱ کتاب

کاربرد عمده‌ی مدل‌های فیزیکی در نمایش‌دادن پدیده‌های طبیعی است و در مسائل انسانی به ندرت از آن‌ها استفاده می‌شود.

۲۱۵- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۱۱۶ کتاب

آمایش مناطق روستایی، شهری، مرزها، نواحی کشاورزی و صنعتی، مناطق کوهستانی و فعالیت گردشگری در اروپا با توجه به توسعه‌ی پایدار و آینده‌نگری انجام می‌شود.

علوم اجتماعی

۲۱۶- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۲۳ کتاب

افراد در خانواده‌های متفاوتی زندگی می‌کنند. آن‌ها در مورد بعضی وظایف و حقوق نقش‌ها اختلاف نظر دارند؛ زیرا در محیط‌های اجتماعی متفاوتی قرار می‌گیرند و آموزشی که فرد در مورد نقش‌های خانواده از کتب درسی، زمان‌ها، داستان‌ها، فیلم‌ها و ... دریافت می‌کند، با آن‌چه در خانواده آموخته است، ممکن است متفاوت باشد.

۲۱۷- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۴۸ کتاب

بهره‌مندی فرد یا گروهی از افراد از ویژگی‌های با ارزش کمیاب با درجه‌ای از محرومیت دیگران از آن‌ها همراه است.

۲۱۸- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۵۸ کتاب

دانش‌آموزانی که با هم به اردو می‌روند، قبل از آغاز فعالیت‌های جمعی از لحاظ نقش دانش‌آموزی از مزیت قدرت به‌طور یکسان برخوردارند اما با آغاز فعالیت‌های جمعی افرادی که مسئول هماهنگی کارها می‌شوند، در مدت انجام وظیفه نسبت به دیگران از قدرت بیش‌تری برخوردار می‌گردند.

۲۱۹- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۸۱ کتاب

سه راه حل پیشنهادی برای رفع نابرابری‌ها در توزیع مزایای اجتماعی عبارتند از: ۱- به یک اندازه بودن بهره‌مندی افراد از مزایا یا بهره‌مندی هر کس به اندازه‌ی نیازش از مزایا به‌ویژه ثروت و کار کردن به اندازه‌ی توانایی ۲- تأمین حداقل شرایط زندگی و تعدیل بهره‌مندی‌هایی که لازمه‌ی ایفای نقش نیست ۳- پذیرش تعدیل ثروت و تأمین حداقل شرایط زندگی و نگرستن به مزایا و بهره‌مندی از آن به‌عنوان وسیله تا هدف و ارزش.

۲۲۰- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۹۱ کتاب

در سال‌های اخیر، تشکلهای مختلف زنان با عناوین جمعیت و انجمن شکل گرفته‌اند که تأسیس‌کنندگان این تشکلهای بیش‌تر در پی ارتقای جایگاه زنان در جامعه و به عبارتی، افزایش سهم آن‌ها از مزایای اجتماعی، به‌ویژه احترام و قدرت، هستند. خانه‌ی کارگر تشکلی است که حمایت از حقوق کارگران را هدف عمده‌ی خود می‌داند.

۲۲۱- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۶۴ کتاب

هرگاه افراد در نقش‌ها و شرایط یکسان بهره‌مندی‌های متفاوتی داشته باشند، نابرابری در مزایا ناعادلانه است. در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ چون نقش‌ها متفاوت هستند، برخورداری از مزایای آن نقش، عادلانه است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) عادلانه- ناعادلانه (۲) ناعادلانه- عادلانه (۳) عادلانه- ناعادلانه (۴) عادلانه- ناعادلانه

۲۲۲- گزینه ۳ پاسخ است. صفحات ۱۰۲ الی ۱۰۴ کتاب

در دوره‌ی نوجوانی که دوره‌ی گذار از کودکی به بزرگسالی است، همراه با مشکلاتی که به‌دلیل تغییر نقش برای نوجوان پدید می‌آید، فرد با مسأله‌ی تغییر هویت هم مواجه می‌شود. ویژگی‌های فردی در تعامل فرد با دیگران به فرد نسبت داده می‌شوند یا تأیید می‌گردند.

۲۲۳- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۴۱ کتاب

در انقلاب اسلامی، ضمن تأکید بر ارزش‌های ایرانی و اسلامی، برای جبران ضعف‌هایی که در مقابل دیگران داریم، تلاش‌هایی صورت گرفت. یکی از شعارهای انقلاب «استقلال» است که به نوعی به حفظ هویت و عدم خودباختگی در مقابل دیگران اشاره دارد.

۲۲۴- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۶۶ کتاب

اگر در جامعه‌ای تمایز افراد از یکدیگر براساس امور انتسابی، طبیعی یا خدایی تلقی شود، این نوع تمایزها، ارزشی متفاوت می‌یابند و مبنای برخورداری متفاوت از مزایا می‌شوند. در جوامعی که اعتقاد به برابری انسان‌ها در بدو تولد و امکان کمال و ترقی برای همه، باوری پذیرفته شده است، امور انتسابی ارزشی ندارند یا در مرتبه‌ی دوم اهمیت قرار می‌گیرند.

۲۲۵- گزینه ۳ پاسخ است. صفحات ۷۴ و ۷۵ کتاب

برخی پیامدهای تراکم ثروت در جوامع کمونیستی:

از بین رفتن انگیزه‌ی افراد برای تولید بیشتر ← کاهش نوآوری، رشد صنعتی و تولید ← عقب‌ماندگی جامعه نسبت به جوامع لیبرال در درازمدت

۲۲۶- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۸۳ کتاب

بررسی گزینه‌ها:

(۱) دیده می‌شود- دیده می‌شود (۲) دیده می‌شود- دیده می‌شود (۳) دیده می‌شود- دیده نمی‌شود (۴) دیده نمی‌شود- دیده می‌شود

۲۲۷- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۱۰۲ کتاب

داستان کفشگر و انوشیروان نشان می‌دهد که در جامعه‌ی ساسانی انسداد اجتماعی وجود داشته است؛ چنان‌که تأکید بر وراثت در نظام شاهی، راه را بر ارتقاء به عالی‌ترین مقام سیاسی می‌بسته است. در رم قدیم و آمریکای سده‌های هجدهم و نوزدهم میلادی که برده‌داری رواج داشت، بردگان به‌عنوان پایین‌ترین طبقه‌ی مردم جامعه، عموماً سخت‌ترین کارها را بر عهده داشتند و تقریباً از هرگونه حقوق قانونی محروم بودند و حق ورود به بسیاری از مشاغل و مناصب را نداشتند. نظام قشربندی کاستی هند نیز از جمله نظام‌هایی است که افراد طبقات (کاست‌ها) پایین آن به‌عنوان نجس‌ها، حق تماس با طبقات بالاتر (از جمله برهنه‌ها که بالاترین طبقه‌اند) را ندارند.

۲۲۸- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۳ کتاب

بخش‌های تولیدی از طریق بازار به هم پیوند می‌خورند.

۲۲۹- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۱۳ کتاب

بررسی گزینه‌ها:

(۱) صحیح نیست- صحیح نیست (۲) صحیح است- صحیح است (۳) صحیح نیست- صحیح است (۴) صحیح است- صحیح است

۲۳۰- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۳۳ کتاب

در منشور ملل متحد، مجموعه‌ای از اهداف و آرمان‌ها، مورد قبول تقریباً همه‌ی کشورها قرار گرفته و بر مبنای این آرمان‌ها، مجموعه‌ای از مقررات و قوانین تدوین شده است که کشورها مجبور به تبعیت از آن هستند.

۲۳۱- گزینه ۴ پاسخ است. صفحات ۵۷ و ۶۰ کتاب

با فشرده شدن زمان و مکان، فضایی جهانی برای تعامل شکل می‌گیرد و افراد می‌توانند با هر فردی که در این فضا قرار دارد، ارتباط داشته باشند.

۲۳۲- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۸۶ کتاب

در گروه ۸، راه‌های مقابله با بحران‌های ناگهانی و شوک‌ها مشخص می‌شوند، در خصوص تأسیس سازمان‌های بین‌المللی جدید و حفظ شرایط کنونی تصمیم‌گیری می‌شود و در جهت حفظ وضع موجود و تداوم انحصارهای پنج‌گانه عمل می‌شود.

۲۳۳- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۱۸۰ کتاب

با پیدایی اقتصاد سرمایه‌داری یا صنعتی، در تقسیم کار جهانی، کشورهای پیرامونی عهده‌دار تأمین دو منبع ارزان و فراوان مواد خام و کارگر برای صدور به کشورهای توسعه یافته شدند و کشورهای توسعه یافته نیز تولید فرآورده‌های گران‌قیمت برای صدور به کشورهای توسعه نیافته را برعهده گرفتند.

۲۳۴- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۹۴ کتاب

مسیر یا نقشه‌ای که هر یک از بازیگران، ضمن توجه به بازیگران دیگر، برای دستیابی به اهداف خود طراحی می‌کند، راهبرد (استراتژی) آن بازیگر محسوب می‌شود. ممکن است در ضمن بازی، بخش‌هایی از این نقشه تغییر کند اما چارچوب آن حفظ می‌شود.

۲۳۵- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۱۱۸ کتاب

نهضت تنباکو، انقلاب مشروطیت و تغییر و تحولات بعد از آن را باید واکنش به وابستگی متقابل ایران با نظام جهانی (ادغام ایران در نظام جهانی) محسوب می‌کرد. در دوره‌ی پهلوی‌ها شاهد توسعه‌ی ایران هستیم اما توسعه‌ای که توسعه‌ی وابسته خوانده می‌شود؛ زیرا عامل آن درونی نیست بلکه نیازهای نظام جهانی و کشورهای مرکز است.

فلسفه و منطق

۲۳۶- گزینه ۳ پاسخ است.

پیش از سقراط گروهی پدید آمدند که خود را سوفیست یعنی دانشمند می‌نامیدند. آن‌ها در استدلال‌های خود مغالطه می‌کردند؛ یعنی استدلال‌هایی به کار می‌بردند که ظاهراً درست به نظر می‌رسید اما در واقع غلط بود. به تدریج کلمه‌ی سوفیست مفهوم اصلی خود را از دست داد و مفهوم مغالطه‌کار به خود گرفت.

۲۳۷- گزینه ۱ پاسخ است.

در پرتو قاعده‌ای مهم علیت است که تمام تحقیقات علمی معنا پیدا می‌کند. علوم تجربی به اصول و مبانی فلسفی خود متکی است در حالی که این اصول در هیچ علم تجربی قابل تحقیق نیست.

۲۳۸- گزینه ۲ پاسخ است.

اشیاء با آن که با هم در خصوصیات گوناگون فرق دارند، در یک چیز شریکند و آن این است که همه وجود دارند و همه هیستند. مابعدالطبیعه (متافیزیک یا فلسفه‌ی اولی) علم به احوال موجودات است از جهت وجود داشتن آن‌ها؛ یعنی صرفاً از آن جهت که وجود دارند نه از آن جهت که مثلاً وجودی کمیت‌دار و یا ... هستند.

کثرت ← تمیز اشیاء از یکدیگر / وحدت ← تشخیص همانندی و مشابهت میان اشیاء

۲۳۹- گزینه ۱ پاسخ است.

به اعتقاد برتراندراسل، در سراسر تاریخ، چیزی شگفت‌انگیزتر و در عین حال دشوارتر از کیفیت ظهور ناگهانی تمدن در یونان نیست. آن چه بیش از هر چیز اندیشمندان نخستین را به خود مشغول می‌داشت، دگرگونی‌هایی که پیوسته در جهان طبیعت رخ داد، بود.

۲۴۰- گزینه ۲ پاسخ است.

به اعتقاد سقراط، کسانی که بیش از همه به دانایی شهرت دارند، زبون‌تر از دیگران هستند و آن‌ها که چنین آوازه‌ای ندارند، خردمندتر از آنان هستند. به نظر وی، داناترین آدمیان کسی است که بداند هیچ نمی‌داند. سقراط معتقد است که هرکس بخواهد کاری انجام دهد، اول باید بفهمد آن کار درست است یا نادرست.

۲۴۱- گزینه ۴ پاسخ است. به نظر افلاطون، شناخت حقیقی با یقین و استواری همراه است. خطاناپذیری، ضامن صحت و درستی معرفت است. افلاطون ادراک حسی را فاقد ویژگی‌های معرفت حقیقی می‌داند.

۲۴۲- گزینه ۱ پاسخ است.

ما چه بخواهیم و چه نخواهیم، موجودی متفکر هستیم (غیرارادی بودن تفکر). ذهن با اندیشه کردن زنده است. منطق ما را با طرز کار ذهن آشنا می‌کند و همین آشنایی، ما را در درست اندیشیدن یاری می‌نماید و مانع بروز برخی اشتباهات در هنگام تفکر می‌گردد.

۲۴۳- گزینه ۴ پاسخ است.

اگر تعریف ما از یک مفهوم به گونه‌ای باشد که فقط بعضی مصادیق مجهول را شامل شود، جامع نیست و اگر افراد و مصادیق بی‌ارتباط را دربرگیرد، مانع نیست، در ترکیب مفاهیم و تصورات، به‌طور طبیعی، به گونه‌ای عمل می‌کنیم که از مفاهیم و کلمات عام و کلی‌تر شروع می‌کنیم و به مفاهیم جزئی‌تر می‌رسیم.

۲۴۴- گزینه ۳ پاسخ است.

ما در تعریف‌های خود همواره از مفاهیم کلی کمک می‌گیریم؛ زیرا مفاهیم جزئی قابل استفاده در تعریف نیستند.

☑ هر مسلمانی موحد است؛ بعضی موحدان مسلمان هستند؛ بعضی موحدان مسلمان نیستند (مانند مسیحی‌ها)،

پس رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق است.

☑ هر قرمزی رنگ است؛ بعضی رنگ‌ها قرمز هستند؛ بعضی رنگ‌ها قرمز نیستند.

پس رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق است.

۲۴۵- گزینه ۳ پاسخ است.

مهم‌ترین وصف مفاهیم ذاتی این است که در مقام فهم و تصور، مقدم بر ذات هستند.

مفاهیم ذاتی ← مقدم بر ذات ← مفاهیم عرضی

۲۴۶- گزینه ۳ پاسخ است.

مفهوم درونی اختصاصی ← فصل / مفهوم درونی مشترک ← جنس

بعضی مفاهیم عرضی، مشترک در چند نوع هستند و اختصاص به نوع خاصی ندارند؛ مانند «راه رفتن» که هم برای انسان و هم برای بسیاری از حیوانات، عرضی است. این دسته از عرضی‌ها را عرض عام می‌نامند.

۲۴۷- گزینه ۴ پاسخ است.

فقط جمله‌های خبری هستند که قابلیت درست و غلط بودن را دارند. استدلال‌های منطقی متشکل از این جمله‌ها هستند. این گونه جمله‌ها قضیه نامیده می‌شوند. آن‌جا که قید و شرطی در کلام باشد، قضیه‌ی شرطی و آنجا که قید و شرطی نباشد، قضیه‌ی حلی محقق می‌شود.

۲۴۸- گزینه ۲ پاسخ است.

هیچ الف ب نیست؛ هر ج ب است ← نتیجه

نقیض نتیجه: بعضی الف ج است.

این نقیض را جای صغری قرار می‌دهیم و کبرای اصل را حفظ می‌کنیم تا قیاس شکل اول به‌دست آید. نتیجه‌ی به‌دست آمده (بعضی الف ب است) با صغرای اصل تناقض دارد و در تناقض، یک طرف درست و یک طرف غلط است. صغرای اصل صادق است؛ بنابراین، این نتیجه غلط می‌باشد و نتیجه‌ی غلط به خاطر فرض ماست. پس نقیض این فرض صادق است (هیچ الف ج نیست) که همان مطلوب ماست.

۲۴۹- گزینه ۱ پاسخ است.

در قیاس اگر کسی مقدمات را قبول کند و نخواهد نتیجه را بپذیرد، دچار تناقض می‌شود.

برهان اِنّی ← از معلول به علت / برهان لَمّی ← از علت به معلول

۲۵۰- گزینه ۳ پاسخ است.

مغلوب کردن مخاطب و قانع کردن او نه کشف حقیقت ← جدل / برانگیختن مخاطب به اِکری یا اجتناب از آن ← خطابه

۲۵۱- گزینه ۲ پاسخ است.

دستیابی به وجود محض ← روش مابعدالطبیعه / طرح مفاهیم وجوب و امکان و ... ← زبان مابعدالطبیعه / سیر و حرکت انسان به صورتی که

جهانی شود عقلانی، درست مشابه و نظیر جهان عینی و خارجی ← هدف مابعدالطبیعه

۲۵۲- گزینه ۳ پاسخ است.

هارون الرشید به توصیه و تشویق وزیر خود یحیی برمکی، بیت‌الحکمة یا خزانه‌الحکمة را در بغداد تأسیس کرد. ابوبشر متی بن یونس کتاب

شعر ارسطو را ترجمه کرد.

۲۵۳- گزینه ۱ پاسخ است.

در قرن هفتم خواجه نصیر طوسی با توجه به حکمت اشراقی به احیای حکمت فارابی و بوعلی سینا پرداخت. کتاب «محاکمات» اثر قطب‌الدین

رازی است. در قرن یازدهم میرداماد کوشید فلسفه‌ی ابن‌سینا را به روش اشراقی تفسیر کند.

۲۵۴- گزینه ۲ پاسخ است.

عینیت مفهوم وجود ماهیت ← مردود / زیادت وجود بر ماهیت ← مقبول / مغایرت وجود با ماهیت ← مقبول

۲۵۵- گزینه ۴ پاسخ است.

کاربرد اصطلاح وجوب علی و معلولی برای فهم جایگاه علت تامه است؛ زیرا فقط علت تامه است که به معلول خویش، وجوب و سپس وجود

می‌بخشد. وجوب بر وجود مقدم است. عامل ضرورت‌بخش به وجود معلول، علت تامه است.

۲۵۶- گزینه ۳ پاسخ است.

یکی از برهان‌های معروف در محال بودن تسلسل، برهان فارابی به نام برهان اسد و اخضر است. در این برهان، پدید آمدن زنجیره‌ی موجودات

در گرو یک وجود نامشروط است که علت‌العلل یا علت نخستین نامیده می‌شود.

۲۵۷- گزینه ۱ پاسخ است.

کلیت و ضرورت را تنها می‌توان در اصول عقلانی جست‌وجو کرد نه در آزمون‌های تجربی. عقل به کمک بدیهیات اولیه‌ی عقلی می‌تواند در

شناخت به اصولی دست یابد که جنبه‌ی کلی و ضروری دارند. جواز تعمیم یک حکم از موارد تجربه شده به موارد تجربه نشده، اصل سنخیت

علت و معلول است.

۲۵۸- گزینه ۲ پاسخ است.

ابن‌سینا مبدأ درونی همه‌ی اشیاء را که سبب حرکت و سکون آن‌ها می‌شود، طبیعت آن اشیاء تعبیر می‌کند. به نظر او، علم حقیقی به هر چیز

در پرتو ارتباط آن با مبدأ وجود حاصل می‌شود.

۲۵۹- گزینه ۱ پاسخ است.

نوشته‌های سهروردی رموز حکمت و اسرار عرفان را شامل می‌شود و موجب اعجاز حکیمان و عارفان است و حدود پنجاه کتاب و رساله از او

به یادگار مانده است. از نظر او، حکیم متأله کسی است که هم در صور برهانی به حد کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته است.

۲۶۰- گزینه ۴ پاسخ است.

به عقیده‌ی صدرالمتألهین، طبق نظریه‌ی فقر وجودی (امکان فقری) که از ثمره‌های عالی بحث اصالت وجود است، جهان هستی یکپارچه نیاز

و تعلق به ذات الهی است و هیچ استقلالی از خود ندارد: یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید.

روان شناسی

۲۶۱- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۲ کتاب

بسیاری از روان‌شناسان، مشکلات مردم را تحلیل کرده و به آن‌ها کمک می‌کنند تا با مشکلاتشان به نحو مؤثری کنار بیایند ولی بسیاری

دیگر از روان‌شناسان محقق هستند و در حوزه‌ی درمان فعالیت نمی‌کنند.

۲۶۲- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۲۰ کتاب

متغیر مستقل ← فیلم پخش شده / متغیر وابسته ← رفتار خوشونت‌آمیز

یکی از متغیرها به‌طور مستقیم به‌وسیله‌ی آزمایش‌گر دست‌کاری می‌شود که به آن متغیر مستقل می‌گوییم. متغیر دیگری که تحت تأثیر

متغیر مستقل قرار می‌گیرد، متغیر وابسته نامیده می‌شود.

۲۶۳- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۳ کتاب

روان‌شناسی که از سال ۱۸۷۹ میلادی به‌عنوان یک علم تجربی شناخته شده، کوشش کرده تا به این پرسش که «انسان چگونه رفتار

می‌کند؟» پاسخ دهد.

۲۶۴- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۴ کتاب

اولین هدف در روان‌شناسی علمی، توصیفی آزمون‌پذیر و تجربی از پدیده‌های روان‌شناختی است؛ به‌گونه‌ای که بررسی علمی آن‌ها امکان‌پذیر باشد.

۲۶۵- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۴ کتاب

در این عبارت، توصیف کامل، جامع و روشن از افراد تحصیل‌کرده و شادابی ارائه نداده‌ایم. در نتیجه این عبارت، یک توصیف رفتاری علمی نیست.

۲۶۶- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۶ کتاب

براساس ویژگی تعریف عملیاتی، دانشمندان باید از واژه‌های مورد نظر خود، تعریف دقیقی ارائه دهند؛ به‌طوری که بتوانند آن‌ها را اندازه‌گیری کنند و یا به‌صورت کمی نشان دهند؛ مانند افسردگی یعنی نمره‌ی به دست آمده در آزمون افسردگی.

۲۶۷- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۷ کتاب

پس از استقراء از داده‌ها، دانشمند به ساخت نظریه یا تغییر آن می‌پردازد.

۲۶۸- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۱۷ کتاب

یکی از انتقادهای وارد به رویکرد انسان‌گرا این است که این رویکرد مبهم بوده و آزمایش‌پذیر نیست.

۲۶۹- گزینه ۲ پاسخ است. صفحات ۹۶ و ۹۷ کتاب

حافظه‌ی رویدادی ← episodic memory / حافظه‌ی رویه‌ای ← procedural memory

۲۷۰- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۲۴ کتاب

هدف از تحقیقات کاربردی، استفاده‌ی عملی از یافته‌های روان‌شناسی در زندگی روزمره است؛ مانند پیدا کردن راه‌های کاهش افت تحصیلی دانش‌آموزان.

۲۷۱- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۳۸ کتاب

از دیدگاه پیازه، سازگاری شناختی دو جانبه است؛ یعنی کودک در عین آن‌که قادر به تغییر شناختی خود در برابر محیط است، می‌تواند الگوهای ثابت شناختی خود را در شرایط مختلف محیطی به کار برد.

۲۷۲- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۴۳ کتاب

با توجه به نمودار رابطه‌ی سن مادر با میزان مرگ و میر نوزاد، می‌توان گفت در سن ۲۳ سالگی خطر مرگ جنین به حداقل می‌رسد.

۲۷۳- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۴۴ کتاب

در هنگام تولد، حس بویایی و حس شنوایی نسبتاً حساس و فعالند ولی حس بینایی ضعیف است.

۲۷۴- گزینه ۲ پاسخ است. صفحه ۶۱ کتاب

در دوره‌ی قبل از قراردادی، رفتار اخلاقی از تشویق و جایزه (دیدن تلویزیون) و اجتناب از تنبیه تأثیر می‌پذیرد.

۲۷۵- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۷۷ کتاب

ادراک چیزی فراتر از دریافت ساده‌ی اطلاعات حسی است. مثال زیر این مطلب را به‌خوبی روشن می‌کند:

بیماری با آسیب مغزی می‌توانست بین شدت نورهای مختلف و رنگ‌ها تمیز قائل شود و حرکت و جای اشیاء را به درستی تشخیص دهد، ولی با وجود این او نمی‌توانست اشیاء را بازشناسی کند؛ یعنی او نمی‌توانست اطلاعات بینایی را که از طریق چشم خود دریافت کرده به‌صورت یک تجربه‌ی ادراکی با هم ترکیب کند.

۲۷۶- گزینه ۳ پاسخ است. صفحه ۹۷ کتاب

حافظه‌ی رویدادی (حوادث خاص) به دانش اختصاصی فرد گفته می‌شود و اطلاعاتی را دربر می‌گیرد که فرد در زمان و مکان معینی آن‌ها را تجربه‌ی شخصی کرده است؛ مانند: من به چشم دیدم که مردم بحرین چگونه قیام کردند.

۲۷۷- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۱۲۸ کتاب

در جابه‌جایی پرخاشگری فرد از هدف اصلی خود صرف نظر می‌کند و به‌جای آن، هدف‌های کوچک‌تر و یا بی‌اهمیت‌تر و کم‌اهمیت‌تر را دنبال می‌کند.

۲۷۸- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۱۱۷ کتاب

در سال ۱۳۸۵ بیش‌ترین میزان مرگ و میر بر اثر بیماری‌های دستگاه گردش خون بوده است. پس از آن سرطان و سایر تومورها و سپس سوانح، مسمومیت‌ها و خودکشی‌ها بیش‌ترین میزان مرگ و میر را به خود اختصاص داده است.

۲۷۹- گزینه ۴ پاسخ است. صفحه ۱۲۴ کتاب

افراد دارای الگوی رفتاری الف، سعی دارند در یک زمان، دو کار را انجام دهند.

۲۸۰- گزینه ۱ پاسخ است. صفحه ۱۰۹ کتاب

ناحیه‌ی ۱ ← ناحیه‌ی ورنیکه / ناحیه‌ی ۳ ← ناحیه‌ی بروکا